

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 1 (1404) 1977 SAUSIS - JANUARY 6

LIETUVIŲ SAVAITRASTIS — LITHUANIAN WEEKLY

2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA

Tel. (416) 275-4672

Suprasti dabartį

Su naujų metų pradžia paprastai žvelgiama į praeitį ir ateitį: džiaugiamasi laimėjimais, liūdimi dėl nesėkmių ir linkima laimingos ateities. Tai daugiau etiketinė gyvenimo pusė, liečianti vien paviršių ir nesiekianti giliau. Mandagumo formos turi savo reikšmę, bet gilesniu žvelgimu jos nesirūpina. Tai nereiškia, kad jomis turėtume apsiriboti ir užmiršti laiko ženklus, kalbančius apie svarbesnius dalykus. O tie ženklai mus kviečia kvičia susimąstyti ir suprasti dabartį, kuri lietuvių tautai yra likiminės svarbos. Tai laikotarpis, kuriame visa tauta atsistoja ties dilema "to be or not to be". Tautos kamienas Lietuvoje, atsідūręs slavų jūroje ir komunistinės Rusijos vergijoje, pergryvena likiminės reikšmės dramą. Kol gyvavo nepriklausoma Lietuva, mūsų tautą saugojo valstybinis pylimas nuo slavų jūros. Sugriovus tą pylimą, nebėra jokios apsaugos, ir visa lietuvių tauta senojoje tėvynėje turi gyventi slaviškoje grėsmėje. Negana to — mūsų tauta atsідūrė idėjinėje, religinėje, kultūrinėje priespaudoje. Jeigu ji nepriklausomybės laikais buvo plačiai išskleidusi sparnus, tai dabar jau trys dešimtmečiai gyvena uždareme erelio narve. Laisvės noras galbūt niekad nebuvo didesnis kaip dabar, bet geležinis narvas niekad nebuvo stipresnis kaip šiuo metu. Dėlto laisvės ištroškęs lietuvis, uždarytas narve, kaip tas Krėvės erelis, gali tik svajoti apie ateitį, ilgėtis praeities, bet negali paneigti ar sunaikinti tragiškos dabarties.

Lietuviškoji išeivija laisvajame pasaulyje taip pat yra atsідūrusi svetimųjų jūroje. Nors ji dar palyginti jauna (maždaug šimtmečio senumo), rodanti daug gajumo ženklų, energingų darbų, tačiau slėgiama nutautilimo grėsmės. Jeigu pavergtoje Lietuvoje nutautilimo pavojus didele dalimi ateina prievartos keliu, tai išeivijoje jis atlenka didelės laisvės keliais. Jis tirpdo išeiviją laisvės vilionėmis, kurioms atsipirti nevisi pajėgia. Per ištisą šimtmetį jau daug mūsų išeivių nuskendo svetimųjų jūroje, palikdami tik neryškius lietuviškos kilmės pėdsakus. Niekas jų skaičiaus nežino, tačiau tautos mastu jis yra tikrai nemažas. Tai didis pralaimėjimas tautai, kurios skaičius tesiekia 4—5 milijonus. Ar tas tirpimo procesas ateityje sumažės? Greičiau padidės, nes juo toliau nuo kamieno, juo arčiau nutautilimo. Tai procesas, kuris mala visų tautų išeivijas. Net ir žydai, kurie pasižymi ypatingu atsparumu, jo neišvengia. Visame pasaulyje yra sutirpę daugybę jų tautiečių. Taigi, ir lietuvių išeivija yra pastatyta prieš tą pačią likiminę dilemą kaip ir tautos kamienas, būtent, "to be or not to be". Tikta išeivija, gyvendama visiškose laisvėje, lyg ir užmiršta savo būklę, užliūliuoja save medžiaginiais laimėjimais, retai tepažvelgia plačiau. Tai matyti iš daugelio grupių laikysenos. Jos gyvena, veikia, tartum lietuviškoji ateitis būtų užtikrinta visam laikui. Jos lyg ir nepastebi, kad lietuviškumas palengva traukiamas kaip kilimas iš po mūsų kojų ir lieka tik svetima žemė. Tas neįjautimas dabarties grėsmės taip pat yra grėsmė.

Kai abi tautos dalys — pavergtoji ir laisvoji yra atsідūrusios prieš tą pačią likiminę dilemą, iškyla desperacinis klausimas: ar tai reiškia tautos mirtį bei sunykimą? Juk kitos baltų tautos tokios dilemos situacijoje išnyko... Taip, ir mūsų tautai tokia grėsmė yra reali, bet dar realesnė išlikimo galimybė. Jeigu lietuvių tauta neįsijaukia iki šiol, patekusi į dar grėsmingesnes situacijas, yra tvirtai pagrindo manyti, kad ji atlaikys ir dabarties grėsmę. Bet ši galimybė ir viltis nėra garantuota. Visų pirma tauta turi suprasti savo dabartį. Pirmutinė sąlyga išvengti pavojui yra ji matyti. Dėlto ir lietuvių tauta turėtų vieninai išvengtį tykojančios grėsmės realumą ir keliauti ateitin tokiais keliais, kurie veda į tautos gyvenimą, o ne jos sunykimą. Antra, svetimųjų jūroje išlieka tos tautos, kurios sąmoningai ryžtasi išlikti. Nutautimas yra toks procesas, kuris veikia tik ji priimančių žmogų. Jis darosi neveiksmingas tam, kuris pasipriešina. Čia tad ir glūdi visa mūsų tautos išlikimo paslaptis: kol ryžtas išlikti lietuviams bus tvirtas, tol tautos ateitis bus užtikrinta. Taigi, tautos išlikimas yra galimas net ir grėsmės situacijoje, jeigu jos ryžtas yra stipresnis už grėsmę nesąnciųjų. Šią ilgą istoriją paliudyta tiesą turėtume visi gerai išsąmoninti, nes kiekvieno tautiečio pastanga išlikti ir kitus išlaikyti yra visos tautos proceso dalis. Kar begyventume, pavergtoje Lietuvoje ar laisvoje išeivijoje, kiekvieno lietuvių ryžtas yra toji jėga, kuri stiprina tautos išlikimą mažų mastu, didėjančiu su milijonais individų ir apimančiu mases. Pr. G.

KANADOS
IYKIAI

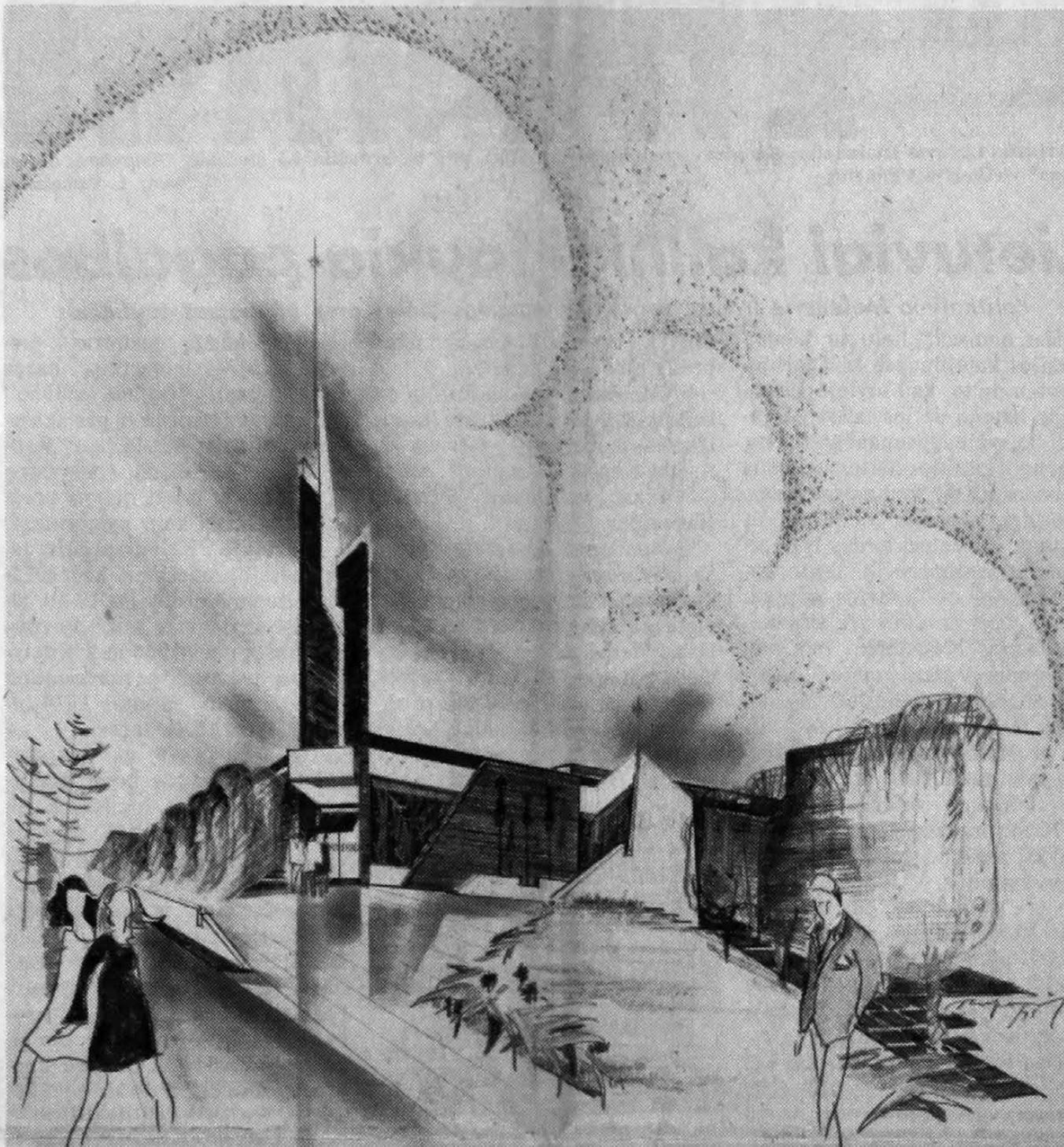
Naujovės Kvebeke

Savo naujametiniame pranešime premjeras P. E. Trudeau, prieš išskrisdamas atostogų į Sv. Liucijos salą Karibų jūroje, reišė viltį, kad Kanada laikysis vienybės ir vengs tokių susikirtimų, kaip Kipre, S. Airijoje, Bengalijoje. Tie pavyzdžiai rodo, kad etninių bei religinių problemų neįmanoma išspręsti ginklu. Turėdamas galvoje Kvebeką, premjeras P. E. Trudeau užtikrina kanadiečius, kad jis neplanuoja vadovauti pilietiniam karui. Kvebekiečių partija referendumu dėl Kvebeko atskyrimo nuo Kanados susilauks triuškinančio pralaimėjimo. Panašias mintis P. E. Trudeau dėstė ir Kalėdų antrą dieną per CTV televizijos tinklą tartame žodyje.

Pirmą kartą Kvebeko istorijoje naujajai parlamentą provincijos gubernatorius H. Lapointe atidarė tik prancūzišku žodžiu, atsisakydamas angliškojo vertimo. Atrodo, tai buvo padaryta premjero R. Levesque pageida-

vimu. Be to, separatistinės kvebekiečių partijos dominuojamas parlamentas priėmė oficialų potvarkį, kuris naująją sesiją leis atidaryti pačiam premjerui. Provincinį gubernatorių šiose pareigose jau buvo pakeitę ankstesnieji premjerai — D. Johnsonas ir J. Bertrandas, bet nė vienas jų nebandė praversti tokio potvarkio. Premjeras R. Levesque taipgi įsakė kvebekiečių partijai, kalbant apie Kvebeko išjungimą iš federacijos, nevartoti žodžių "atsiskyrimas" ar "atskyrimas", bet pabrėžti Kvebeko pilnos nepriklausomybės siekius. Pasikalbėjime per CBC radiją R. Levesque "teigė, kad tie kvebekiečiai, kurie nepiktaria Kvebeko nepriklausomybei, galės išvykti į kitas Kanados provincijas. Jis betgi yra tikras, kad iki referendumo šiuo klausimu daugelis jų pakais nuomone ir apsispręs pasilikti nepriklausomam Kvebeko."

(Nukelta į 8 psl.)

Lietuvos Kankinių šventovės projektas, kurio autorius yra architektas dr. A. Kulpa-Kulpavičius, M.R.A.I.C. Sventovė statoma Anapilyje, Toronto — Mississaugos vietovėje Nuotr. Vyt. Maco

Naujas žingsnis Anapilio sodyboje

Šventovės projektas, užtrukęs dvejetą metų, pradėdamas vykdėti • Projekto vadovybės žodis

Kai Sov. Sąjungos okupuota Lietuva grumiasi už religinį ir tautinį išlikimą, laisvoji jos išeivija taip pat stengiasi neatsilikti. Ji nuolat stiprina savo religines ir tautines institucijas. Toronto lietuvių institucijų tarpe atsirado ir Anapilis — plataus masto projektas, kurio vykdymas šiuo metu stipriai papudėjo pirmyn. Jo paskirtis — iširikiuoti į bendras religinio ir tautinio išlikimo pastangas.

Kai naujasioji imigrantų banga (1948-1951 m.) pasiekė Torontą, čia jau rado ankstyvesnės kartos įsteigtą pagrindinį lietuvių centrą — Sv. Jono Kr. šventovę su maža sale rūsyje. Kuklus tai buvo centras, bet ji gerai atsimenama, ypač ano laiko jaunimas (dabar jau suaugusių vaikų tėvai), kuris didelėje mažos salės spūstyje mezgė pirmąsias pažintis, o pasukę šeštadieniais stovėjo eilėmis šventovėje, laukdami jungtuvų apeigų, atliekamų vieno kunigo. Tamsiame ir drėgname klebonijos rūsyje buvo įsteigti "Tėviškės žiburiai", redaguojami dr. A. Sapokos su būreliu savanorių.

Tokia situacija ilgai trukti negalėjo, ir beveik vienu metu atsirado net keli sprendimai: buvo įsteigta antroji Tėvų pranciškonų vadovaujama katalikų parapija, savo religinį-tautinį židinį įsteigė lietuvių evangelikai, atsirado Lietuvių Namai, o senoje Sv. Jono Kr. parapijoje kilo nauja idėja — keltis į miesto vakarus ir ten įsteigti naują plataus masto lietuvių centrą su kapinėmis, sale, šventove ir poilsio namais vyresniojo amžiaus tautiečiams. Atsirado ir to projekto vardas Anapilis — lietuviškoji pilis anoje kitataučių jūros pusėje, religinė, tautinė bei kultūrinė tvirtovė. Graži ir uždeganti buvo toji idėja, labai reikalinga didžiulei Toronto lietuvių kolonijai, bet, pradėjus tirti jos praktiškąjo įgyvendinimo galimybes, pasirodė, kad tai turės būti ilgos distancijos

projektas, reikalaujantis daugelio metų, didelių finansų ir todėl galimas įgyvendinti tikta dalimis. Dėlto Sv. Jono Kr. parapijai praplėtus patalpas ir pristatčius priestatą "Tėviškės žiburiams", tyliai pradėta konkretizuoti naujojo projekto idėja.

Pirmoji kiekvieno panašaus projekto sąlyga yra žemė. Lietuviams iš Toronto miesto centro beveik išimtinai keliautis į vakarus, ten krypto ir Anapilio idėja. Buvo pradėta galvoti apie High Parko rajoną, kur didžioji dalis Toronto lietuvių buvo naujai įsikūrę, bet tai jau ir tada buvo tirštai apgyventa miesto dalis. Pagal projektą, reikėjo apie 10 akrų žemės, kurią įsigyti būtų galima tik nuperkant ir nugriauvant keletą gana naujų gyvenamųjų namų. Tai būtų sudarę kainą, prašokančią net ir entuziastų fantazijos ribas. Tuoj už miesto linijos buvo fabrikuojamas namas, neįprastai didelis, o ro taršos. Ir taip 1959 m. įieškotojų akys nukrypo dar labiau į vakarus nuo Toronto miesto ribų, būtent, dabartinę Mississaugą. Nupirka per 17 akrų sodo, mokant po \$5,000 — \$7,000 už akrą. Tai buvo Anapilio projektui tinkamas pirkiny. Dabar Mississauga išaugo į gražų miestą, o Anapilis atsідūrė pirmajame rezidenciniame rajone, kur iniliacinė vieno akro žemės kaina siekia \$100,000.

Pirmasis Anapilio žingsnis buvo lietuviškosios kapinės. Nesunkiai joms gautas provincinės ir savivaldybinės valdžios leidimas, bet su Toronto arkivyskupijos leidimu turėjo sąlyga, kad kapinių žemė turi būti perleista arkivyskupijai. Pastaroji sutiko palikti lietuviams kapinių administravimą bei finansinius reikalus. Sv. Jono lietuvių kapinės Anapilyje buvo atidarytos 1960 m. Jose šiuo metu ilsisi 801 tautietis. Vėliau, Anapilui formuojantis, susitarta su Toronto arkivyskupija dėl kapinių nuosavybės (žemės) grąžinimo lietuviams. Perimdama kapines,

arkivyskupija buvo perėmusi ir tą žemę liečiančią skolą. Dabar, dar likusią skolos dalį \$10,000 arkivyskupijai grąžinus, beliko, mūsų advokatui sutvarkyti pastatinius žemės perėmimo formalumus.

Vis labiau konkretizuojant Anapilio projekto vykdymą, teko įsteigti teisinį vienetą, kuris būtų faktiškasis savininkas. 1973 m. Ontario valdžios įstai-gose buvo užregistruota pelno nesiekianti "Anapilio Sodybos Korporacija" (Lithuanian Foundation Anapilis), kurios vardu buvo įregistruota Anapilio nuosavybė, išskyrus kapines (6,28 akrų žemės). Sekantis žingsnis buvo statyba salės su patalpomis "Tėviškės žiburiams". Šis modernus pastatas, (archit. V. Liačo projektas), atsiėjęs per 700,000 dolerių ir turintis iki 1600 sėdimų vietų (su galerijais), šiuo metu jau yra realybė. Jį visi žinome, gal tik nežinome, kad jį tiesė \$450,000 skola.

Sekantis ir sunkiausias žingsnis, prie kurio šiandien tesbamame, yra statyba bažnyčios-šventovės Lietuvos kankinių garbei. Sunkumai sudarė jau minėtoji aplinkybė, kad Anapilis atsідūrė pirmajame rezidenciniame rajone, uždėdantiame daugelį savivaldybinių reikalavimų, kaip žemės atskyrimas, nuotolis tarp pastatų, jų augštis, ypač bokšto, vandentekio bei kanalizacijos reikalai, įvairavimai, viso rajono apipavidalinimas ir pan. Vadovams parapijos, kuri vietoje buvusio Sv. Jono Kr. vardo pasirinko Lietuvos Kankinių pavadinimą, teko praleisti nesuskaitomas valandas įvairių komisijų posėdžiuose ir advokatų įstai-gose, kol pagaliau visi leidimai gauti, ir statyba pradėdama.

Problemų eilėje teko išspręsti nuosavybės bei atsisakymo reikalus ir su Toronto arkivyskupija. Pagal Ontario bažnytinę teisę, šventovė bei klebonija gali būti statoma tik ant parapijos žemės. T u o b ū d u

(Nukelta į 2-ą psl.)

Pasaulio įvykiai

PASAULIS SUSILAUKĖ KELIŲ KALEDINIŲ STAIGMENŲ. Didžiausia jų buvo netikėtas sovietų politinio kalinio Vladimiro Bukovskio išmainymas į Čilės kompartijos vadą L. Corvalaną. Šiuos mainus pasiūlė Čilės diktatorius gen. A. Pinochetas. Kadangi Čilė neturi diplomatinių ryšių su Sovietų Sąjunga, tarpininkais derybose buvo JAV valstybės departamento pareigūnas H. Shlaudemanas ir saugumo tarybos atstovas W. G. Hylandas. Abu kaliniai buvo atskraidinti Šveicarijon. L. Corvalano su žmona laukė specialus sovietų lėktuvas skrydžiui į Maskvą. V. Bukovskis su motina Nina, seserimi Olga ir sūnėnu Michailu liko Šveicarijoje. Savo pareikimuose spaudai jis pabrėžė, kad po Helsinkio sutarties pasirašymo politiniai kaliniai sovietų kalėjimuose susilaukė gerokai griežtesnio režimo. Kalėdine staigmena tenka laikyti ir įvykusį šalių organizacijose. Didžioji jų dalis nutarė naftą pabranginti 15%, o Saudi Arabija su Jungtiniu Arabų Emiratu — tik 5%. Saudi Arabija yra didžiausia naftos tiekėja, padengianti beveik trečdali visos paklausos. Jos naftos eksportą tvarkantis ministeris A. Z. Yamanis vokiečių žurnale "Der Spiegel" teigia, kad didesnio naftos pabranginimo buvo atsakyta dėl gaminių liūdnų pasekmių Europai. Saudi Arabija nenori, kad Italijoje ir Prancūzijoje valdžija perimtų komunistai, pasinaudodami tų kraštų ekonominėmis problemomis. Be to, ekonominis Europos negalavimas neišvengiamai palieštų ir pačią Saudi Arabiją. Jos užimta pozicija greičiausiai privers ir kitus naftos kraštus sumažinti jos kainas. Religinės ir politinės neapykantos užlietame Belfaste, S. Airijoje, kalėdiniu stebuklu tapo su dviem kulkom gimusi mergytė Catherine Gilmore. Į jos motiną lig šiol nesuekti teroristai paleido tris šūvius. Vieną kulką gydytojai rado motinos kūne, dvi — cezariui pjūviu išimto kūdikio nugaroje. Po kelių operacijų motina ir dukra prieš pat Kalėdas grįžo namo. Nors viena kulka tebėra palikta kūdikio nugaroje, mažoji Catherine nebuvo paralyžuota — savo pirmąsias Kalėdas šventė kaip normalus kūdikis.

DISIDENTŲ PROTESTAS
Kalėdų dieną Leningrade buvo suimtas ir uždarytas psichiatrinėje ligoninėje Vladimiras Borisovas, 33 metų elektrikas, jau anksčiau devynių metų kalintas tokiose ligoninėse. Ryšium su šio politkalinio suėmimu užsieniečiams korespondentams buvo įteiktas aštuoniolikos disidentų pasirašytas atsisaukimas, skirtas V. Bukovskui, L. Plijuščui, V. Fainbergui ir N. Gorbanevskajai. Šie asmenys, išiešti iš Sovietų Sąjungos, taip pat buvo kankinti psichiatrinėse ligoninėse. Atsisaukimo autoriai prašo juos ir visus laisvojo pasaulio psichiatrus imtis tarptautinės akcijos, kad Sovietų Sąjunga uždarytų politiniams kalinims skirtas psichiatrines ligonines, primenantias košmarinius Stalino laikus.

PIRMASIS VIZITAS

Augščiausiojo sovieto pirm. N. Podgornas, Vakarų spaudoje vadinamasis Sąjungos prezidentu, kovo mėnesį lankysis Zambijoje, Tanzanijoje ir Mozambike. Šiose pietinės Afrikos valstybėse lig šiol nėra viešėjęs nė vienas Sovietų Sąjungos vadų. Komentatorių spėja, jog pagrindinis dėmesys bus skirtas Rodezijai, kur negrįd daugumos valdžią stengiasi įvesti JAV ir Britanija. Atrodo, N. Podgornas bandys atsverti JAV valstybės sekr. H. Kissingerio diplomatinį kelionių itaką, pasinaudodamas valdžios pasikeitimu Amerikoje. Naujuoju prez. J. Carterio valstybės sekretorium tada jau bus advokatas Cyrus Vance. JAV užsienio politikai betgi lemiamos įtakos turės prez. J. Carterio patarėjų saugumo reikalams pasirinktas Kolumbijos universiteto prof. Z. Brzezinskis. Jis yra paskutinio nepriklausomos Lenkijos ambasadoriaus Kanadai sūnus, baigęs Montrealo McGill universitetą, gavęs doktoratą Harvare, kur dėstė politinius mokslus 1953-60 m. Šiuo metu prof. Z. Brzezinskis vadovauja Kolumbijos universiteto politinių pasikeitimų institutui. Jis laikomas vienu žymiausių sovietologų. Yra parašęs keletą studijų, jų tarpe tokias knygas, kaip "Sovietų blokas", "Ideologija ir jėga sovietų politikoje", Z. Brzezinskis santykiuose su sovietiniu komunizmu yra gerokai kietesnis už H. Kissingerį. Taikaus sambūvio politikoje jis nėra linkęs daryti perdidiulį nuolaidų, už kurias JAV beveik nieko negauna iš Sovietų Sąjungos. Be to, Z. Brzezinskis pasisako už tampsnius JAV ryšius su Vakarų Europos valstybėmis ir Japonija.

TRYS SUTIKIMAI

Trigubą N. Metų sutikimą tu-tuoliams suorganizavo Prancūzijos orinio susisiekimo bendrovės "Air France", pasinaudodama 1.500 mylių greičiu per valandą skrendančiu "Concorde" lėktuvu. Iš Vašingtono 51 keleivis, sumokėjęs po \$3.235, dar porą dienų prieš N. Metus buvo nuskraidintas Prancūzijoje. Pirmą kartą minėtoji grupė N. Metus sutiko Paryžiuje, De Gaulle aerodrome. Į senuosius metus ji vėl grįžo laiko zonų dėka viduryje Atlanto. Pilotams sulėtinus "Concorde" lėktuvą, jame antrą kartą buvo sutikti N. Metai. Vašingtonan

SERGA VEŽIU

JAV erdvių instituto vadovas Wernher von Braun serga vėžiu. A. Hitlerio laikais jis buvo daug prisidėjęs prie "V-1" ir "V-2" raketų išvystymo, o pokaryje tik jo dėka amerikiečiai pasivijo ir pralenkė sovietus, keleta kartų sėkmingai nusileisdami Mėnulyje.

Lietuviai skriaudžiami Seinų bazilikoje

Zinia, kad Seinų parapijos lietuviai yra skriaudžiami religiniu atžvilgiu, pasiekę ir lietuvių plačiajame pasaulyje. Tai matyti iš laiškų, atsiųstų iš kitų pasaulio kontinentų. Tačiau toliau gyvenantiems ir neturintiems betarpiško sąlyčio su šiuo kraštu bei nesusipažinusiems su jo problemomis nevisuomet galima susivokti ir padaryti teisingas išvadas. Rašydamas šį straipsnį, norėčiau supažindinti mūsų visuomenę su kaikiomis problemomis Seinų krašte gyvenančių lietuvių. Mūsų krašto suipratusių lietuvių gyvenimo uždavinys yra labai paprastas ir, pasakytum, net primityvus — išlaikyti savo tautinę samonę ir gimtąją kalbą. Tai daryti mums leidžia ir Demokratinės, Žečpospolitos konstitucija. Be to, apie 97% šio krašto lietuvių yra tikintieji. Religija, nuo amžių įvairiomis priemonėmis formavusi mūsų sielą, tapo neatskiriama lietuvių asmenybės elementu.

Lenkijos ribose

Jau baigiasi šeštas dešimtmetis, kai gyvename Lenkijos ribose. Šis laikas yra pakankamai ilgas išmokyti gyventi tose sąlygose, o drauge nenustoti būti savimi. Vyresnioji karta paliko mums vertingų dalykų: gimtąją kalbą, religines tradicijas ir santikos instinktą sugyvenime su kaimynais. Lenkams per tą laiką likimo buvo lemta ir triumfuoti, ir būti visiškai nužmogintais. Abiem atvejais išlaikėme savo tradicijas, nepalūžome persekiojami ir nesunkinome savo buvusių persekiojotų likimo nelaimių metu.

Lietuvių kalba Seinų parapijos šventovėje buvo įvesta tuo pat metu, kaip ir visose lietuvių šventovėse. 1918 — 1919 m. Seinams esant Lietuvos respublikos dalimi, nebuvo jokių religinių ginčų — šventovėje meldėsi lenkai ir lietuviai. Tuo metu Seinuose buvo vyskupijos rezidencija. Po 1919 m. karinės lenkų organizacijos (POW) sukilimo ir Seinų prijungimo prie Lenkijos kurija su vyskupu Karosu, lietuviams kunigais ir kleikais buvo išimti ir Lietuva. Iš lietuvių kunigų Seinuose pasiliko tik kun. Dvaranauskas, kuris laikė lietuviams pamaldas ir teikė sakramentus iki 1941 m.

Antrojo pas. karo metu negausi lietuvių dalis, o su ja ir pasenęs kun. Dvaranauskas išvyko į Lietuvą, jau esančią sovietų valdžioje. Tuo laiku Seinų parapijos klebonu buvo kun. Astasevičius, kilęs nuo Kalvarijos ir kalbąs lietuviškai. Okupacijos metu ir po karo klb. Astasevičius toliau laikė lietuviams Mišias ir aprūpindavo sakramentais. Seinų parapijos šventovėje tokia padėtis buvo iki 1946 m., t. y. iki klb. Astasevičiaus mirties.

Po kun. Astasevičiaus atvyko iš Grajavo į Seinų parapiją klebonu tiko kun. Zlotkovskis, kuris nuo pirmųjų dienų pasireiškė kaip didelis lenkas šovinis ir lietuvių priešin. Kaip vėliau paaiškėjo, jis paruošė planą, pagal kurį Lomžos kurija panaikino lietuviams pamaldas Seinų, Smalėnų, Vižainio ir Punsko parapijose. Klebonas Zievyus griežtai pasipriešino ir lietuviams pamaldų Punsko šventovėje nenutraukė. 1949 m. kun. Zieviui mirus, buvo atkeltas klebonu į Punską kun. Ramanauskas, su lenkėjęs lietuvių. 1956 m. kun. Ramanauskas, nežinia dėl kokių priežasčių, slapta išbėgo, palikęs Punsko parapiją be klebono. Netrukus atsirado kun. Kaminskis, lenkas, nemokantis lietuviškai. Kun. Kaminskis, Lomžos kurijos įsakytas, nutraukė lietuviams pamaldas Punsko šventovėje. Šiuo aktu padaryta skriauda lietuviams (kurį Punsko parapijoje yra apie 95%) ir sulaužytas parapijos įsteigėjos karališkas aktas, pagal kurį Punsko klebonu gali būti lietuvis arba mokantis lietuviškai. Punkskiečiai vienok nepasidavė ir stiepo vieningai į kovą. Kun. Kaminskis negarbingai turėjo palikti Punską, o po jo atvykęs kun. A. Šuminskas grąžino seną tvarką ir lietuviškas pamaldas.

Kitaip įvyko Seinuose

Kitoks likimas ištiko Seinų parapijos lietuvių. Po II pas. karo, o ypač 1945-6 m., Seinų krašto lietuviai pergyveno vieną sunkiausių savo istorijos laikotarpių. Krašte vyko vadina-mųjų klasių kova ir kūrėsi nauja santvarka. Pasinaudodami suirute, įvairaus plauko karo de-

moralizuoti avantiūristai pradėjo suvedinėti sąskaitas su lietuviams, ypač su tais, kurie grįžo iš savo namus iš Lietuvos. Vienus deportavo į Lenkijos gilumą, o jų turtą konfiskavo, kitus išžudė arba sunkiai sužalojo. Be to, buvo pasklidę gandai, kad visi šio krašto lietuviai bus išvežti. Daugiausia nukentėjo Seinų parapijos lietuviai, kurie gyveno artimesnėje kaimynystėje su lenkais.

Tuo laiku kun. Zlotkovskis sugalvojo surašinėti lietuvių Seinų parapijoje. Apie šį faktą Lomžos kurija taip rašo savo rašte Z. Revskiui 1976 m. vasario 16 d.: "Po karo dėl žmonių migracijos Lenkijoje praves tas gyventojų surašymas pagal jų tautybę. Kaip teigia a. a. kun. Zlotkovskis, tuolaikinis Seinų klebonas, surašymo metu lietuviai kaip tiktai neužsirašė..." Taip pat tuometinis klebonas panaikino paraliturgines pamaldas lietuvių kalba. Tokia yra istorinė tiesa ir aplinkybės, kuriomis pasinaudojęs kun. Zlotkovskis likvidavo lietuvių pamaldas Seinų parapijos šventovėje.

Lietuvių pastangos

1946 m. birželio mėn. lietuviai kreipėsi į kleboną Zlotkovskį, kad grąžintų jiems pamaldas Seinų parapijos šventovėje. Klebonas atsakė: "Lietuviams pamaldų nebus nei Seinuose, nei Smalėnuose, nei Punske, nei Vižainyje."

Po to pasikabėjimo su klebonu lietuviai parašė prašymą Lomžos vyskupiui Lukomskui, bet atsakymo nebuvo. Sulaukę rudens, jie išsiuntė trijų žmonių delegaciją į Lomžą pas vyskupą. Nuvykus į Lomžą, kurijos kanceliarijoje esantys kunigai pasakė, kad iš klebono Zlotkovskio pranešimo išėina, jog Seinų parapijoje lietuvių nėra ir jokių pamaldų lietuviams nebus, o vyskupas yra užimtas ir delegatų priimti negali. Bet lietuviai nenusileido ir laukė pasimatymo su vyskupu. Tik kun. Jasenauko dėka pavyko delegatams pasimatyti su vyskupu. Vyskupas Lokomskis, sužinojęs kokių reikalų atvykę, net nepasileidęs sėdintis, trumpai pasakė: "Lietuvių nėra ir pamaldų jiems Lenkijoje nebus. Sėdėkite ramiai, nes jus išves". Tuo ir baigėsi Seinų parapijos lietuvių pirmas susitikimas su vyskupu.

Bet lietuviai nenustojė vilities, kasmet rašė prašymus Lomžos kurijai arba Lenkijos pirmui kardinolui Višinskiui. Dažnai su prašymu važiavo ir delegacija. Pradžioje augstieji lenkų dvasiškiiai su atvykusiomis lietuvių delegacijomis nenorėjo kalbėtis arba kalbėjosi šiurkščiai ir trumpai, nieko nežadėdami. Vėliau pakeitė taktiką: kalbėjo mandagiai ir ilgai, kartais delegatą net neturėdavo laiko vyskupiui išaiškinti savo atvykimo tikslo, nes audiencijos laikas pasibaigė. Lomžos kurija iš principo lietuvių prašymus neatsakinėdavo, tik kardinolo kanceliarija lakoniškai parašydavo: "Jūsų prašymas pasiūstas Lomžos kurijai". Ir tuo viskas baigėdavosi.

Kardinolo vizitas

1973 m. gegužės 6 d. Seinuose apsilankė Vatikano kardinolas. Įvairios lenkų grupės atsiuntė savo delegacijas, oficialiai Seinų šventovėje kardinolą sveikino ir nešė jam visokių dovanų. Tų delegacijų tarpe buvo ir lietuvių delegacija, bet lenkai juos išstūmė iš eilės ir neleido prieiti prie kardinolo. Kai lenkai išsiskirstė, lietuvių delegacija atstojosi prie klebonijos durų ir laukė išieinančio svečio. Vytovėje svečio išėjo Lomžos vyskupas Sosinovskis ir priėjęs pasakė: "Būkite ramūs, lietuviškas pamaldas gausite". Norėjo paimti iš lietuvių dovanas, žadėdamas įteikti jas kardinolui. Bet lietuviai pareiškė, kad patys norėtų įteikti. Tuomet vyskupas pakvietė kardinolo sekretorių, kuris ir priėmė lietuvių dovanas.

Evangelikų maldyklon

Tais pačiais metais rugpjūčio mėn. Lomžos kurija paskyrė Seinams mokantį lietuviškai kunigą ir leido laikyti vinerias Mišias lietuviams, bet evangelikų bažnytelėje. Lietuviams tai buvo nemaloni staigmena. Pradžioje buvo Mišių parapijos šventovėje — bazilikoje, kurią juk lietuviai, kaip parapijos dauguma, išlaiko. Ši evangelikų bažnytelė ne tik nuskurusi, bet ir mažą — daugiau 100 žmonių netel-

pa, o lietuvių Seinų parapijoje yra keturi tūkstančiai.

Tai buvo aiškus pasityčiojimas iš lietuvių. Šis vyskupo Sasinovskio sprendimas sukėlė protestą ir nepasitikėjimą lietuviuose, juo labiau, kad prašomos lietuviškos pamaldos po lenkiškų pamaldų niekam negali trukdyti. Taip pat nemažą reikšmę lietuviams turi pamaldų iškilmingumas su vargonų muzika, ypač jungtinių ir Krikšto metu. Lietuviai su šiuo vyskupu nuosprendžiu nesutiko ir pareiškė, kad laiko ir toliau lietuvių pamaldų Seinų parapijos šventovėje klausimą neišspręstų.

Lietuvių reakcija

Pabrėždami savo nusistatymą prieš lietuvių diskriminuojantį aktą, nuo to laiko lietuviai pradėjo rinktis bazilikoje po lenkiškų pamaldų, t. y. po 12 valandos, ir giedoti giesmes. Šis lietuvių žingsnis labai nepatiko Seinų klebonui Rogovskui. Pirmą kartą lietuviams susirinkus bazilikoje giedoti, klebonas telefonu skambino į miliciją, kad lietuviai šventovėje daro netvarką. Bet milicija nereagavo į klebono skundą. Sekantį sekmadienį giedojimo metu pasirodė bazilikoje lenkai jaunuoliai, daugiausia Seinų vidurinės mokyklos mokiniai. Braudamiesi tarp giedančiųjų, jie įžeidinėjo lietuvių šlykščiais žodžiais. Pasklido gandai, kad dabar pasilies šventovėje kraujas, atseit, lietuviai bus "sutvarkyti" jėga. Tai zinia pasiekė ir miliciją, kuri pradėjo stebėti įvykius. Bet kraujas nepasilėjo, tik sekantį sekmadienį keletas lenkų vyrų, vadovaujami Medelskio, ėmė stumdyti giedančius, o lenkės garsiai užgaulioti. Panašios scenos šventovėje lietuvių giedojimo metu kartojosi bemaž kiekvieną sekmadienį. Lietuviai nesisleido išprovokuojami ir, susiėmę už rankų, giedojo. Tai labai jaudinančios ir neužmiršamos scenos. Lenkai avantiūristai buvo kviečiami į miliciją, kiti teismu nubauti.

Bet provokacijos nesilovė. Seinuose ant mūrų pasirodė lenkiški parašyti užrašai: "Rzecz polakow" (pjauti lenkus). Į administracijos įstaigas kažin kas siuntinėjo provokacinių turinio raštus su parašu: "Tajny Komitet Litewski". Šį reikalą tyrė milicija. Tyrimo rezultatai mums nežinomi. Stumdymai ir užgauliojimai šventovėje nesilovė. Kartą atsitiko taip: lietuvių giedojimo metu norėjo įeiti į baziliką viena lenkų turistų grupė. Piktetuojantis prie šventovės durų lenkai, manydami, kad tai lietuviai, apstumdė juos. Piktetinis kai suvokė pabėgo. Turistai, priėję prie lietuvių, klausinėjo, kodėl jie meldžiasi šventovėje be kunigo. Sužinoję tiesą, labai nustebo, kad šiame amžiuje Lenkijoje dedasi panašūs dalykai.

Nuo 1976 m. rugsėjo mėn. bazilikoje lietuviai nestumdomi, bet prie durų ant laiptų stovi vyrų ir moterų grupė, kuri lieinančius lietuvius į šventovę plūsta visokiais žodžiais. Žmonės kalba, kad klebonas dabar yra atsakingas prieš įstatymus, jei kas fiziškai šventovėje nukentės.

Sie nekultūringi, įkūrūs ir agresyviūs veiksmai bei poelgiai, žeminantys lenkų tautos garbę, vykdomi nedidelės žmonių grupės, paklūsusios vienam ar keliem įtakingiems asmenim ir propagandai, nėra mūsų didžiausia kliūtis. Jų veikla sužadina lietuvių tarpe pasipriešinimo jausmą. Blogiau yra tai, kad lenkų dvasiškių sutartinai perša Lomžos kurijos sugalvotą planą, kurio įvykdymas netolimoje ateityje lietuviams bus pražūtingas.

Lietuviai, persekiojami šventovėje giedojimo metu, pasiskundė raštu Lomžos kurijai ir kardinolui Višinskiui. Kardinolas juos atskakė, jog nieko neturi prieš, jei lietuviai bazilikoje gieda. Kurija tylėjo, bet vėliau sužinota iš jos laiško, kad irgi sutikusi su tuo aktu.

Vainikavimo šventė

1975 m. rugsėjo 7 d. Lenkijos episkopatas surengė Seinų šventovėje esančios Marijos statulos vainikavimą. Tiksliai apie šios statulos stebuklingumą anksčiau nesigirdėjo. Bet tikintieji žino, kad, Marijai tarpininkaujant, daug įvyko stebuklų ir Lietuvoje. Šios iškilmės visi nuosirdžiai laukėme. Šventovėje buvo daug kalbėta ir rengta. Si. Punsko, Smalėnų ir Seinų pa-

rapijų lietuviams buvo įsakytą rinktis evangelikų bažnytelės šventoriuje ir iš ten organizuotai, nešant priekyje specialiai nupieštą su ereliu ir Vyčiu emblemą, eiti į baziliką.

Siam potvarkiu griežtai pasipriešino Seinų parapijos lietuviai, o su jais solidarizavo ir visi kiti. Rinktis evangelikų bažnytelės šventoriuje reiškė viešai pripažinti šią vietą lietuvių maldos namais. Emblema aiškiai simbolizavo Lietuvos - Lenkijos unijos idėjas, be to, organizuotas ėjimas gatve su panašiais ženklais administracijos organų galėjo būti suprastas kaip politinė eiseną. Visų lenkiškų parapijų dalyviai procesijoje nešė tik religinius ženklus.

Lietuviai susirinko bazilikos šventoriuje ir iš ten, kai šventovė išstužė, suėjo į vidų. Lietuviams Mišios buvo atlaikytos 8 valandą ryto, kai visi užsienio svečiai tuo laiku viešėjo Lomžoje pas vyskupą Sasinovskį. Po Mišių lietuviai iš bazilikos nuvesti buvo prie tribūnos, sustatyti nuošalioje vietoje, kur turėjo laukti, kai tuo tarpu maldininkai iš lenkiškų parapijų susibūrė prie šv. Agotos koplytėlės. Iš ten prasidėjo vainikavimo procesija.

Nesigilinsime į strategiją šios taktikos. Svarbu, kad lietuviai susiorientavo ir atitinkamu momentu išsirikavo priešais tribūną. Kai į tribūną sulipo visi garbingieji svečiai ir prasidėjo vainikavimo apeigos, lietuvių voros priekyje išsiskleidė transparentas su įrašu: "Nota bene! Nos lituani oramus clericos ecclesiae Poloniae, ut missa lingua lituanica in ecclesia parochiae Seinenensis permittatur". Visų esančių tribūnoje dalyvių akys nukrypo į transparentą ir skaitė įrašą.

Kodėl taip padaryta?

Kuo vadovaudamiesi lietuviai išklė šį transparentą tokios rimtos iškilmės metu? Visų pirma buvo tai proga atkreipti pasaulio dėmesį į faktą, kad lietuviai Seinų parapijoje yra religiniu atžvilgiu skriaudžiami. Be to, visuomenę domino šių iškilnių organizavimo tikslas. Ne tik pasauliečiai, bet ir dvasiškiečiai buvo tos nuomonės, kad šių iškilnių pagrindinis tikslas yra ne religinis, o politinis. Po Seinų iškilnių Lomžos kurijos augstų pareigūnų pasisakymai tų prielaidų patvirtino. Lenkijos episkopatas sugalvojo įtikinti lenkų visuomenę ir augstuosius užsienio svečius - dvasiškų, kad Seinuose nėra jokios lietuvių, kaip tautinės mažumos, problemos. Šis mažas drobės gabalėlis ir jame įrašyti kuklūs prašymo žodžiai sugriovė visus kėslus, siekiančius dar kartą suklauti lietuvių tautos istoriją. Dar kartą patyrėme Dievo Motinos globą.

Po šių įvykių Seinuose Lomžos kurija pradėjo aršų lietuvių puolimą. 1975 m. gruodžio 10 d. vyskupas Sasinovskis Seinų bazilikoje per pamokslą išbarė, iš-koneveikė lietuvių už transparentą ir giedojimą šventovėje. Tuo laiku bazilikoje buvo daug lietuvių, girdėjusių šiuos jiems skirtus neapykantos ir paniekos žodžius. Greit po to vyskupas Sasinovskis ir klebonas Rogovskis lankėsi Suvalkų vaivadijos įstaigoje. Šio apsilankymo tikslą galima tik spėlioti iš pamokslų ir vėliau Lomžos kurijos jau minėto laiško turinio.

Nauji raštai

Seinų kraštas pagarsėjo Lenkijoje kaip gera poilsiavio vieta. Vasaros metu čia atostogauja gana daug žmonių. Jie apsigyvena pas ūkininkus lietuvių. Gyvenamieji drauge jie sužino jų kasdieninius rūpesčius ir džiaugsmus. Atsitiko taip, kad pernai vienas varšuvietis atostogavo Zagarių kaime. Tai buvo ponas Z. Revskis, kuris susidomėjo religine lietuvių padėtimi Seinų šventovėje. Jis pasisakė, kad kitąkart jo ir Sasinovskių šeimos gyveno kaimynystėje ir kad jis asmeniškai vyskupą pažįstas. Pažadėjo parašyti jam laišką. Taip susidarė aplinkybės atsirasti garsiajam Lomžos kurijos raštui, parašytam 1976 m. vasario 16 d. Šis raštas adresuotas ponui Revskiui, bet savo turinį skirtas Seinų parapijos lietuviams, todėl to rašto nuorašas buvo atsiųstas ir Albinui Šimčikiui Skarkiškių kaime kaip lietuvių atstovui. Šis raštas yra būdingas ne tiek jame paliestomis problemomis, kiek argumentavi-

Seinų lietuvių delegacija (A. Kuosa, J. Drūtys, J. Puniškis, P. Jankauskas) įteikia 1976 m. Lomžos vyskupiui M. Sasinovskiui raštą, prašantį leisti lietuviškas pamaldas Seinų bazilikoje

Sovietinė jėga ir Lietuva

KL. RAZMINAS

Plačiai skaitomas šveicarų dienraštis "Neuer Zuercher Zeitung" 1976 m. gruodžio 1 d. laidoje paskelbė straipsnį apie Lietuvą, kuriame nagrinėja katalikiškas tradicijas. Straipsnis pavadintas "Kirche und Sowjetmacht in Litauen". Čia supažindiname "T2" skaitytojus su jo mintimis.

Kiekvienam Vakarų dvasiškui, — rašo autorius R. M., — besiskundžiančiam negausiu šventovių lankytojų skaičiumi, gali sukelti pavądą Lietuvos sostinės Vilniaus šv. Petro ir Pauliaus šventovė, kuri kiekvieną vakarą šv. Mišių metu negali sutalpinti tikinčiųjų. Gražiosios barokinės šventovės ilgose suolų eilėse ir šoninėse navose su-glaustai klūpo ar stovi nesuskaityti tikintieji. Ir tai kiekvieną savaitės dieną, nežiūrint drėgnai šalto ir nemalonaus oro. Tas pat vyksta ir rytais prie Aušros Vartų, kur garbinamas stebuklingu laikomas Madonos paveikslas. Daugelis moterų stambiai laiptais į koplyčią keliausi lipa pagerbti švenčiausios Mergelės. Vakarinėse Mišiose čia sutinkama taip pat ir nemaža jaunų veidų.

Ginčijamasis Vilnius

Visai kitaip, negu vokiečių protestantizmo paveiktose Pabaltijo respublikose Latvijoje ir Estijoje, Lietuvoje patvariai atsisipindi katalikiškosios kultūros tradicijos. Tai senovės palikimas, panašiai kaip ir kaimyninėje Lenkijoje, su kuria Lietuva ilgus amžius gyveno unijoje, dar ir šiandieną turis nepaprastus reikšmes. Iš 40 sostinės šventovių likusioje dešimtyje neuždarytų kiekvienos pamaldos yra uoliai lankomos.

Bet tai nėra tipiškai tik Vilniui. Šiame istoriniame ir dvasiniame Lietuvos centre prieš antrąjį pasaulinį karą daugiausia gyveno lenkai ir žydai. Lietuvių buvo tada tik 3%-5%. Dėl Vilniaus, kuriame buvo generalinis Napoleono štabas, prieis prasidedant žygiui į Rusiją, jau po pirmojo pasaulinio karo vyko atkaklios kovos tarp lietuvių ir lenkų. Šis ginčas įvyko net tarptautini charakterį, kurį veltui bandė išspręsti Tautų Sąjunga. Tik Stalinui ir Hitleriui pasidalinus Lenkiją, tas ginčas buvo baigtas. 1939 m. Maskva atidavė Vilnių Lietuvai, kurios dienos taip pat jau buvo suskaičiuotos. Vos keletui mėnesių praslinkus, sovietų armija užėmė visą Pabaltiją ir pasirūpino, kad šie kraštai savanoriškai pritarę "įsijungimui" į sovietų "Reichą".

Baisius nuostolius patyrė Vilnius antrajame pasauliniame kare. Iš gausios žydų bendruomenės nedaug kas išvengė nacionalistų okupantų vykdymo būdu. Istorinių faktų išskaičius pagal savo reiklą, šmeižta ir gandai padaryti lygiaverčiais su tiesa ir tais purvais drėbta ne tik Seinų krašte, bet visai lietuvių tautai veidan. Atsakyti į šį Lomžos kurijos raštą reiktų atskiru straipsniu, nes savo turinį jis siekia daug plačiau, negu Seinų parapijos reikalai. Iš šio laiško matyti, kad Lomžos kurijai tinka viskas, kas galėtų paneigti Seinų parapijos lietuvių teisingus reikalavimus: melstis, tuoktis, krikštintis savo parapijos šventovėje.

V. Dauba

dytų žudynių. Vilniaus gyventojų skaičius iš 300.000 karo metais sumažėjo iki 100.000. Šiandieną jis vėl jau turi apie pusę milijono gyventojų, bet jų struktūra yra jau visai kita. Jei pirmiau 90% gyventojų sudarė lenkai ir žydai, tai po karo juos pakeitė atsikėlę lietuviai ir rusai. Šalia jų apie 15% sudaro kitų tautybių ateiviai. Nedaugelis išlikusių žydų paskutiniams metais emigravo Izraelin arba JAV.

Ištvėringa liaudis

Pabaltijo valstybių sąlygose reikia pastebėti faktą, kad Lietuvos sostinėje po karo vis labiau daugėja lietuvių gyventojų procentas. Kai Rygoje ir Taline vietinis elementas vis labiau nyksta atvykstančių rusų bangose, Vilniuje, gal dėl kiek mažesnio rusų antplūdžio, lietuvių skaičius pastoviai auga ir jau yra pasiekęs apie 40 procentų. Kaip patvirtina vietiniai šaltiniai, tai labiausiai priklauso nuo katalikiškųjų tradicijų ir pastovaus gyventojų prieauglio didėjimo lietuvių šeimų tarpe.

Visoje Lietuvoje lietuviai sudaro dar apie 80 procentų, kai Latvijoje ir Estijoje, dėl gausaus ateivių skaičiaus, vietinių gyventojų skaičius mažėja. Pagal oficialias statistikas Lietuvoje 1970 metais vos tik trečdalis gyventojų suprato rusiškai. Šioje gyventojų didėjimo perspektyvoje nepaprastos reikšmės turi katalikų Bažnyčia. Liaudis atkakliai laikosi katalikiškosios kultūros tradicijų. Iš kitos pusės katalikų Bažnyčia yra tapusi tautinės opozicijos šaltiniu. Tai ypač ryškiai buvo pastebima ginkluoto pasipriešinimo sovietų galybei metais, lygiai kaip ir dabartinės opozicijos apraiškose. Santykiai tarp Bažnyčios ir ateistinės vyriausybės vis tebėra įtempti. Tai nereiškia tačiau, kad visi tikintieji visur lygiai aktyviai reiskiasi. Tačiau kai prieš ketverius metus net 17.000 lietuvių pasirašė pareiškimą Jungtinių Tautų generaliniam sekretoriui dėl religinės ir kultūrinės sprespaudos Lietuvoje, galima spręsti, kad vietiniai disidentai turi nemažą pritarimo visų gyventojų tarpe.

Slaptoji spauda

Daug svarbios informacinės medžiagos apie dabartinę būklę Lietuvoje teikia pagrindynė nuo 1972 m. leidžiama "Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronika", kurios sovietai, nežiūrint didžiausių pastangų, nepajėgia nutildyti. "Kronika", — rašo šveicarų korespondentas, — kurios iki šiol yra jau išleista daugiau negu dvidešimt numeris, turi po kelias dešimtis mašinėlės rašytų puslapių. Ji ryškiai iškelia politines bei religines sąlygas Lietuvoje ir informuoja apie daugelį įvykių, apie kuriuos oficialioji spauda tyli. Taip pvz. 17-sis "Kronikos" nu-

meris plačiai informuoja apie vienos jaunos mergaitės (N. Sadūnaitės, Vert.) likimą, kuri 1975 m. vyriausiojo Lietuvos teismo buvo nuteista 3 metams sunkiųjų darbų lagerio ir dar trejiems metams ištrėmimo vien už tai, kad pas ją buvo rasta perrašinėjama 11-jo nr. "Kronika".

Kitas nesantikos šaltinis tarp K. Bendrijos ir režimo yra vis dar neišspręstas Vilniaus vyskupo Steponavičiaus klausimas. Vyskupas jau daugiau kaip 15 metų yra ištrėmtas į vieną provincijos miestelį ir vyriausybės įtarinėjamas bendradarbiavimu su "Kronika". Neseniai 66 katalikų kunigai atviru laišku ministerijai tarybai reikalavo leisti vyskupiui grįžti į Vilnių.

"Kronikoje" nuolat pasikartojantis vardas yra ir Romo Kalantos, kuris 1972 m. gegužės 14 d. susidėgino Kaune. Valdžios bandymas sukludyti viešas jo laidotuves sukėlė antrą didžiausią Lietuvos miestelė demonstraciją ir neramumus.

Nemaža kitų "Kronikos" straipsnių liečia tarptautinę politiką. Taip pvz. 18-me numeryje plačiai kritikuojami Helsinkio konferencijos pareiškimai kaip "galingųjų žaidimas". "Dėl naftos, kviečių ir dėl asmeninių interesų visai nekreipiama dėmesio į atskirų tautų ir gyventojų kančias" — karčiai pastebima "Kronikos" komentare.

Šalia "Kronikos" paskutiniu metu atsirado įvairūs kiti "samizdat" — lietuviški leidiniai, siekiantys panašių tikslų.

Tautos ateitis

Tokių opozicinių pasireiškimų reikšmės negalima lengvai iš šalies įvertinti — pažymi šveicarų korespondentas. Tačiau, kiek matyti iš bendro patyrimo su pačių sovietų disidentiniais sąjūdžiais, tenka atsargiai vertinti galimas pasekmes. Lietuva, kaip kun gyventojų dauguma yra dar išlikusi vieništa ir ypač Katalikų Bendrijoje randa dvasinės atramos, turi daugiau galimybių išlaikyti tautines tradicijas negu abi kitos broliškos Latvijos ir Estijos respublikos.

Tam tikros įtakos turi įvairūs, gyvas lietuvių kontaktas su savo užsienyje gyvenančiais giminėmis bei artimaisiais. Manoma, kad už Sovietų Sąjungos ribų gyvena apie milijoną lietuvių, daugiausia S. Amerikoje, Australijoje ir V. Europoje. Todėl, nežiūrint į vis stiprėjantį sovietinės galybės konsolidavimąsi, tenka prielieiti, kad sovietiniam režimui ir ateityje vargiai pavyks visai nutildyti ir palaužti taip atkaklią lietuvių pasipriešinimo dvasią.

PARDUODAME LIETUVISKUS SŪRIUS, estikų duoną. Didelis metas gaminių pasirinkimas. SUPERIOR SASINKAGES CO. 1004 Dundas St. West, Toronto. Tel. 531-8422

Apie lituanistinę ekskursiją Europon

1977 m. pavasarį informaciją raštu teikia dr. G. Valančius, 3111 Ettrick St., Los Angeles, Calif. 90027, USA. Kanadiečiai galės prisijungti Frankfurte. Kaina su nakvyne ir maistu — apie \$900. Iš 22-27 kelionės dienų — 4 Lietuvoje, 2 Suvalkų trikampyje, trumpi sustojimai Dariaus-Girėno žuvimo vietoje, Zalgyryje, Vavelio ir Malborko pilyse, Varšuvoje, Vienoje, Prahoje, Berlyne, galbūt Paryžiuje ir kitur. Užsiregistruoti iki 1977 m. sausio 15 d.

PAVERGTOJE TĖVYNĖJE

AUGINA EGLUTES

Kompertija, paskelbusi kovą Kaledoms, tradicinę eglutę perkėlė į N. Metus, o Kaledų senelį pakeitė iš Rusijos atkeliavusiu Seniu Salčiu. Eglučių kirtimu Lietuvos miškams daroma žala stengiamasi pašalinti specialiu jų auginimu. Miškininkai kasmet sodina eglutes žemes ruožuose po augstos įtampos elektros laidais. Iš jų vien tik Vilniaus gyventojams 1975 m. buvo parūpinta 78.000 eglučių, 1976 m. — 100.000. Gamos Apsaugos Draugijos Kauno skyrius prieš keletą metų pradėjo rengti eglės šakų kompozicijų parodas, šia naujove tikėdamasis sumažinti eglučių kirtimą. Miškai dabar užima 26,4% viso Lietuvos ploto. Atteityje miškininkų valdas planuojama padidinti iki 30%.

PROPAGANDINIS DISKUSIJOS

Lietuvos Mokslių Akademijos istorijos institutas surengė konferenciją "Klasių kovos pobūdis kapitalizmo epochoje", kurioje buvo sukvietinti kompartijos istorijos instituto ir augstųjų mokyklų istorikai. Istorijos institute taipgi buvo aptarta ir spaudai rusų kalba paruošta sovietinės Lietuvos istorija. Šiame posėdyje dar lyjavo ne tik lietuviai, bet ir Latvijos, Estijos, Gudijos atstovai su iš Maskvos atsiųstais politrukais. Vilniaus miesto kompartijos komitete buvo svarstoma tema "Proletarinis internacionalizmas ir tarybinis patriotizmas siuolaikiame etape". Diskusijoje buvo apibendrintas Maskvos peršamas "internacionalinis ir patriotinis" darbo žmonių auklėjimas, teoriniai jo pagrindai. Šia proga pabrėžiama, kad Vilniuje gyvena ir dirba apie 80 tautybų žmonių. Dėlto Vilnius esan "tikra internacionalinio auklėjimo mokykla".

VILNIAUS ATEITIS

Dešimtajame penkmetyje, kuris apima 1976-80 m., vilniečiams numatoma parūpinti 1.430.000 kv. metrų gyvenamojo ploto Viršuliškės, Šeškinės, Naujojoje Vilnioje, Žalgirio ir Konarskio gatvėse. Minėtieji trys Vilniaus priemiesčiai taipgi susilauks didelių parduotuvių. Pamaininio mokymo problema turėtų išspręsti 12 numatytų pastatytų vidurinių mokyklų. Karolinės netrukus bus atidaryta didelė poliklinika, o Antakalnio poliklinika bus didžiausia visoje Lietuvoje. Planuojoti vilniečiams taipgi yra pažadėję plaukimo baseiną Lazdynuose, kultūros ir sporto namus Žirmūnuose, revoliucijos muziejų dešiniajam Neries krante, respublikinius pionierių rūmus, jaunųjų technikų namus, naują kino teatrą Gorkio gatvėje.

TUSČIOS PASTANGOS

Jonas Bulota "Gimtojo Krašto" 1976 m. gruodžio 16 d. laidoje skaičiuoja supažindina su senesniu Vilniuje 3.000 egz. tiražu išleista knyga "Istorijos klaidotai". Į jos 192 puslapius sutelktas kelių autorių straipsniais bandoma griauti išvilytių lietuvių istorinė dabartinės Lietuvos samprata. Taigi, istorijos klaidotai apsaugiami ne Maskvos Vilniuje kontroliuojami politrukai, o užsienio "nacionalistai" lietuviai, kovojantys su Kremliu vadų užmačiomis išeitinti priverstinį Lietuvos prijungimą. Leidinį sudaro straipsniai: L. Kapočiaus — "Užsienio lietuvių nacionalistai imperialistų tarnyboje", K. Navicko — "Nacionalistinių koncepcijų kritika 1940 metų socialinės revoliucijos Lietuvoje klausimu", A. Rakūno — "Apie kai kuriuos 1940—1944 metų įvykių Lietuvoje iškreipimus lietuvių reakci-

nių emigrantų literatūroje", K. Surblio — "Lietuvių reakcinės emigracijos pažiūrų į Tarybų Lietuvos darbininkų klasę kritika", J. Jarmalavičiaus — "Būružinės propagandos apie Tarybų Lietuvos darbo žmonių politinio sąmoningumo augimą socializmo kūrimo metais (1944—1951) kritika", J. Bacevičiaus — "Nacionalistinių koncepcijų kritika socialinės pramonės Lietuvoje kūrimo ir vystymo klausimais", V. Kašauskienės — "Tarybų Lietuvos laudies švietimo vystymo interpretavimas būružinėje lietuvių emigrantų spaudoje", V. Kazakevičiaus — "Tarybų Lietuvos kultūra kreivame būružinės emigracijos veidrodyje".

Jau patys straipsnių pavadinimai aiškiai liudija, kad jie buvo paruošti sovietinio komunizmo žargonu pagal Maskvos projektą. K. Navickas, kalbėdamas apie mūsikių istoriką J. Jakšto teiginį, kad Sovietų Sąjungai po savitarpio sutarties su Lietuva pasirašymo buvo suplanavusi pagrobti Lietuvą ir kitas Pabaltijai šalis, griebiasi iki koto koto visiem įgrisusios senos dainelės: "Šie J. Jakšto teiginiai, visu pirma, yra daugia, negu klaidingi. Istorija nenu-gincijamai įrodo, kad Tarybų šaliai svetima yra agresyvi grobuoniška užsienio politika, kad tokia politika būdinga tik būružinėms imperia-listinėms valstybėms". Istorijos klaidotai "tiesiotas" K. Navickas, užuot vadovavesis propagandiniiais šūkiais, turėtų remtis istoriniais faktais. O jie aiškiai rodo, kad tos vadinamosios būružinės imperialistinės valstybės jau seniai suteikė pilną nepriklausomybę beveik visoms savo kolonijoms. Tuo tarpu Sovietų Sąjunga N. Chruščiovo laikais tankiai sutruškino Vengrijos išlaisvinimo pastangas, L. Brežnevo viešpatavimo metu specialia invazi-ja užgnaužė Čekoslovakijoje prasi-dedantį komunizmo su žmogiskiu veidu pavasarį. Visos Sovietų Sąjungos II d. kare užgrobtos valstybės tebėra griežtoje Maskvos kontroleje. Toks istorijos "tiesinimas" iš tikrų tėra tuščios pastangos, patius tie-sintuos įrikiuojančios į klaidotųjų eiles.

DABARTINIS JONISKIS

Joniskis, išaugęs prie geležinkelio linijos, jungiančios Saulius su Ryga, šiandien jau turi apie 8.000 gyventojų. Senamiesčiai papildė naujaisi Statybininkų kvartalas, projektuojamas ir naujasis Melioratorių mikrorajonas, turėsiantis apie 30 daugiabučių gyvenamųjų namų. Administracinę-prekybinį Joniskio centrą suformavo tarybų rūmai, didelė universalinė parduotuvė, "Žilvino" restoranai, kultūros rūmai, kino teatras, nauja ligoninė, veterinarijos įstaiga. Neseniai buvo atidaryta "Lietuvos žemės ūkio technikos" susivienijimo automobilių aptarnavimo stotis. Baigiama statyti jau trečia vidurinė mokykla. Sidabros upelio užtvėnkimas Joniskiečiams padarė 16 hektarų ežeruką.

VARENA—ALYTUS

Alytus su Vilniumi sujungs naujasis geležinkelio ruožas Varena—Alytus. Jo planas jau ruošia valstybinis Leningrado transporto projekta-vimo institutas. Siaurasis geležinkelis tarp Utenos ir Švenčionių yra praplatinas. Vilniaus—Utenos ruožu dabar kursuoja keiveliniai ir prekiniai dizeliniai traukiniai. Platus geležinkelis sujungs Radviliškį su Petrašiūnais Pakruojio rajone. Pertvarkomi ir Radviliškio stoties ke-liai. V. Kst.

DELHI, ONTARIO

JONAS ANDRAITIS, 50 m. amžiaus, palaidotas Delhi kapinėse 1976 m. lapkričio 17 d. su gražiomis karnatietiskomis apeigomis, dalyvaujant karo veteranams. Velionis gimis Lietuvoje — Šakiuose. Atvažiavo į Kanadą su tėvais ir gyveno Tillson-burgo apylinkėje. Karo metu tarnavo Kanados laivyno. Grįžęs į Tillson-burgo apylinkę, pirkto tabako ūkį, kuriame gyveno su savo šeima. Paskutinių laikų dirbo savo brolio Antano krautvėžio Delhi mieste. Liko nuolūdis žmona Shirley, dvi dukterys — Linda ir Suzan Louks su šeima, du broliai — Antanas ir Juozas su šeimomis.

STELLA MAZEIKIENE, gyvenanti Delhi mieste, padovanojo Lietuviai Enciklopediją Sv. Kazimiero parapijos bibliotakai. Reikalui esant, visi apylinkės lietuviai gali ją pasinau-doti.

KLK MOTERŲ ŠVENTĖ, įvykusi 1976 m. gruodžio 5 d., buvo įdomi ir įvairi. V. Matulaitis, atvykęs iš Toronto, parodytas filmas "Nepriklausomoje Lietuvoje" visus maloniai nuteikė. Prisiminimas Lietuvos nepriklausomybės žydėjimo laikotarpio sustiprino viltį vėl matyti laisvą Lietuvą atteityje. V. Matulaitis taip pat parodė skaidres iš eucharistinio kongreso Filadelfijoje, jas paaiškin-damas ten patirtais savo įspūdžiais.

Adelė Abramaitienė dailias žodžiais apipaadinančio džioutvų gėlių karpinių meną. Visus nustebino savo spalvingais, įvairiais paveikslais ir kortelėmis. Beveik kiekviena šeima išsigijo ką nors iš jos darbų. Visas čia apsilankiusias moteris A. Abramaitienė apdovanojo savo darbu mažomis kortelėmis (book marks). Atrodo, čia bus šio meno pasekėjų, nes susidomėjimas paveikslais ir jų darbų buvo didelis.

Rūpestinga dr-jos valdyba su pagalbinkėmis paruošė visiems pietus. Valdyboje šiuo laiku yra: pirm. R. Augustinavičienė, V. Lapienienė, E. Rugienienė, R. Beržinienė, E. Augustinavičienė ir A. Lapienienė.

KUN. B. MIKALAUSKAS, OFM, iš Toronto gražiai pravedė priekal-dinį susikapimą gruodžio 17 ir 18 d.d. Sv. Kazimiero šventovėje. B. V.

TAUTINIŲ GRUPIŲ SUSIRINKI-MAS. Lapkričio 25 d. įvyko Delhi apylinkės etninių grupių atstovų susirinkimas, kurį sušaukė daugakultū-rė Ontario taryba. Tos tarybos tarnautoja yra lietuvė Elzbieta Ka-veckaitė-Szalowski. Delhi apylinkės atstovai yra dr. Lazlo Pandy, veng-rų presbiterininkų kunigas. Susirin-kimas įvyko vengrų salėje. Lietu-viams atstovavo kun. J. Staškus, A. Ratavičienė (apylinkės pirmininkė), R. Stonkus su žmona, R. Lapienytė ir V. Garnelienė. Susirinkime tos tarybos nariai — vicepirm. Mary Louise Clements, Julius Hayman ir prof. Jamshed Malvalwa kalbėjo apie etninių kultūrų išlaikymo rei-kalą bei naudą ir vyriausybės norą padėti. Kun. J. Staškus kalbėjo apie mišrių vedybų pavojų etninės kul-tūros išlaikymui, bet prof. Malval-wala tvirtino, esą mišrių vedybų vaikai praturtėja abiejų tėvų etninės kultūros lobiais. Julius Hayman labai pabrėžė tėvų skatinimą mokyti vaikus savo etninės kultūros dalykų, duodant sau pavyzdį vaikams. Lie-tuviai prašė pagalbos savo lietuvių mokyklų mokytojos išlaikymui, kuri atvažiuoja iš Londono. Viltis prašy-mui patenkinti nėra didelė, nes vai-ku tėra nedaug. Susirinkimas buvo baigtas labai gausiomis vaišinėmis, paruoštomis vengrų presbiterininkų parapijos moterų. V. G.

KLK Moterų Draugijos Lietuvos Kankinių parapijos skrybiaus narės metinėje šventėje Anapilyje Nuotr. B. Tarvydo

HAMILTON

SESTADIENINĖS MOKYKLOS tė-vų komiteto Kaledų eglutė buvo su-rengta gruodžio 19 d. Jaunimo Cent-re. Vedėjas J. Mikšys pasveikino tė-vus ir visus mokinius švenčių proga, linkėdamas džiaugsmo ir viltingų

1977 m. Taip pat padėjojo už para-ma mokyklai bankeliui "Talka", pa-rapijai, KLB apyl. valdybai. Progra-mos pranešėjais pakviė mokinius Ramoną Jurgutį ir Antaną Bugai-liškį. Ji buvo pradėta eilėraščių "Ka-lėdų senelis", kurį deklamavo Arū-nas Kezys. Pasirodė ir pats Kalėdų senelis su nyktūkais bei vaikų dar-želio mokiniais, kurie, paruošti mokykl. L. Bagdonaitės-Cirelių, atliko trumpą programėlę. Vaidinimą "Ka-lėdos pas nyktūkus" paruošė mokykl. Dalia Pajarskaitė, Dana Lukavičiūtė, Laima Lukavičiūtė ir Marius Gu-dinskas. Vaidino I, II, III ir IV sk. mokiniai. Aldona Skverekaitė de-klamavo "Kalėdų sapną". Mokykl. Antaninos Mikšienės paruošti IX sk. mokiniai skaitė savo kūrybą — "Laiškai seneliui". Skaitė: Danutė Barzaitė, Rimas Trumpickas, Ra-munė Pleinytė ir Aušrelė Kezytė. Pianinu paskambino Aldona Giedri-maitė ir Liucija Morkūnaitė, o Ed-vardas Labuckas pasakė du eilėra-ščius. Daina Skverekaitė taip pat deklamavo "Kūčių duoną". Progra-ma buvo užbaigta vaidinimu "Kūčios Lietuvoje". Atliko V sk. mokiniai, paruošti mokykl. Marijos Kalvaitienės, o Kalėdų giesmės giedėjo V, VI, VII ir VIII sk. mokiniai, paruo-šti mokytojų Gertrūdos Repčienės, Aldonos Matulienės ir J. Staniaus. Po programos visi vaikai buvo ap-dovanoti Kalėdų senelio (A. Aušros-tos), o tėvai pavaišinti pyragaičiais bei kava.

PO ILGOS IR SUNKIOS ligos gruodžio 21 d. mirė a.a. Jonas Bu-lionis. Velionis paliko žmoną Rūtą, sūnų Petrą, seseris Bostone Bronis-la Jankavičienę ir Mariją Skirgailie-nę Lietuvoje. Velionis dalyvavo vi-suomeninėse veiklose, eidamas spor-t klubo ir bankelio "Talka" pirmi-

niaus pareigas. Plačiau apie velioni bus artimiausiam "T2" nr. K. B.

"KRONAS", čia visur matomų nuosavybių pirkimo - pardavimo bendrovės iškabų, už šešių mėnesių yra nebeįsistatoma. "Kronas Real Estate Ltd." yra parduota Saskatūne esančiai "Co-operative Trust Com-pany of Canada". B. Kronas su savo 18 atstovybių ir 300 pardavėjų per-eina dirbti į didžiąją Vakarų Kana-dos ipotekomis prekiaujančią firmą. Buves savininkas firmoje gauna On-tario operacijų pirmininko vietą. Bendrovė, įsteigta prieš 20 metų ir pavadinata lietuviškai "Kronas" var-du, buvo pati didžiausia Hamiltone.

MARYTĖ IR ANTANAS GARKO-NAI Kalėdų antrąją dieną savo drau-gų ratelyje atšventė savo vedybų 25 metų sukaktį. M. Ant. Garkūnai yra tautiški susipratusių lietuvių šeima. Antanas yra buvęs sekretorium apylin-kės valdyboje ir kelerius metus dirbo Tautos Fondo atstovybėje.

RAIMUNDA SAUNORIYĖ, dr. Alg. Sof. Saunorių dukra, kuri prieš dvejus metus tėvams iš Lietuvos emigruojant dėl savo sužadėtinio bu-vo pasiilksiu tėvynėje, prieš Kalėdas, ketvirtadienį, jau ištekėjusi su savo vyru laimingai atvyko apsigyvenimui į Kanadą K. M.

VASARIO 16 GIMNAZIJA Vokie-tijoje reikalinga mūsų paramos. Šiais mokslo metais mokinių skaičius pa-pilo, nes 16 mokinių atvyko iš Ame-rikos ir dabar turi 60 mokinių. Ha-miltone dabar yra tiksliai vienas dvi-gubas būrelis, kuris, sutelkęs 54 rė-mėjus, jau 12 metų pastoviai remia vienietelį lietuvių gimnaziją Vakarų pasaulyje. Tačiau kaikurie rėmėjai po 20 metų pavargsta ir pasitraukia, todėl labai reikalingi nauji nariai, kurie galėtų paramos darbą tęsti. Prašome norinčius išsiųsti į būrelį paskambinti būrelio vadovui St. Da-liui tel. 385-8602. Prašomi ir vien-kartiniai aukotojai, kurie nenorėtų pastoviai jungtis į rėmėjus, prisidėti savo auka prie šios gimnazijos iš-laikymo. Stasys Dalius

Mėsos ir puikūs dešros gaminiai

Skanėstai —
kleikvieno skoniui

R. Denninger Ltd.

284 KING STREET E.,
HAMILTON — 528-8468
740 UPPER JAMES ST.,
HAMILTON — 389-4113

- GUELPH LINE prie PROSPECT, BURLINGTON — 639-0510
- LLOYD D. JACKSON SQUARE, HAMILTON — 525-9641

Darbo valandos: pirmadieniais - ketvirtadieniais nuo 10 iki 5 val., penktadieniais nuo 10 iki 7 val., šeštadieniais nuo 9 iki 12 val. Liepos - rugpjūčio mėn. ir prieš ilgus savaitgalius šeštadieniais uždaryta.

Nemokama gyvybės ir asm. paskolų drauda.
Nemokamas pilnas čekių patarnavimas.
Kapitalas — virš \$7.000.000.

MOKAME UŽ:
depozitus (P.C.A.) 6%
sontopus 8½%
term. depozitus 1 m. 9½%

IMAME UŽ:
osmenines paskolas 12%
nokin. turto pask. 11%

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje

įsikūręs nuosavuose namuose —

Hamiltono Lietuvių Kredito Kooperatyvas "TALKA"

830 Main Street East, telefonas 544-7125

Darbo valandos: pirmadieniais - ketvirtadieniais nuo 10 iki 5 val., penktadieniais nuo 10 iki 7 val., šeštadieniais nuo 9 iki 12 val. Liepos - rugpjūčio mėn. ir prieš ilgus savaitgalius šeštadieniais uždaryta.

Nemokama gyvybės ir asm. paskolų drauda.
Nemokamas pilnas čekių patarnavimas.
Kapitalas — virš \$7.000.000.

CALGARY, ALBERTA

SESTADIENINĖ LIETUVIŲ MO-KYKLA gavo iš Kanados Lietuvių Fondo piniginę paramą — \$200. Mo-kykla nėra atskirų asmenų užsipyri-mas ar lietuviškumo "burbulas", bet ryškis ir naudinga veikla jauni-mui suburti, galimybė kultūringai vi-sur pasirodyti. Jieškant naujų ke-lių junginti senesniąją kartą su jau-nimu, nauji švietimo metodai yra bandomi panaudoti. Jei ankščiau pa-kykdavo pasikomis šeimoms perduo-ti savo vaikams lietuvių kalbą, da-bar norima sujungtomis jėgomis ir mokyklų vardu pratęsti lietuvių kal-bos išlaikymą šeimose. Čia reikalin-gas visų pritarimas ir nuo-latinė parama.

VEDYBŲ 25 METU SUKAKTĖ draugų pobūvyje atšventė St. ir H. Gureckai, gyvenantieji Drumheler vietovėje. Vaisėms vadovavo Al. Lu-kevičius.

KALĖDINIŲ SVEČIŲ PRIEMIMU šeimos sukaktį paminėjo J. ir A. Karpos. Džiugios švenčių nuotaikos netrukė J. Karpai atsitiktis nelaimė (lūžusi ranka). Šiais metais J. A. Karpos mano žiemą praleisti Kalga-ryje.

ninko pareigas. Plačiau apie velioni bus artimiausiam "T2" nr. K. B.

"KRONAS", čia visur matomų nuosavybių pirkimo - pardavimo bendrovės iškabų, už šešių mėnesių yra nebeįsistatoma. "Kronas Real Estate Ltd." yra parduota Saskatūne esančiai "Co-operative Trust Com-pany of Canada". B. Kronas su savo 18 atstovybių ir 300 pardavėjų per-eina dirbti į didžiąją Vakarų Kana-dos ipotekomis prekiaujančią firmą. Buves savininkas firmoje gauna On-tario operacijų pirmininko vietą. Bendrovė, įsteigta prieš 20 metų ir pavadinata lietuviškai "Kronas" var-du, buvo pati didžiausia Hamiltone.

MARYTĖ IR ANTANAS GARKO-NAI Kalėdų antrąją dieną savo drau-gų ratelyje atšventė savo vedybų 25 metų sukaktį. M. Ant. Garkūnai yra tautiški susipratusių lietuvių šeima. Antanas yra buvęs sekretorium apylin-kės valdyboje ir kelerius metus dirbo Tautos Fondo atstovybėje.

RAIMUNDA SAUNORIYĖ, dr. Alg. Sof. Saunorių dukra, kuri prieš dvejus metus tėvams iš Lietuvos emigruojant dėl savo sužadėtinio bu-vo pasiilksiu tėvynėje, prieš Kalėdas, ketvirtadienį, jau ištekėjusi su savo vyru laimingai atvyko apsigyvenimui į Kanadą K. M.

VASARIO 16 GIMNAZIJA Vokie-tijoje reikalinga mūsų paramos. Šiais mokslo metais mokinių skaičius pa-pilo, nes 16 mokinių atvyko iš Ame-rikos ir dabar turi 60 mokinių. Ha-miltone dabar yra tiksliai vienas dvi-gubas būrelis, kuris, sutelkęs 54 rė-mėjus, jau 12 metų pastoviai remia vienietelį lietuvių gimnaziją Vakarų pasaulyje. Tačiau kaikurie rėmėjai po 20 metų pavargsta ir pasitraukia, todėl labai reikalingi nauji nariai, kurie galėtų paramos darbą tęsti. Prašome norinčius išsiųsti į būrelį paskambinti būrelio vadovui St. Da-liui tel. 385-8602. Prašomi ir vien-kartiniai aukotojai, kurie nenorėtų pastoviai jungtis į rėmėjus, prisidėti savo auka prie šios gimnazijos iš-laikymo. Stasys Dalius

RAIMUNDA SAUNORIYĖ, dr. Alg. Sof. Saunorių dukra, kuri prieš dvejus metus tėvams iš Lietuvos emigruojant dėl savo sužadėtinio bu-vo pasiilksiu tėvynėje, prieš Kalėdas, ketvirtadienį, jau ištekėjusi su savo vyru laimingai atvyko apsigyvenimui į Kanadą K. M.

VASARIO 16 GIMNAZIJA Vokie-tijoje reikalinga mūsų paramos. Šiais mokslo metais mokinių skaičius pa-pilo, nes 16 mokinių atvyko iš Ame-rikos ir dabar turi 60 mokinių. Ha-miltone dabar yra tiksliai vienas dvi-gubas būrelis, kuris, sutelkęs 54 rė-mėjus, jau 12 metų pastoviai remia vienietelį lietuvių gimnaziją Vakarų pasaulyje. Tačiau kaikurie rėmėjai po 20 metų pavargsta ir pasitraukia, todėl labai reikalingi nauji nariai, kurie galėtų paramos darbą tęsti. Prašome norinčius išsiųsti į būrelį paskambinti būrelio vadovui St. Da-liui tel. 385-8602. Prašomi ir vien-kartiniai aukotojai, kurie nenorėtų pastoviai jungtis į rėmėjus, prisidėti savo auka prie šios gimnazijos iš-laikymo. Stasys Dalius

VASARIO 16 GIMNAZIJA Vokie-tijoje reikalinga mūsų paramos. Šiais mokslo metais mokinių skaičius pa-pilo, nes 16 mokinių atvyko iš Ame-rikos ir dabar turi 60 mokinių. Ha-miltone dabar yra tiksliai vienas dvi-gubas būrelis, kuris, sutelkęs 54 rė-mėjus, jau 12 metų pastoviai remia vienietelį lietuvių gimnaziją Vakarų pasaulyje. Tačiau kaikurie rėmėjai po 20 metų pavargsta ir pasitraukia, todėl labai reikalingi nauji nariai, kurie galėtų paramos darbą tęsti. Prašome norinčius išsiųsti į būrelį paskambinti būrelio vadovui St. Da-liui tel. 385-8602. Prašomi ir vien-kartiniai aukotojai, kurie nenorėtų pastoviai jungtis į rėmėjus, prisidėti savo auka prie šios gimnazijos iš-laikymo. Stasys Dalius

VASARIO 16 GIMNAZIJA Vokie-tijoje reikalinga mūsų paramos. Šiais mokslo metais mokinių skaičius pa-pilo, nes 16 mokinių atvyko iš Ame-rikos ir dabar turi 60 mokinių. Ha-miltone dabar yra tiksliai vienas dvi-gubas būrelis, kuris, sutelkęs 54 rė-mėjus, jau 12 metų pastoviai remia vienietelį lietuvių gimnaziją Vakarų pasaulyje. Tačiau kaikurie rėmėjai po 20 metų pavargsta ir pasitraukia, todėl labai reikalingi nauji nariai, kurie galėtų paramos darbą tęsti. Prašome norinčius išsiųsti į būrelį paskambinti būrelio vadovui St. Da-liui tel. 385-8602. Prašomi ir vien-kartiniai aukotojai, kurie nenorėtų pastoviai jungtis į rėmėjus, prisidėti savo auka prie šios gimnazijos iš-laikymo. Stasys Dalius

VASARIO 16 GIMNAZIJA Vokie-tijoje reikalinga mūsų paramos. Šiais mokslo metais mokinių skaičius pa-pilo, nes 16 mokinių atvyko iš Ame-rikos ir dabar turi 60 mokinių. Ha-miltone dabar yra tiksliai vienas dvi-gubas būrelis, kuris, sutelkęs 54 rė-mėjus, jau 12 metų pastoviai remia vienietelį lietuvių gimnaziją Vakarų pasaulyje. Tačiau kaikurie rėmėjai po 20 metų pavargsta ir pasitraukia, todėl labai reikalingi nauji nariai, kurie galėtų paramos darbą tęsti. Prašome norinčius išsiųsti į būrelį paskambinti būrelio vadovui St. Da-liui tel. 385-8602. Prašomi ir vien-kartiniai aukotojai, kurie nenorėtų pastoviai jungtis į rėmėjus, prisidėti savo auka prie šios gimnazijos iš-laikymo. Stasys Dalius

VASARIO 16 GIMNAZIJA Vokie-tijoje reikalinga mūsų paramos. Šiais mokslo metais mokinių skaičius pa-pilo, nes 16 mokinių atvyko iš Ame-rikos ir dabar turi 60 mokinių. Ha-miltone dabar yra tiksliai vienas dvi-gubas būrelis, kuris, sutelkęs 54 rė-mėjus, jau 12 metų pastoviai remia vienietelį lietuvių gimnaziją Vakarų pasaulyje. Tačiau kaikurie rėmėjai po 20 metų pavargsta ir pasitraukia, todėl labai reikalingi nauji nariai, kurie galėtų paramos darbą tęsti. Prašome norinčius išsiųsti į būrelį paskambinti būrelio vadovui St. Da-liui tel. 385-8602. Prašomi ir vien-kartiniai aukotojai, kurie nenorėtų pastoviai jungtis į rėmėjus, prisidėti savo auka prie šios gimnazijos iš-laikymo. Stasys Dalius

VASARIO 16 GIMNAZIJA Vokie-tijoje reikalinga mūsų paramos. Šiais mokslo metais mokinių skaičius pa-pilo, nes 16 mokinių atvyko iš Ame-rikos ir dabar turi 60 mokinių. Ha-miltone dabar yra tiksliai vienas dvi-gubas būrelis, kuris, sutelkęs 54 rė-mėjus, jau 12 metų pastoviai remia vienietelį lietuvių gimnaziją Vakarų pasaulyje. Tačiau kaikurie rėmėjai po 20 metų pavargsta ir pasitraukia, todėl labai reikalingi nauji nariai, kurie galėtų paramos darbą tęsti. Prašome norinčius išsiųsti į būrelį paskambinti būrelio vadovui St. Da-liui tel. 385-8602. Prašomi ir vien-kartiniai aukotojai, kurie nenorėtų pastoviai jungtis į rėmėjus, prisidėti savo auka prie šios gimnazijos iš-laikymo. Stasys Dalius

VASARIO 16 GIMNAZIJA Vokie-tijoje reikalinga mūsų paramos. Šiais mokslo metais mokinių skaičius pa-pilo, nes 16 mokinių atvyko iš Ame-rikos ir dabar turi 60 mokinių. Ha-miltone dabar yra tiksliai vienas dvi-gubas būrelis, kuris, sutelkęs 54 rė-mėjus, jau 12 metų pastoviai remia vienietelį lietuvių gimnaziją Vakarų pasaulyje. Tačiau kaikurie rėmėjai po 20 metų pavargsta ir pasitraukia, todėl labai reikalingi nauji nariai, kurie galėtų paramos darbą tęsti. Prašome norinčius išsiųsti į būrelį paskambinti būrelio vadovui St. Da-liui tel. 385-8602. Prašomi ir vien-kartiniai aukotojai, kurie nenorėtų pastoviai jungtis į rėmėjus, prisidėti savo auka prie šios gimnazijos iš-laikymo. Stasys Dalius

VASARIO 16 GIMNAZIJA Vokie-tijoje reikalinga mūsų paramos. Šiais mokslo metais mokinių skaičius pa-pilo, nes 16 mokinių atvyko iš Ame-rikos ir dabar turi 60 mokinių. Ha-miltone dabar yra tiksliai vienas dvi-gubas būrelis, kuris, sutelkęs 54 rė-mėjus, jau 12 metų pastoviai remia vienietelį lietuvių gimnaziją Vakarų pasaulyje. Tačiau kaikurie rėmėjai po 20 metų pavargsta ir pasitraukia, todėl labai reikalingi nauji nariai, kurie galėtų paramos darbą tęsti. Prašome norinčius išsiųsti į būrelį paskambinti būrelio vadovui St. Da-liui tel. 385-8602. Prašomi ir vien-kartiniai aukotojai, kurie nenorėtų pastoviai jungtis į rėmėjus, prisidėti savo auka prie šios gimnazijos iš-laikymo. Stasys Dalius

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

VLIKO SEIMO VARDU valdybos pirm. dr. K. J. Valiūnas pasiuntė sveikinimą prez. G. Fordui N. Metų proga, pareiškdamas padėką už am-basadorių W. Scrantono, W. T. Ben-netto ryžtingus pareiškimus Jungti-nėse Tautos, liečiančius žmogaus teisių pažeidimus Sovietų Sąjungos okupuotoje Lietuvoje. Dr. K. J. Va-liūnas reiškia viltį, kad JAV vyriausybė ir toliau kovos už laisvą apsi-sprendimą Pabaltijai ir kitoms R. Europos valstybėms.

LOS ANGELES SV. KAZIMIERO PARAPIJOJE iškilmingai atidaryta naujai atremontuota ir pertvarkyta salė. Apačioje buvusi valgykla da-bar paversta 290 vietų sale, o vir-šutinė salė palikta beveik tokia pat dydžio. Baliause ji galės talpinti apie 300 asmenų, koncertuose — apie 450. Abi salės aprūpintos vėsi-mo sistema. Remontas pareikalvo \$200.000. Salės atidarymo proga bu-v vakarienė su koncertu, kurio pro-gramą atliko sol. A. Brazis iš Čika-gos, vietiniai solistai — J. Čeka-nauskienė, F. Korskaitė, A. Pava-saris, Birutė ir Rimantas Dabšiai su pianiste R. Apeikyte. Klebono prel. J. Kučingio iniciatyvos dėka pertvarkytom salėm dabar naudosis visa Los Angeles lietuvių kolonija. Jos jau yra užsakytos iki gegužės mėnesio.

BROOKLYNE, N.Y., LEIDZIAMA "VIENYBĖ" specialiu pobūviu pa-minėję savo devyndešimtmetį. Pradžioje šis laikraštis vadinosi "Vienybė Lietuvių", o nuo 1920 m. — "Vienybė". Laikraštį yra re-dagavę: T. D. Bačkauskas, A. Truk-sis, J. Andziulaitis, A. Milukas, P. Mikolainis, J. Kėkstas, J. O. Sirvy-das, J. Baltrušaitis, P. Norkus, J. Gedminas, V. Sirvydas, J. Valaitis, P. Bukšaitis, St. E. Vitaitis, J. Tyslia-va ir S. Narkelūnaitė. Dabartiniai "Vienybės" leidėjai — Valerija Tys-liaviene ir sūnus Juozas N. Tyslia-va, redaktorius — Jonas Valaitis. Pastaruoju metu "Vienybė" jau ne-įstengia išeiti kas savaitę. Jai, atro-d, gerokai pakenkė kultūriniai ry-šiai su okupuota Lietuva ir netgi vietiniais komunistais. Pvz. 1976 m. gruodžio 5 d. partiečiai pagerbė 70 metų amžiaus sulaukusį Jievą Miza-rienę, iš Vilniaus parsivežusią "nu-sipelnusios kultūros veikėjos" komu-nistinį vardą. Sveikintojų eilėse bu-vo tokie propagandistai, kaip V. Zen-kevičius ir J. Lukoševičius, o tarp jų sukosi ir V. Tysliaviene. "Lais-vejė" 1976 m. gruodžio 17 d. rašo-ma: "Šiame pobūvyje buvo atsilankę ir asmenų iš kitų sričių. Šalia bend-rų sveikinimų, kuriuos jie pareiškė levi asmeniškai, kalbėti pakviesta "Vienybės" leidėja Valerija Tyslia-vienė, sustojusi ilgėliau ties Ameri-kos lietuvių moterų veikla, pasakė: "Ieva, aš džiaugiuosi, kad Lietuva tave, kaip kultūrininkę ir kaip JAV lietuvių veikėją, ne tik įvertino, bet ir apdovanojo".

A.a. VINCAS NARKEVIČIUS mirė 1976 m. gruodžio 8 d. Cambridge, Mass. Laidotuvių pamaldas Nekalto Prasidėjimo šventovėje koncelebra-vo trys kunigai — klebonas kun. S. Saulėnas, kun. J. Gurinkas ir Sv. Petro parapijos klebonas kun. A. Baltrušaitis. Narkevičių šeima pa-sižymėjo narių gausumu: du velio-niškes broliai jau yra mirę, du gyvena JAV, sesuo p. Kušlikienė — Kana-doje. Velionis taipgi paliko liudin-čią žmoną Katariną, sūnų Aloy

Toronto lietuvių jaunimo ansamblis "Gintaras" atliko meninę programą Baltimorėje vietinės Lietuvių Bendruomenės surengtame vakare lapkričio 13 d. Nuotraukoje — dalis gintaričių po koncerto. Antroje eilėje iš kairės: okteto vadovė Giedrė Paulionienė, ansamblio vadovas Juozas Karasiejus, pranešėja Regina Krasauskaitė, JAV LB apylinkės atstovas J. Kazlauskas, vadovė Rita Karasiejienė

"Tėviškės Žiburiams" aukojo

\$200: XXII Kanados Lietuvių Dienos Rengėjų Komitetas; \$106: Londono spaudos baliaus metu surinktos aukos; \$100: Prisikėlimo Par Kredito Kooperatyvas, prof. Romas Vaštokas; \$30: LKM Akademijos X-jam suvažiavimui Rengti Komitetas, Toronto VI. Pūtvio šaulių kuopa; \$25: Lietuvių Ev. Liuteronų Išganytojų Par. Moterų Draugija, KLB Salpos Fondo Hamiltono skyrius, Julius Strodamskis, Anicetas Prialgas, KLB Winnipego apyl. valdyba; \$15: Miami Amerikos Lietuvių Piliečių Klubas, Zigmantas Laurinavičius, Juozas Stankus.

\$10: Ad. Andrulis, Anelė Kaminskaitė, A. Rackienė, Juoz. Vaškevičius, J. Krasauskas, G. Čapkauskienė, Bronius Kišonas, Juoz. Stalioraitis, Pr. Linkevičius, Janina Bernatavičienė, Pr. Baltūnis, A. Marciš, dr. Paul Vyte; \$7: Alf. Iškauskas; \$6: B. Narbutas.

\$5: M. Pikė, M. Masiulienė, dr. P. Vileišis, J. Tamošius, V. Gudaitis, Jonas Juodis, St. R. Vaštokas, Ignas Petrauskas, J. Budreika, K. Bura, gas, Jonas Janulevičius, J. Grybauskas, D. Keršienė, Jurgis Jakaitis, Apol. Sakus, Andrius R. Mironas, Vilma ir Kazys Gapučiai, Jonas Stalioraitis, Petr. Augaitis, Adolf. Rubinaitis, Mrs. A. Prociw, Feliksas Noreika.

Rėmėjo prenumeratas atsiuntė: \$30 — Jonas Jonikas; \$25 — Bronė Baltrušaitienė; po \$20 — Viktoras Streitas, Vytautas Januška, Alb. Mažeika, Feliksas Guja; po \$15 — už dejuos metus — Povilas Vyšnia, Vyt. Paškovičius, už vienerius metus — Juozas Ziurinskas, Ad. Andrulis, kun. D. Lengvinas, J. Domeika, Julija Gečienė, St. Ramanciauskas, A. Krakauskas, A. Kynas, A. Mikoliūnas, Jonas Tarvydas, K. Ratavičius, Jonas Puteris, Petras Stašauskas, Balys Sakalas, Juoz. Kozers, Anelė Ališauskienė-Allis, Alf. Alsbergas, H. Butkevičius, St. Jakaitis, Ona Girmienė, Juoz. Šarūnas, Vl. Miskinis, Mikas Petrušis, V. Bučys, A. V. Lapaičiai, M. Pranys, Jonas Nacevičius, V.

Čuplinskienė, H. Siaurys, Ben. Cvirka, L. Merkelis, Jonas Ranonis, Eug. Abromaitis, Vinc. Paulionis, Martynas Jankus, Kazys Mileris, St. Pakė, tūras, Haris Lapas, K. Beniūsis, Romas Michalauskas, Alb. Paškevičius, A. V. Laniauskas, Julius Strodamskis, Romas Medelis, Kaz. Stundžia, Jonas Riauba, P. Skablauskas J. Petravičius, Zosė Domeikienė, El. Sveždienė, Stasys Jaseliūnas, A. Iškauskas, J. Misius, Vl. Kazlauskas, dr. Jonas Yčas, Jurgis Jakaitis, Petras Dranginis, A. Žilėnas, Juoz. Stalioraitis (ir už seselę Mariją Valentina), Simonas Zulpas, Ignas Visakaitis, Juoz. Jakubauskas, St. Banelis, E. Heikys, Ant. Salčiūnas, dr. A. Užupienė-Lukienė, Teodoras Stanulis, Bol. Pakalniškis, Pr. Baltūnis.

Vilma ir Kazys Gapučiai, Vinc. Biulevičius, Petr. Augaitis, Vl. Bakūnas, Adolf. Rubinas, A. Skardžius, Mrs. A. Prociw, Vl. Kriaučiūnas, Feliksas Noreika, Jonas Gustainis, Leonas Stosiūnas, Jonas Adomaitis, Vl. Vaisvila, A. Augustinavičienė, Vikt. Janulevičius, Mrs. Helena Drabato.

\$3: P. Pekarskas, M. Rudokienė, Juoz. Belickas, M. Strakauskienė; \$2: A. Diržys, T. Murauskienė, J. Brazauskas, L. Merkelis, Ant. Padolskis, A. Kareiva, J. Lėveris, V. Gvalda, B. Mozūras, Ant. Petkauskas, St. Matulionis, A. Stankevičius, J. Rutkauskas; \$1: K. Mikšys, Kaz. Majauskas, S. Mazilius.

Reikiame nuoširdžią padėką visiem aukotojams bei spaudos rėmėjams.

Thunder Bay, Ontario

PRAEJUSIU METU VEIKLA

1976 m. turėjome tris parodas: Čiurlionio reprodukcijų birželio 24 — liepos 12, audinių ir J. Mockaus drožinių muzėjuje kovo — liepos mėn., tautodailės ir J. Mockaus drožinių folkloriniame festivalyje rugsėjo 18-19 d.d. Esame prašyti atsiųsti J. Mockaus drožinių ir tautodailės dirbinių į Torontą rengiamą parodą 1977 m. vasario pabaigoje parodų rengėjų suvažiavimo proga.

Savo darbams lėšų esame gavę: \$350 iš Carling Community Art Foundation, \$200 iš Kanados Lietuvių Fondo. Už tai esame labai dėkingi.

DRUKTENIŲ ŠEIMA padovanojo tris naujas Lietuvos vėliavas. Ačiū jiems. Vienintelis jų sūnus Leonas Druktenis su šeima persikėlė į Otavą, kur administruoja didelę senelių prieglaudą. Praėjusiam suvažiavime tokių administratorių L. Druk-

tenis buvo išrinktas pirmininku ilgą laikotarpį.

DAUGIAKULTŪRĖ KONFERENCIJA rengiama 1977 m. vasario 19 d. universitete. Dalyvaus keli ministrai ir kiti žymūs kalbėtojai. Bus gvidenami daugiaakultūriai reikalai, ypač švietimas, nes folklorinė veikla negalima pasitenkinti.

DAR TEBEGYVENAME gražiom koncerto nuotakom, kurias paliko sol. G. Čapkauskienė, sol. V. Verikaitis ir akomp. J. Govėdas. Sutinkame žmonių, kurie labai gražiai atsiliepia apie tą koncertą.

KITOS ŽINIOS. P. Bružienės sėters sūnus Ed. Blieske apsigyveno čia su šeima ir mokytoja gimnazijoje. Linkime jam geriausios sėkmės. — Praėjusį rudenį mirė a.a. Albertas Mikonis, 81 m. amžiaus. Palaidotas Montrealyje, nes ten gyvena jo dukros. Reikiame nuoširdžią užuojautą. E. J.

Apie kariuomenes ir karius

P. LELIS

Retorika ir istoriniai netikslumai laikraščiniuose rašiniuose

žiaus skaitytojų, bet šiame Jakačio rašinyje ir pavyzdžiuose matau ir pasigyrimų (ne asmeniškų), ir netikslumų, ir istorinių faktų iškraipymų. Mums, lietuviams, savo tarpe neverta girtis ir slėpti teisybę. Kai nežinome teisybės, įvykiai užklumpa nepasiruošusius, kaip tai atsitiko 1939-40 m. Juk prieš tai tikėjome, kad mūsų kariuomenė nugalėjo visus priešus, šaukėm, kad neužleisim nė pėdos savo žemės, be Vilniaus nenurimsim, tauta gali būti rami ir t. t. Tik po visų nelemų įvykių pamatėm kokia mūsų kariuomenė buvo silpna ir neparuošta.

Apie Lietuvos ir kitų artimesnių tautų kariuomenes bei jų žygius daug informacijos galima rasti "Lietuvių Enciklopedijoje", kuri yra pagrindinis mūsų istorijos ir kultūros šaltinis. Žinoma, ir joje pasitaiko klaidų bei netikslumų, dėlto rašant karo istorijos klausimais tenka naudotis ir kitų tautų informaciniais šaltiniais.

Kaikiurius J. Jakačio straipsnyje pastebėjus netikslumus reikia pataisyti. Mykolas Slezevičius negalėjo lapkričio 29 d. išleisti atsisaukimo į tautą, nes jis tuo laiku buvo dar Rusijoje. Jis grįžo į Vilnių gruodžio 20 d., bet jo negalėjo išplatinti, nes už poros dienų vyriausybė turėjo bėgti iš Vilniaus. Atsisaukimus išplatino, jau Kaune įsikūręs, sausio pradžioje.

Lenkai 1910 m. neturėjo savo kariuomenės dalinių. Tik prasi-dėjus pasauliniam karui 1914 m., lenkai suorganizavo savo karinius dalinius: Dowbor-Musnickio korpusą Rusijoje, Pilsudskio legijoną Austrijoje ir Halerio di-

viziją Prancūzijoje. Musnickio korpusas grįžo Lenkijon 1918 m. vokiečių nginkluotas. Jame buvo daug lietuvių.

Raudonoji armija atsidūrė prie Varšuvos ne 1919 m., bet 1920 m. ir ją sumušė ne prancūzų gen. Weygand 1919 m., bet Lenkijos kariuomenė 1920 m. Po šio karo visa laiką vyravo prancūzų karo istorikų paleista nuomonė, kad Lenkija išgelbėjo nuo katastrofos gen. Weygando strategija, nors tikrumoje jis nieko lenkams nepadėjo, išskyrus karinės medžiagos tiekimą. Jis Pilsudskio paruoštą planą kritikavo ir štabo viršininkui Rodovskui įrodinėjo, kad reikia pirma paruošti gynybos linijas, sutraukti rezervus ir pan., bet Pilsudskis jo neklausė, nes tai būtų privedę prie pozicinio karo, kaip buvo Vakarų fronte. Lenkijai tai būtų buvusi savizudybė. Pagal Pilsudskio planą, višos turimos jėgos, panaudojant daugybę lėktuvų, smogė silpniausioje rusų fronto vietoje, būtent, Deblino kryptimi, atskeldamos prie Narevo 4-tą sovietų armiją nuo kitų pagrindinių jėgų ir įsiverždamos į rusų armiją užnugarį tarp Gardino ir Volkovisko. Per penkis dienas atskirtoji rusų armija buvo sunaikinta, dalis pasitraukė į Rytprūsius, kur buvo internuota. Likusios sovietų armijos, jau išsisklaidžiusios, traukėsi atgal. Taigi, vadinamą "Vyslos stebuklą" padarė ne Weygandas, bet Pilsudskis. Daug padėjo sąjungininkų karinė pagalba, bet ne žmonės, o medžiaga. Ypač daug padėjo lenkams sąjungininkų pristatytai lėktuvai ir tankai, kurių sovietų armijos neturėjo. Aktyviai kovose dalyvavo tik sąjungininkų savanoriai lakūnai, nes lėktuvų buvo 600, o lenkai tiek lakūnų neturėjo.

Weygandas nebuvo žymus karo strategas. Jis, 1940 m. pašauktas iš atsargos gelbėti frontą (po Dunkirko katastrofos), nieko negalėjo padaryti, ir Prancūzija kapituliavo.

Lietuvos kariuomenės užimta Daugpilio sritis (Ilūkštos sritis) ne taikiu būdu atiduota latviams. Pastarieji užgrobė ją 1920 m., kai visa Lietuvos kariuomenė buvo užimta kovoje su lenkais prie Širvintų ir Giedraičių. 1921 m. arbitražo būdu Palanga su 155 kv. km. smėlynų gauta iš latvių už 350 kv. km. derlingos žemės tarp Zagarės ir Vėgėrių su Anystos iškyšuli ties Rokiškio. "Atiduota" latviams ir Ilūkštos sritis, nes latviai ją jau turėjo.

Po Širvintų-Giedraičių kautynių, kai plk. Chardigny pareikalavo Lietuvos vyriausybę sustabdyti karo veiksmus, Lietuvos kariuomenė nebuvo "jau prie Vilniaus", kaip autorius rašo, bet vos išsilaikė užimtuose miesteliuose. Karo veiksmų sustabdymas Lietuvai buvo naudingas. Vykstant kovoms toliau, nežinia kuo būtų pasibaigę, nes, nežiurint mažo nepasisekimo, lenkų karinė jėga buvo daug stipresnė už lietuvių.

Vilnius pasiliko "kietose lenkų rankose" ne iki 1939 m. lap-

kričio 28 d., bet iki tų metų rugsėjo 19 d., kai Vilnių užėmė sovietų kariuomenė.

Baigdamas savo rašinį, autorius prieina išvadą, kad karo pergalės priklauso ne nuo kariuomenės, bet nuo jos vadų, ir pateikia tris pavyzdžius. Esą ne romėnų kariuomenė žvangino kardais prie Romos vartų, o Cezaris. Sunku suprasti ką autorius norėjo pasakyti. Julius Cezaris buvo Romos imperijos diktatorius ir imperatorius, tai kam jam žvanginti kardu prie Romos vartų. Galbūt autorius turėjo galvoje Atilą ar Hanibalą, kurie buvo prie Romos vartų.

Esą ne Lietuvos kariuomenė sumušė kryžiuočius prie Žalgirio, bet Vytautas Didysis. Kryžiuočius 1410 m. sumušė jungtinė lietuvių ir lenkų kariuomenė, kurios vyriausiu vadu buvo karalius Jogaila, lenkų kariuomenės vadu — Zindram, o lietuvių kariuomenės vadu — Vytautas. Lietuvos kariuomenės didesnę pusę sudarė slaviai — gudai, ukrainiečiai. Jungtinėje kariuomenėje lietuvių buvo tik vienas ketvirtadalis. Apie tą mūsų tikslėsi žinių galima rasti O. Urbono knygoje "Žalgirio mūšis".

Turner & Porter
laidotuvių namai
436 Roncesvalles Ave,
Toronto 3, Ont.
Tel. 533-7954

Turner & Porter

Progresyvi gyvybės draudos bendrovė

jieško malonaus būdo jaunuolio ar jaunuolės, norinčio aptarnauti klientus kilnojamu kompiuteriu, kuriuo analizuoti klientų reikalavimus. Išsamus apmokymas. Gera ateitis. Mažiausias atlyginimas — \$13.000 ir priedai. Prašome siųsti prašymus:

EDWARD J. VALEVIČIUS, Toronto Central Manager, Heritage Life Assurance Co., P. O. Box 41, Commerce Court North, Toronto, Ont., M5L 1G3.

Canadian Art Memorials Ltd.

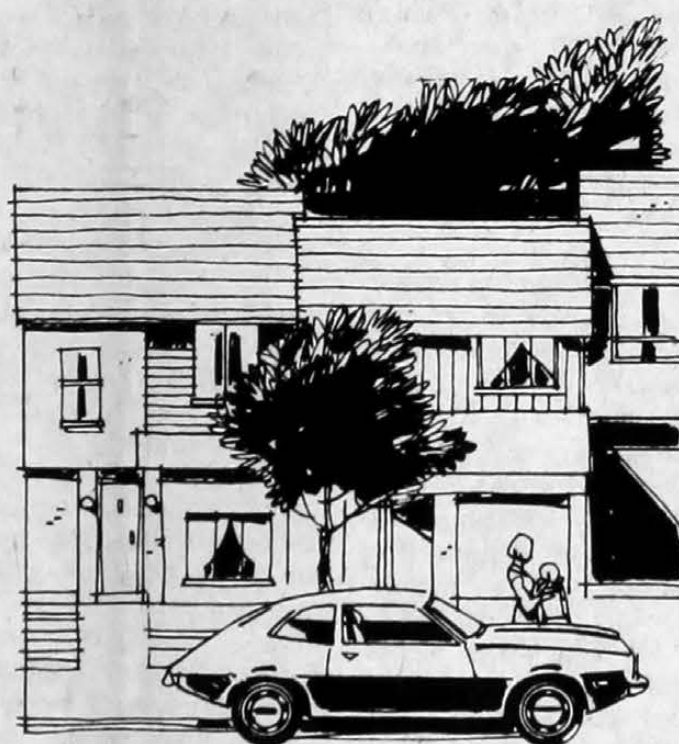
176 LAKESHORE ROAD WEST
(kampus Mississauga Road N.)
Port Credit, Ont. Tel. 278-2757

LOUIS TEMPORALE — oficialus skulptorius — Bank of Canada, Bank of Montreal, Bank of Nova Scotia ir Archives Bldg.

Atlieka įvairius kopų paminklų akmenis ir skulptūras darbus — greitai ir meniškai. Užsakymus atliekame pagal projektus ir taip pat turime didelį pasirinkimą pagamintų paminklų.

Užsakykite jau dabar, kad mes galėtume nuskubdami atlikti visą menišką darbą pagal pageidavimus.

Darbovietės telefonas 278-2757
Namų telefonas 278-4529

Visi nori sumažinti naujo namo išlaidas

Štai naujas pranešimas, nurodantis kaip tai galima padaryti

Dabartiniai Ontario miestų statybos reikalavimai yra vieni iš augščiausių visame pasaulyje. Vis dėlto tie reikalavimai, nustatyti savivaldybių, yra gana įvairūs. Tai veiksnys, kuris kairkuriais atvejais gerokai padidina naujų namų kainas.

Jūsų Ontario vyriausybė mano, kad realistiniai statybos reikalavimai provincijoje ir toliau įgalins augstos kokybės namų statybą, bet su mažesne išlaida. Tai yra gerai išaiškinta naujame pranešime "Urban Development Standards: A Demonstration of the Potential for Reducing Costs", išleistame Ontario statybos ministerijos. Šis pranešimas išaiškina, kaip labiau realistiški reikalavimai galėtų žymiai sumažinti namų skolų mokėjimus ir nurodo, kad priėmimas tokių reikalavimų kairkuriose apylinkėse vestų į ekonomišką žemės panaudojimą, energijos

taupymą, sumažintų spaudimą žemės ūkį, palengvintų viešąjį eismą.

Jei norite brošiūros, suglaustai atpasakojančios minėto pranešimo siūlomus naujus reikalavimus, rašykite:

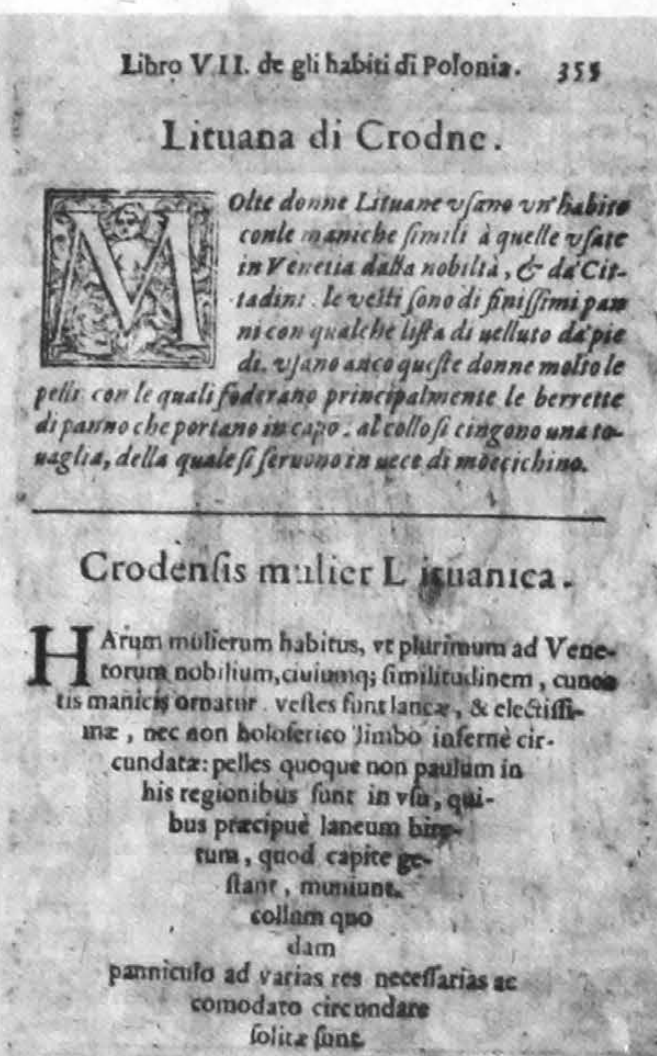
Communications Branch
Ministry of Housing
56 Wellesley Street W., 2nd Floor
Toronto, Ontario M7A 2N5

Ministry of Housing
John Rhodes,
Minister

William Davis,
Premier

Province of Ontario

Pirmoji lietuvių tautinių drabužių graviūra Cesare Vecellio albume, išleista Venecijoje 1590 metais

“Lithuanian National Costume”

Dailininkų Tamošaičių veikalas įrašo

A. RINKŪNAS

Antanas Tamošaitis ir Anasztazija Tamošaitienė yra lietuvių tautinių drabužių žinovai, tyrinėję senovinių drabužių kilmę, jų dėvėjimo tradicijas bei papročius Lietuvoje ir ilgus metus studijavę drabužių audimo būdus, raštų bruožus ir spalvų derinimus.

Antanas Tamošaitis jau nuo 1926 m. yra rinkęs įvairiose Lietuvos apylinkėse lietuvių liaudies meną Čiurlionio galerijai ir Žemės ūkio rūmų oro muzėjui. Išmoko pats austi, kad galėtų intymiau tyrinėti sodiečių audinius, o ypač tautinius drabužius. Tarnaudamas Žemės ūkio rūmuose, telkė senovinių išieginų drabužių rinkinius, paruošė tautinių drabužių leidinį ir stengėsi, kad tų drabužių audimas ir dėvėjimas vėl grįžtų į gyvenimą. Tamošaitis tautinių drabužių dėvėjimo reikalu rašė straipsnius spaudoje, skaitė daug paskaitų. Audimo dailę ir jų technologiją dėstė Žemės ūkio Akademijoje, pats ir per savo studentes rinko iš šimtamečių moterų žinias ir užsilikusių drabužių pavyzdžius. Po ilgo tyrinėjimų 1939 m. Žemės ūkio rūmai išleido jo veikalą “Lietuvių moterų tautiniai drabužiai” (Sodžiaus menas 7-8).

Anasztazija Tamošaitienė (buvusi Antano studentė) 1931 m. įsijungė į audinių tyrinėjimo darbą, išmoko austi ir audinių dailę studijavo Svedijoje (švedų stipendija) ir Austrijoje. Anastazija yra dailininkė, ir jos austi tautiniai drabužiai turi glaudų ryšį su senoviniais išieginiais drabužiais, pasižymi kontrastinių spalvų derinimu. Kaip pavyzdį galima nurodyti, kad už savo austą tautinį drabužį yra laimėjusi pirmą vietą visos Europos tautų tarptautinėje parodoje Berlyne 1938 metais.

Tamošaičiai yra atsivežę iš Lietuvos į Kanadą didelius rinkinius senovinių 18-19 š. lietuvių sodiečių drabužių, o taip pat sukaupe nemažai įvairių istorinių šaltinių apie juos. Jų bibliotekoje yra nemažą visą literatūrą apie Europos tautų istorinius ir sodiečių drabužius.

Antanas ir Anastazija Tamošaičiai seniai rengėsi parašyti veikalą apie lietuvių išieginus tautinius drabužius. Prieš trejetą metų Kanados vyriausybės atstovai susidomėjo Tamošaičių audinių rinkiniais, jų patyrimu bei žiniomis toje srityje ir per Kanados Lietuvių Bendruomenę paskyrė Antanui ir Anastazijai Tamošaičiams piniginę paramą \$4.500 parašyti anglų kalba studijai ir parengti iliustracijoms apie lietuvių tautinius drabužius (Lithuanian National Costume).

Abu Tamošaičiai pastaraisiais trejais metais rinko medžiagą iš archeologinių, istorinių ir etnografinių šaltinių, susirašinėdami su bibliotekomis ir atskirais asmenimis, įsiekdami pirmąjį šaltinį. “Lithuanian National Costume” veikalo parengimas jau užbaigtas ir įspėjama leidejų jam išspausdinti.

Be pačios įžangos, apimančios lietuvių tautinių drabužių kilmę, jų dėvėjimą ir dailę, yra istorinė dalis apie senovės drabužius. Šiam skyriui žinios im-

tos iš archeologų J. Puzino, M. Gimbutienės, R. Kulikauskienės ir R. Rimantienės veikalų. Istorinių drabužių pradžių gauti pirmųjų lietuvių istorinių drabužių originaliniai medžio graviūrų atspaudai iš Cesare Vecellio veikalo, išleisto 1590 m. (gauta per istoriką kun. R. Krasauską).

Vienas pirmųjų šaltinių apie sodiečių drabužius yra M. Praetoriusas veikalas “Deliciae Prussicae oder Preussische Schaubuehne”. Berlin. 1872, XVII š. pabaigos Rytų Prūsijos merginų tautiniai drabužiai; Th. Lepner, “Der Preusche Littauer”, Danzig, 1744 (1848).

Pačios seniausios žinios apie lietuvių drabužius yra užfiksuotos kituose prūsų lietuvių leidiniuose (Otto Glagau, Gisevijus, Vydūnas). Taip pat daug žinių bei iliustracijų-graviūrų yra imta iš lenkiškų ir rusiškų šaltinių.

Iš lietuvių spausdintų šaltinių yra S. Daukanto, Kristijono Donelaičio, Paryžiaus 1900 m. parodos albumo ir daugelio kitų.

Tamošaičių surinkta ir veikalų rankraščiuose įjungta medžiaga apie lietuvių tautinius drabužius yra pati gausiausia.

Be istorinių žinių ir iliustracijų, veikalas yra etnografinis

Profesoriui Jucaičiui 80 metų

1976 m. gruodžio 5 d. profesorius dr. Pranas Jucaičius suėjo 80 metų amžiaus (gimė 1896. XII. 5). Jisai anksčiau gyveno Toledo mieste, Ohio, ir tik nesenai persikėlė į Klevelando priemiestį Rocky River. 1924 m. spalio 15 d. Lietuvos respublikos prezidento Antano Stulginskio aktu buvo paskirtas einančio docento pareigas į Žemės ūkio Akademijos branduolį, sykiu su P. Matulioniu, J. Tonkūnu, A. Rukuiža, V. Ruokiu, kan. F. Kemėšiu ir P. V. Raulinaičiu. Iš to septintuko tik vienas Pranas Jucaičius dar tebėra gyvųjų tarpe. To skyrimo akto ištrauka skamba šitaip: “Lietuvos universiteto asistentą, Aukštųjų Karo Technikos Kursų lektorių, chemijos ir gamtos mokslų licencijų p. Prana Jucaičį skiriu laikinuoju chemijos-fizikos katedros vedėju ir einančiu ‘docento pareigas’. Pranas Jucaičius tuo laiku dar neturėjo daktaro laipsnio ir pagal statutą negalėjo būti paskirtas docentu ar juo labiau profesorium. Pirmiesiems keturiems to branduolio nariams buvo pritaikyta daktaro ekvivalento padėtis.

Po įžanginės (“habilitacinės”) paskaitos apie natūraliųjų ir sintetinių huminių rūgščių sudėtį bei struktūrą Jucaičis skaitė paskaitas neorganinės ir organinės chemijos, cheminės medžiagos technologijos, vėliau ir žemės ūkio technologijos, įrengė chemijos laboratoriją studentų darbams ir net mokslo darbams. Vokietijos ir Šveicarijos universitetų pavyzdžiu Pranas Jucaičis ne vien tik dėstė, ne vien tik mokytavo, bet ir visą laiką būdavo užsiėmęs mokslo darbais, atseit, moksliniais tyrimais, kurių dalis atspausdinta Z. Ū. Akademijos metraščiuose ir Vokietijos chemijos mokslo

žurnaluose. 1941-42 m. Pranas Jucaičis buvo VD universiteto technologijos fakulteto dekanu bei fizinės chemijos dėstytoju. Čia jisai su nemaža rizika (prieš vokiečių valią) priminėjo studentais žydus į technologijos fakultetą.

1944 m. vidurvasarį pasitraukė į Vokietiją. 1948 m. rudenį buvo pakviestas į Gannon College, Erie, Pennsylvania, kur išbuvo septynis semestrus chemijos profesorium (fizinė chemija ir kiekybinė analizė). 1951 m. rudenįop gavo kvietimą būti cheminių projektų vedėju Illinois Institute of Technology Research Institute Cikagoje, kur 1955 m. buvo apdovanotas “Award of Scientific Merit”. Persikėlęs į Toledo, Ohio, nuo 1962 iki 1971 m. (kai suėjo 75 metai amžiaus) jisai buvo Owens-Illinois Co. Corporate Research patarėju (consultant) Toledo mieste. Nežiūrint amžiaus (ir širdies ligos), 1973 m. Kartu su jaunaisiais mūsų mokslininkais dalyvavo moksliniame simpoziume Cikagoje, kur pateikė originalų savo darbą apie bulvių virusus. Profesorius Jucaičius 1976 m. L. K. Mokslių Akademijos suvažiavime Detroito padarė pranešimą apie evoliuciją, gyvybės pradžią ir genetinę inžineriją bei žmogaus fenomeną.

S. Letukienė

1976 m. pabaigoje slaptais keliais gautas dėmesio vertas straipsnis, išspausdintas rusų kalba sovietinio žydų pogrindžio spaudoje “samizdate” 1976 m. rugsėjo mėn. Jame komunistų veikėjo ir rašytojo sūnus Tomas Venclova, nenuejęs tėvo keliais ir panūdęs netgi išvykti į laisvą pasaulį, gvildena opų klausimą. Jame pasako daug teisybės, bando būti nešališkas, tačiau nevisur jam tai pavyksta. Pagrindinė jo silpnybė ir klaida yra ta, kad jis, kaip ir daugelis žydų, laiko visą tautą atsakinga už žydų tragediją. Tautą jis laiko dideles apimties asmenybe, kurioje “kiekviena nuodėmė apsunkena visos tautos ir kiekvieno individo sąžinę”. Išeitų, kad ir tie, kurie gelbėjo žydus nuo sunaikinimo arba gyveno išieivijoje, yra irgi kalti. Taip pat autorius netiksliai apibūdina kun. J. B. Pranaitį, Pastarasis dalyvavo Beilio byloje kaip ekspertas su savo vyskupo pritarimu ir caro valdžios kvietimu. Kritika jo nusistatymas Talmudo atžvilgiu dar nereiškia antisemitizmo. Danų karalių autorius mini, matyt, dėlto, kad, kaip žydai tvirtina, Danijoje buvo išgelbėtas didžiausias nuosimtis žydų. Tiktaai gaila, kad T. Venclova nemato esminio skirtumo tarp tuometinės buklės Danijoje ir Lietuvoje. Be to, rašinio autorius, matyt, daug kur remiasi vienašališkais sovietų šaltiniais, nes negalėjo prieiti prie kitokių. Čia pateikiame vertimą iš rusų kalbos. Ar visur tiksliai išreiškia autoriaus mintis, neįmanoma šiuo metu patikrinti, juoba, kad “samizdato” kopijos tekstas vietomis labai neryškus. Manome, kad lietuvių visuomenė turėtų susipažinti su šio mis T. Venclovos mintimis, nors vietomis ir nepagrįstomis bei klaidingomis. RED.

Turiu dukterį — jai dveji metai. Pagal Izraelio valstybės įstatymą ji yra žydė. Aš esu lietuvis pagal betkokių įstatymus, o svarbiausia, pagal tą vidinį įstatymą, kurį aš pats priėmiau. Kada nors mano dukტė paklaus mane apie tai, kas įvyko tarp mūsų tautų antrojo pasaulinio karo metu. Bandysiu dabar atsakyti.

Iki karo Lietuvoje buvo apie 240.000 žydų — 8% krašto gyventojų. Tai retenybė Europoje. Iš jų 60.000 gyveno Vilniuje, kuris buvo vadinamas “Lietuvos Jeruzale”. Čia buvo didelės žydų rajonas, senovės sinagogos, leidyklos ir bibliotekos, žydų mokslo institutas, muzėjus. Kaune, kuris buvo vadinamas antra Lietuvos sostine, žydų buvo 40.000. Ten taip pat nuo XVII š. buvo tradicinis rajonas Vilijampolėje (daug gyveno ir už jo ribų), sinagogos, mokyklos, spauda, rašytojai. Miesteliuose kas trečias buvo žydas. 1970 m., pagal surašymą, žydų buvo 23,6 tūkstančio, iš kurių 16,5 tūkstančio Vilniuje ir šiek tiek per 4000 Kaune. Dabar jų yra dar mažiau — daugelis išvažiuoja į Sovietų Sąjungą. Be to, lietuviai taip pat išvažiuoja.

Karo metu šimtai tūkstančių buvo nužudyta Panerių miške prie Vilniaus, IX forte prie Kauno, Vilniaus ir Vilijampolės getuose, Lietuvos miesteliuose. Juos naikino ne tik vokiečiai, bet ir lietuviai. Daugelis žuvo pirmomis karo dienomis, kai vokiečiai jau įžengė į Lietuvą, bet jos dar nevaldė. Tada įvyko Kauno pogromai, apie kuriuos liko daug liudijimų. Skačiuojama, kad 1941 m. birželio 25-26 d.d. Kaune buvo nužudyta 3800 žydų. Jų keletas šimtų rado mirtį Vytauto prospektą garaže. Žinau, kaip jie mirė, bet vargu ar pradėsiu pasakoti apie tai savo dukteriai.

Pirmuosius karo mėnesius praleidau Kaune. Man buvo ketveri metai. Gyvenau, kaip sakoma, “pas gerus žmones”. Mano tėvas — sovietų švietimo liaudies komisaras (narkomas) išvažiavo į Maskvą, o motina buvo suimta. Ją kaltino tuo, kad esanti žydė. Tardytojas pareiškė: įrodinėti priešingai nėra prasmes, nes žinoma, kad visi liaudies komisarai buvo vedę žydes. Vis dėlto motina įrodė, kad ji lietuvė ir krikščionė (tai buvo tiesa). Po kiek laiko ją paleido. Nemačiau žudymų. Vaikystėje ir jaunystėje šimtus kartųėjau pro garąžą Vytauto prospektu, priešais miesto kapines, nežinodamas jo istorijos. Vis dėlto ir aš esu įveltas. Žydas žudė ir lietuviai, o aš — lietuvis. Žydas žudė Kaune, o Kaunas — mano miestas. Žinau kiekvieną jo namą, kiekvieną laisvės alėjos medį, žinau jo dulkėtus sodnus, jo ankštus kinoteatrus.

Negaliu gyventi be lietuvių kalbos. Tai natūrali mano erdvė. Eilėraščius rašau tiktai lietuviškai. Yra kultūrų kur kas galingesnių, kaip lietuvių, bet ji man vis dėlto nepalyginama su kokia nors kita. Žinau, kad apie ją galima pasakyti daug gero.

Kaip suprasti tai, kas įvyko? Kai eina kalba apie mirtį ir nepataisomą kaltę, visada galima pateikti daug racionalinių ir deterministinių paaiškinimų, bet galų gale jie nieko nereiškia. Tai jau žinojo Edipas, dar geriau tai žino krikščionybė. Daug kartų bandžiau visa tai išsiaiškinti, skaičiau dokumentus, kalbėjau su draugais — išlikusiais žydais ir lietuviais. Daugiausia mane nustebino tai, kad Kauno pogromai prieštarauja visai lietuvių istorinei tradicijai. Kas pažįsta aną pasibjaurėtiną gyvenimišką antisemitizmą, kuriuo šiandien apsi-krėtę daugelis, jų tarpe ir lietuvių (meluočiau, jeigu sakyčiau, kad niekuomet gyvenime jam nepasidaviau), — laiko jį tartum amžinu reiškiniu. Turbūt taip nėra.

Kaip ten bebūtų, geriausiais savo laikais Lietuva buvo kraštas, kur žydai jautė teisingumą ir apsaugą. Mūsų tautos gyveno kartu 800 metų. Didysis kunigaikštis Vytautas, kurį lietuviai maždaug taip vertina, kaip rusai Petrą arba prancūzai Napoleoną, 1388 m. suteikė žydams privilegiją. Tai pirmas žinomas dokumentas apie žydų buklę Lietuvoje. Verta priminti šios privilegijos kaikiuriuos paragrafus iš 37.

Vytautas uždraudė kaltinti žydus ritualinėmis žmogžudystėmis. Jeigu žydas kaltinamas krikščionių vaiko nužudymu, tai kaltinimas turi būti įrodytas šešiais liudininkais — trimis žydų ir trimis krikščionimis. Kaltintoja, neįrodžiusį savo šmeižto, baudavo ta pačia bausme, kuria bausių spėjama žudiką. Krikščionį, ką nors pagadinusį žydų kapinėse, baudavo turto konfiskavimu.

Griežtai baudžiamas krikščionis, neatsiliejęs į kaimyno-žydo pagalbos šauksmą. Žydai Vytauto prospektu garaže šaukė. Jų žuvinį stebėjo smalsuolių minia. Šios minios, dauguma laikė save krikščionimis. Jiems ir į galvą neatėjo, kad jie įžeidžia ne tik Kristų, bet ir kunigaikštį Vytautą, kurio vardu pavadintas prospektas (vėliau pakeistas į Lenino prospektą).

Žydai ir lietuviai Tomas Venclova

Okupuotos Lietuvos rašytojo straipsnis Sovietų Sąjungos žydų pogrindžio spaudoje

Mano tauta šimtmečiais turėjo savo orumo jausmą, sąžiningumą, išvermę, gerumą. Ji turi istorijos pajautimą, kuriuo galbūt nevisos tautos pasižymi. Ji atsimena savo praeitį ir paprastai pagal ją gali patikrinti dabartį. Didžiuojuos ir tuo, kad lietuviai daugeliu atvejų tinkamai elgėsi stovyklose: tai pareiškė pats įžymusis dabarties rusų rašytojas. O jis tai žino.

Myliu žydų tautą. Jos kultūrinis vaidmuo ir pats jos likimas tiek dideli, kad atrodo man kaip pagrindinė gairė, nustatanti istorinę mūsų egzistenciją.

Kaip suprasti tai, kas įvyko? Kai eina kalba apie mirtį ir nepataisomą kaltę, visada galima pateikti daug racionalinių ir deterministinių paaiškinimų, bet galų gale jie nieko nereiškia. Tai jau žinojo Edipas, dar geriau tai žino krikščionybė. Daug kartų bandžiau visa tai išsiaiškinti, skaičiau dokumentus, kalbėjau su draugais — išlikusiais žydais ir lietuviais.

Daugiausia mane nustebino tai, kad Kauno pogromai prieštarauja visai lietuvių istorinei tradicijai. Kas pažįsta aną pasibjaurėtiną gyvenimišką antisemitizmą, kuriuo šiandien apsi-krėtę daugelis, jų tarpe ir lietuvių (meluočiau, jeigu sakyčiau, kad niekuomet gyvenime jam nepasidaviau), — laiko jį tartum amžinu reiškiniu. Turbūt taip nėra.

Kaip ten bebūtų, geriausiais savo laikais Lietuva buvo kraštas, kur žydai jautė teisingumą ir apsaugą. Mūsų tautos gyveno kartu 800 metų. Didysis kunigaikštis Vytautas, kurį lietuviai maždaug taip vertina, kaip rusai Petrą arba prancūzai Napoleoną, 1388 m. suteikė žydams privilegiją. Tai pirmas žinomas dokumentas apie žydų buklę Lietuvoje. Verta priminti šios privilegijos kaikiuriuos paragrafus iš 37.

Vytautas uždraudė kaltinti žydus ritualinėmis žmogžudystėmis. Jeigu žydas kaltinamas krikščionių vaiko nužudymu, tai kaltinimas turi būti įrodytas šešiais liudininkais — trimis žydų ir trimis krikščionimis. Kaltintoja, neįrodžiusį savo šmeižto, baudavo ta pačia bausme, kuria bausių spėjama žudiką. Krikščionį, ką nors pagadinusį žydų kapinėse, baudavo turto konfiskavimu.

Griežtai baudžiamas krikščionis, neatsiliejęs į kaimyno-žydo pagalbos šauksmą. Žydai Vytauto prospektu garaže šaukė. Jų žuvinį stebėjo smalsuolių minia. Šios minios, dauguma laikė save krikščionimis. Jiems ir į galvą neatėjo, kad jie įžeidžia ne tik Kristų, bet ir kunigaikštį Vytautą, kurio vardu pavadintas prospektas (vėliau pakeistas į Lenino prospektą).

Žvilgsnis į mokslinį suvažiavimą

Lietuvių Katalikų Mokslo Akademijos suvažiavimas — lietuvių kultūros apraška. Priešmirtinis Adomo Mickevičiaus laiškas, prašęs lietuvių kunigo

J. JAKSTAS

Išieviška tauta tol išlieka gyva, kol jos kultūrinė, visuomeninė ir politinė veikla yra paliktos tėvynės kamieno liudijimas. Ji traukia savo gyvastingumo syvus iš jos. Išieviška tauta, kaip visuomeninis junginys, veikia per savas visokeriopas organizacijas. Artimiausiam ryšyje su palikta tėvyne išlieka organizacijos, turinčios savo pradžios tautos kamienė. Jos yra paliktos tėvynės tęstinumas svetimoje aplinkoje.

Viena mūsų organizacijų, prasidejęs nepriklausomoje Lietuvoje ir joje gerokai pažengusi, tėsia savo veiklą išieivijoje. Tai plačiai visuomenėje žinoma Lietuvių Katalikų Mokslo Akademija. Šios nepriklausomybės žlugimo pasibaigę ir LKMA veikla Lietuvoje. Karas ir permainingi pokariniai laikai buvo ją nuslopinę. Gyvenimui nusistojus, LKMA vėl galėjo atgyti dėl visiemis žinomų priežasčių tik išieivijoje mūsų visuomenėje.

Lygiai prieš 20 metų ji ėmė vėl veikti šiek tiek naujais pagrindais. Ji leidosi paveikiama naujos ekumeniškos dvasios. Jos katalikiškumo pradą paliko daugiau tradicinis, išlaikęs jai kūrėjų duotą pobūdį. Ji tapo faktinai išievių lietuvių, kuriems mokslas rūpi, moksliniu sambūriu. Žinoma, LKMA iš esmės paliko krikščionišką, nes

Tokios pat rūšies įstatymus, galbūt dar griežtesnius ir labiau apgalvotus, išleido Žygimantas Augustas ir Steponas Batoras. Jų pirmąjį žinomą kaip puikiausią Lietuvos valdytoją, antrąjį — kaip Vilniaus universiteto įsteigėją.

Matyt, antisemitizmas Lietuvoje vis dėlto pasireiškėdavo, jei kartas nuo karto tekdavo jį slopinti įstatymais. Tai tiesa, tačiau jį laikė klaida ir nusikalčiu. Lietuvos valstybės žlugimo metais ir caro okupacijos laikotarpyje buvo blogiau. Atsirado stereotipas žydo-smuklininko, pirklio, pusiau elgetos miestelio gyventojų. Lietuvos ūkininkas gerai elgėsi su juo, bet ir išdidžiai. O žydas, matyt, atsiliepdavo jam tuo pačiu. Jie buvo surišti, vienas be kito negalėjo gyventi. Pasitaikydavo ir draugystės, bet žymiai stipresnis buvo abipusis nutolimas. Žydas žinojo, kad jis yra didžiosios dvasinės tradicijos dalyvis. Lietuviui ji buvo nesuprantama, kartais juokinga. Žydų enciklopedijoje, straipsnyje “Lietuva”, yra pasakojimas apie tai, kaip krikščionys Lietuvoje negelbėjo skėstančio žydo; atbėgęs į jo šauksmą dvasiškis juos ne tik išplūdęs, bet ir sumušęs.

Lietuvoje nebuvo pogromų nei aštuoniasdešimtais, nei devyni šimtai penktais metais. Nemaža žydų žuvo kovose už Lietuvos nepriklausomybę. Demokratinė Lietuvos vyriausybė dvidešimtais metais išsprendė žydų autonomijos klausimą bene geriau už visus Europoje. Rytų Europos teisėje tai buvo beveik stebuklas. Bet šis stebuklas negilai truko, kaip ir pati Lietuvos demokratija, bet kultūrinė autonomija išliko iki galo. Buvo mokyklos hebrajų ir jidiš kalbomis. Norintieji siųsdavo savo vaikus į kitų kalbų mokyklas. Buvo gimnazija su dėstomąja lietuvių kalba žydams, kurioje dirbo mano tėvas.

Į Lietuvos jidiš įėjo gera pusė tūkstančio lietuviškų žodžių (jie surinkti įdomioje Lemcheno knygoje). Atvirkštinis procesas buvo silpnesnis. Bet visi kauniškai paaugliai, jų skaičiuje ir aš, kalbėjo “savo” dialektu, kurio nemažiau ketvirtadalis kilo iš senojo Izraelio. Papročiai, tiesa, nesimaisė.

Ar stiprus buvo antisemitizmas? Jis neretai įsiskverbėdavo į lietuvių tautosaką. Yra jo ir lietuvių literatūroje. Paprastai tai kvailas pasijuokimas iš nepažįstamos kultūros “keistumų” arba nepasitikėjimas žydu prekybininku.

Konfliktų, žinoma, buvo, kaip ir su kitomis tautybėmis. Buvo ir tokių, kaip dvasiškis Pranaitis, lietuvis, dalyvavęs Beilio byloje. Tačiau žinomaisi šios

krikščionybė yra ilgu istoriniu vyksmu susidares visos Europos ir Amerikos kultūros pagrindas. Bet lietuvišką kultūrą istorija paženklinio katalikiška ekumeniškos krikščionybės forma.

LKMA suvažiavimas Detroito 1976 m. lapkričio 24-28 buvo lietuviškos kultūros demonstracija. Tai akivaizdžiai rodė dvi surengtos parodos: dailiniųjų Tamošaičių tapybos bei tautinių drabužių ir LKMA leidinių bei narių raštų. Visos paskaitos buvo pasaulietinės kultūros pobūdžio. Net ir teologinės sekcijos paskaitose gyvildentos negrynai religinės problemos. Jos buvo daugiau istorinės ir socialinės-etinės. Pvz. kun. A. Rubšio paskaita “Istorinis Jėzus ir tikėjimo Kristus” buvo iš esmės istorinių apie Kristų liudijančių šaltinių interpretacija.

LKMA suvažiavime nevengta žvilgsnio ir į dabartinę Lietuvą architektūros ir meno sekcijoje. Joje architektas Jonas Mulokas skaidrėse rodė ir aiškino prieš porą metų iš Lietuvos atsivežtas Vilniaus naujausių statybų nuotraukas. Žiūrovai gerėjosi dabartinės Lietuvos, sostinės vaizdais. Romantiškai ir sentimentaliai nuteikė auditoriją ekrane rodytas paskutinis Adomo Mickevičiaus priešmirtinis laiškas, kuriame jis prašė pakviesti jam lietuvi (litvina) ku-

epochos mūsų rašytojai — Krėvė ir Vaižgantas — išliko ištikimi teisingumui. Krėvės apysakaitė “Silkės” galima įjungti į betkokią chrestomatiją, skirtą kovai su antisemitizmu. Kalbant apie Vaižgantą, dvasiškį, lengva išsivaizduoti jį nežinomo dvasiško vietoje, kuris plakė krikščionis už abejingumą.

Vis dėlto, nežiūrint amžiaus turėto ryšio, lietuviai ir žydai praktiškai gyveno nesusiėkiančiuose pasauliuose. Mes, lietuviai, nemažai žinojome apie lenkų kultūrą, šį tą apie vokiečių ir rusų, bet apie žydų kultūrą, kuri kūrėsi, mums matant, mūsų krašte, neturėjome nė mažiausio supratimo. Religija, kalba, alfabetas, papročiai buvo perdaug dideli kliūtim. Žydų bendruomenė buvo laikoma egzotiniu reiškiniu, dvasiškai su mumis nesusijusiu.

Taip pat ir žydai mažai žinojo apie lietuvių tradicijas ir kultūrą. Tie, kurie asimiliuodavosi, paprastai priimdavo rusų kalbą, kartais vokiečių. Du tautiniai atgimimai — lietuvių ir žydų — slinko tuo pačiu metu ir greta vienas kito, bet priešingomis erdvėmis. Tai primena Bredberio apysaką (šiuo atveju man nerūpi jos literatūrinė pusė) apie žemiečius ir maršiečius, kurie gyvena tame pačiame pasaulyje, bet susitikti gali tik retais laimingais atvejais.

Pirmieji neдрасūs bandymai įveikti kliūtis, susipažinti su vienas kito kultūrinio potencialu įvyko pokario metu. Iniciatyva kilo iš žydų. Paskutiniai metais pasirodė ir žydai, lietuviškai rašę apie savo problemas. Jų daugiau žinomas I. Meras. Jis išvažiavo iš Lietuvos į Izraelį, ir jo vardas neminimas Lietuvos spaudoje.

Man atrodo, kad dvasinis išsiskyrimas ir buvo daugelio painiavų priežastis. Kartu su tuo išaugo dar blogesnis dalykas — skirstymas žmonių į rūšis, atargiai pažeminantis žydo traktavimas. Kalbant apie jį, neskakoma “geras žmogus”, o — “žydas, bet geras žmogus”. Žodis “žydas” lietuvių kalboje nėra paniekinantis — jo tokia pat prasmė, kaip ir rusų “evrei”. Tik antisemitizmas jam prideda priesagas ir epitetus. Vis dėlto daugelio lietuvių lūpose šis nekalts žodis skamba taip, kad man darosi gėda. Kito žodžio pas mus nėra.

Nuo ypatingo žodžio “žydas” ištirimo iki pogromo atstumas atrodė tolimas. Bet dvasinė prasme (jei mes aplamai galime spręsti apie šį pasaulį) jis nėra jau taip didelis. Kas išskiria žmonių grupę — tautinę, religinę, klasinę ar kitokią ir savęs nesieja su ja, tas, iš esmės ruošia pogromą, koncentracijos stovyklą, totalistinę valdžią. Tuo pasakoma abėcėlinė tiesa. Kaip kiekviena abėcėlinė tiesa, ji dažnai užmirštama.

(Bus daugiau)

Sibire sunaikintas tapo nenykstančiu

Pasikalbėjimas su dr. JUOZU GIRNIUMI, parašiusiu monumentalinį veikalą apie profesorį Praną Dovydaitytį • „Kas ras laiko susipažinti su visu Dovydaičio gyvenimu... tas vargu ar galės likti nesukrėstas.“

(Tęsinys iš praėjusio nr.)
— Ar skaitytojas Jūsų veikle ras tik archyvinę medžiagą, atsijusią nuo dabarties, ar pajus ir ką nors aktualaus, užgriebiančio ir mūsų laiko problemas?

— Kas ko jieškos, tas tą ir ras. Pvz. pateikiami duomenys apie lietuvių moksleivius Lietuvos mokyklose 1911-1914 metais. Nors jau buvo praėję 30 metų nuo „Aušros“ ir jau buvo po 1905 m. revoliucinio sąjūdžio leista lietuviškoji spauda, to meto lietuvių moksleivioji, išskyrus Mariampolės gimnaziją, tebevyko nutautimas. Man tai buvo nelaukta, bet reikšminga „naujietai“: jei nepriklausomybė nebūtų buvusi iškovota, Dievas nežino, koks likimas būtų ištikęs mūsų tautą. Ne tik katalikiški, bet ir lietuviški požiūriai ateitininkų sąjūdžio žiebinimas buvo didelės reikšmės dalykas. O kadangi Dovydaitis buvo pagrindinis to sąjūdžio pradininkas, norom nenorom reikėjo narplioti ir ateitininkų istorijos klausimus. Gi tam reikalui turėjau naudotis ir archyvine medžiaga, kiek jos galėjau rasti. Istoriniai klausimai išsprendžiami ne spekuliacinėmis konstrukcijomis ar atsiminimais po penkiadesimt metų, bet tik pirminių šaltinių liudijimais.

„Ką nors aktualaus, užgriebiančio ir mūsų laiko problemas“ skaitytojas ras Dovydaičio pasakymuose ir tokiais, rodos, „aktualiais“ klausimais, kaip pansekualizmas, moterų laisvinimas, populiacijos rūpestis, sielojimasis darbo žmonėmis (bolševikinę santvarką vadino Belzebubo karalija, bet ir kapitalistinę santvarką laikė velnio karalija), krikščionių ekumeninės vienybės ilgejimas, pasauliečių savarankiško vaidmens apaštalavimo pašaukime suvokimas, gilaus tikėjimo siejimas su plačiu moksliniu interesu ir su blaiviu kritiškumu (ironizavo naivias pamaldumo formas ir kabinėjimąsi už legendinių „vaiškių istorpalaikių“), laukimas „šių dienų šventųjų“, kurie ne stebuklais stebintų, bet nepastebimi vargų su žmonėmis jų vargus, „šluostydami jų asarus, tildindami jų skausmus“, kol patys sudegs „artimo meilės ir jam pasiukojimo ugnį“.

Dovydaičio evangelinis radikalumas, kurį jis ypačiai ryškino šv. Pranciškaus Asyziečio pavyzdžiu, drauge reiškė ir moralinį, ir socialinį radikalumą. Mūsų gi dienomis kiek augstinamas socialinis radikalumas, tiek „laisvinamasi“ iš moralės. Tad daugelis Dovydaičio sprendimų daug kam atrodys kontroversiški: vieni — perradikalūs, kiti — perkonservatyvūs. Pagridiniuose Dovydaičio sprendimuose neabejojama jautiama Vatikano II susirinkimo dvasia, tačiau ne ta prasme, kuria šis dviasis pradėjo komentuoti „povatikianinį egzgetatą“.

Siaip ar taip, šio meto idėjiname sąmyšyje, į save įsukusį ir katalikus, Dovydaičio nusistatymai yra aktualūs. Galbūt jis daugiau yra ne šiuolaikinio, bet ateities krikščionies vienas iš pirmtakų. Prancūzų katalikų filosofas pasaulietis Jean Guittion yra apibūdinęs XXI amžiaus krikščionį šiais bruožais: „plačiausias žinojimas, kritiškiausias nusistatymas, istorinis religijos pažinimas, absoliutaus neturto meilė, nuolankus pamaldumas, ir visa tai juo natūraliausiai, juo paprasčiausiai“. Kaip tik šie visi bruožai lyg iš Dovydaičio asmens išskaičiuoti!

Kaip bevertintume atskirus Dovydaičio nusistatymus, svarbiau už juos yra pats jo asmuo. Labiausiai jo asmuo skaidrus savo laisvumu nuo mamonošs, savo tikėjimo ir gyvenimo evangelinio paprastumo — rūpinimusi „bent kiek žmonėms padaryti gera“. Ne žodžiais jis skelbė, kad tik gyvenama tiesa tikrai yra tiesa. Jis iš tikrųjų vykdė ateitininkams skelbtą reikalavimą, kad kas nori Kristaus dvasią gyventi, tas turi būti ne knyginės, bet gyvosios tiesos atstovas. Turbūt jis buvo vienintelis profesorius, kuris kasmet skyrė savo stipendijėles keletui studentų, nors ir pats vis buvo skulose. Tos jo dvasios nepalaužė nė sovietinis kalėjimas. Paskutinę dieną prieš sunaikinimą Sverdlovsko kalėjime, nujausdamas savo likimą, iš Lietuvos atsivežtus kailinukus, labai ver-

tingus Uralo šalčiuose, Dovydaitis atidavė kalėjimo kameros draugui. Paskutinę valandą dar parodė gerą širdį liekančiam gyvajam.

Kas „ras laiko“ susipažinti su visu Dovydaičio gyvenimu, kiek jį knyga pajėgė bent iš tolo paivaizduoti, tas vargu ar galės likti nesukrėstas. Tikiu, kad ne vieną pažvelgs į save, paklausdamas savo sąžinės: kiek turiu teisės save laikyti ne tik formaliu ateitininku, bet ir tikru Dovydaičio dvasios vaiku. Nepaslapsti, deja, kad ir jo įžiebiamas ateitininkų sąjūdį nevienas yra susvetimėjęs jo dvasiai.

Nors ir neturėdamas daug vilties (ar, teisingiau, iliuzijų), laikyčiau svarbiu dalyku, kad knyga apie Dovydaitytį pasiektų ir bent dalį jaunimo. J. Kojelis „Darbininke“ (1976. X. 8) knygos aptarimą baigė žodžiais: „Kas žino, gal ir dabartinė karta pagimdys šių laikų Dovydaitytį“. Metai iš metų rūpinamasis jaunimo klausimu, bet ne iš šalies šis klausimas išsprendžiamas. Iš paties jaunimo gali ateiti sprendimas — ne vienos katedrijos pirmininkai, vėliau dingsta, bet tikri savosios kartos vadaai, kurie ją žadintų ir telktų, nežiūrėdami kadencijų, bet paties reikalo.

— Krikščioniškos orientacijos bloke išeivijoje atsirado nesutarimų, ypač politinėje srityje. Kaip sprestų šią problemą dovydaičiškai galvoseną, kurią gvildenate savo veikle?

— Siau „karštų“ klausimų mano atsakymas būtų „šaltas“. Savo dėmesį pirmiausia skirdamas esminiams klausimams, Dovydaitis vargu ar būtų taip absoliutines politinį nesutarimą, kad būtų jo žala lyginęs su bolševikinę okupaciją. Man rodos, jei Dovydaitis būtų čia, atsidūręs egzilin, jis paprašytas būtų rašęs ir „Tėvynės Sargą“, ir „I Laisvę“, bet pats būtų nuošaliai likęs nuo vieno ir nuo antro. O kur būtų pastebėjęs vienokį ar kitokį nekrikščionišką elgesį, būtų nesivaržęs savo atvirą žodį pasakyti ir vieniems, ir antriems. Likdamas nuošaliai nuo politinės veiklos, pats būtų daugiau simpatizavęs tiems, kuriuose būtų radęs daugiau krikščioniško jautrumo ir socialinio pažangumo. Kaip žinoma, Lietuvoje Dovydaitis (nors pačiu sunkiausiu laiku, 1919 m. kovo mėnesį, ir buvo ministru pirmininku) nedalyvavo politiniame gyvenime, tad daugiau buvo susijęs ne su savosios kartos politikais, bet su jaunesniosios kartos kultūrininkais, su kuriais drauge dirbo Krikščionių Darbininkų Sąjunga. Būdamas čia, jis būtų ne politiniais „skirtumais“ galvą kvaršinęs, o būdėjęs, kad krikščioniškasis jaunimas nepametu galvų dabarties sąmyšyje, bet bręstų Kristaus dvasia.

Tai visa tik Jūsų, mielas Redaktoriau, klausimo išprovokuota spekuliacija, kurios knygoje, aišku, nėra. Galima numatyti, kaip Dovydaitis būtų laikęsis egzilyje, jei būtų egzilin atsidūręs. Betgi jis sąmoningai pasirinko tėvynės pasilikimą, o ne savo gyvybės gelbėjimą.

Praeitų metų ateitininkų jubiliejinę stovyklą savo žodį apie prof. dr. Dovydaitytį pradėjau lyg jo lūpomis: O kokių būdu, gerbiamej, čia jūs atsiradote? Daugeliui, atrodą, tai nuskaubė lyg retorinis sąmojis. Matyt, nepajėgiau suklajoti taip išstati, kad būtų suvokta jo rūsti rimtis: pasilikęs tėvynėje ir už tai Sibire sulaukęs kankinio likimo, Dovydaitis turėtų teisę taip mus, savo dvasios vaikus, paklausti. Ir galėtume jam atsakyti ne įprastiniais pastebinimais, bet tik įrodydami, kad ir svetur likome nepalaužiami. Ir ne mūsų rezidencijomis, nes ir jis mokslus ėjo svetimoje aplinkoje. Savo lietuvišku kietumu jis būtų stovėjęs šalia prel. M. Krupavičiaus. Tik katalikiški, bet jau ne lietuviški ateitininkai jam nebūtų savi. Visada suprastės jaunima, jis suprastų ir dabartinį jaunimą, tik jam nepataikautų, kaip ir niekada nepataikavo, bet žadintų jį nuo hedonizmo ir idealizmo, nuo lepinėlių ištižimo ir jaunatvišką ryžtą nekapituliuoti „aplinkai“.

— Praeitę krikščioniškai Lietuvai švietė tokie švyturiai,

kaip Dovydaitis, Salkauskis, Pakštas... Ar išeivijoje nėra panašių švyturių? Jei nėra, tai kodėl? Jei yra, kodėl neiškyla, kaip minėtieji?

— Abi klausimo alternatyvos formuliuotos pesimistiniu žvilgiu. Tad tebūnie leista į šį klausimą tamsiai ir atsakyti garsiaja Hegelio fraze: naktį visos karvės yra juodos. Tačiau toks atsakymas yra dialektiškas, nesgi naktį pakeičia diena, tamsą — šviesa.

Egzilį iš tiesų galima laikyti naktimi, kuri lyg viską gaubia beviltiška tamsa. Jeigu, A. Malraux žodžiais, visos civilizacijos yra mirtingos, tai juo labiau visų emigracijų dienos yra suskaičiuotos. Ir mūsų mažutė bendruomenė kasmet vis tirpsta. Neišvengiamai visi užmojai lieka riboti, o ir tai, kas laimima, tiesiogiai pasiekia tik mažą, visame pasaulyje išsisklaidžiusį būrelį, bet ne pačią tautą. Todėl ir visi egzilio „švyturiai“ atrodo tik „balanomis“ ar „spingsulėmis“.

Tačiau egzilį reikia vertinti ne uždarai, bet ryšium su tauta. Nors šiuo metu mūsų laimėjimai negali laisvai pasiekti Lietuvos, vis vien ir pro geležinę uždangą jie pasiekia bent dalį tautiečių, o vėliau pasiekia ir plačiau (jei nebebijota mirusio A. Mackaus poezijos, atėjęs eilė ir kitiems). Ir iš „KLB Kronikos“, ir iš kitų šaltinių žinome, kad kraštan patekusios mūsų knygos sklinda iš rankų į rankas, nusirašinėjami ir multiplikuojami net ir stambūs veikalai. Pagristai galima prileisti, kad nedidelio tiražo mūsų leidiniai krašte kelsit kart daugiau žmonių paskaitomi, negu čia, kur „nerandama laiko“ ir įsigytai knygai perskaityti. Ar tas gyvas domėjimasis mūsų filosofiniais pagrindais, ant kurių stato jo mokiniai ir mokinių mokiniai dabartinėje Lietuvoje. Dr. Juozas Girnius paskaita apie J. Brazaičio lietuvių literatūros tyrinėjimus nebuvo taip koncentruota, bet ryškiai pateikta klausytojams. Ji kondensuotai išgildeno literatūrinį velionies įnašą.

Abu mirusieji liuanistai buvo labai originaliai ir išpildingai pagerbti. Prie jų paveikslų ant lietuviškosios staltiesės padengtų stalų buvo su mažytėmis apeigomis padėtos gėlių puokštės ir uždegtos žvakės. Apeigas lydėjo pritaikyti muzikos garsai. Apčiuopiamas LKMA darbų įvertinimas išryškėjo uždaromajame posėdyje, kai JAV Lietuvių Fondo atstovas įteikė Akademijos pirmininkui prof. A. Liuiam \$2000 čekį. Su nemažomis aukomis atėjo ir kiti suvažiavimo dalyviai. Lietuvių Fondo sveikintojas ir dovanos įteikėjas dr. K. Ambrozaitis, tarp ko kita, pareiškė, kad LKMA leidiniai pripildo lietuvių skaitytojų knygolentynas. Iš tikrųjų, nė viena

Zinoma, išeivinėmis sąlygomis ir patys pažėgiausieji negali savo darbais tiek nušviesti, kiek būtų galėję normaliomis sąlygomis. Tačiau dėlto visai nėra pagrindo jų šviesą nuvertinti ir tuo pačiu apskritai savo išeivinį gyvenimą tik juoda naktimi laikyti. Jeigu ištisą amžių ketvirtį pažėgiausieji išlaikyti tokio lygio lietuviškąjį gyvenimą laisvajame pasaulyje ir įvairiose srityse pasiekėme išliekamą vertę laimėjimų, tai savaime liudija, kad nebuvome ir nesame be didesnių ar mažesnių „švyturių“ savo tarpe. Kitas reikalas, kiek juos įvertiname — jų šviesa gyvename. Tie, kurie užsidaro tik savo rezidencinėse tvirtovėse, žinoma, lieka gyventi naktį, o dėlto turi spresti, kad niekur jokių „švyturių“ nematyti, kad „visos karvės yra juodos“, kad viską gaubia tik tamsa.

Kitu atžvilgiu galima nakties vaizdu naudotis ir kitai tiesai priminti. Nematyti dieną žvaigždžių, jos tik naktį danguje įsižiebia, ir juo tamsesnė naktis, juo skaidriau jos žėri. Ir savo „švyturius“ praregime, kai žvelgame į juos „už ribos“. Niekas nekankonizuoja nė šventųjų, kol jie dar gyvi (o mažiausiai jie patys save vertina). Ar ne švyturiai visuomeniniame gyvenime buvo M. Krupavičius ar S. Kairys, poezijos pasaulyje — J. Aistis ar H. Radauskas, iš mokslo ir spaudos žmonių — J. Brazaičis ar istorikai A. Sapoka, J. Ivinskis? Ir daugelis kitų, be kurių mūsų egzilis iš tikro būtų likęs tik naktimi be žvaigždžių.

Neišvengiamai artėja ir tokia naktis be žvaigždžių — išeivijų bendruomenės laisvajame pasaulyje išsibėsimas. Bet Lietuvos danguje ir išeivijų „švyturiai“ įsižiebs žvaigždėmis šalia Dovydaičio, šalia Salkauskio, šalia daugelio kitų. Danguis erdvė plati — visi „švyturiai“ joje ras vietas.

• Mes greičiau būsime linke pasiaukoti, jei atsiminsime, kad tėvynėje likusieji nėra kur kas sunkesnė našta negu mes... J. ERETAS

Latvė verpėja rodo savo meną kalėdiname tautinių grupių festivalyje Ontario Mokslo Centre baltiečių skyriuje. Nuotr. St. Dabkaus

Žvilgsnis į mokslinį suvažiavimą

(Atkelta iš 6-to psl.)
nizuota ir literatūros sekcija su pora paskaitų. Mažus lituanistinius trūkumus sekcijoje išlygino visumos posėdis — a.a. profesorius Antano Salio ir Juozo Brazaičio pagerbimas. Apie Salį kaip kalbininką kalbėjo prof. A. Klimas. Jis apžvelgė mokslinius velionies darbus iš plačios kalbos mokslo perspektyvos, parbrėžė jo nuo pat pradžių pasirinktą darbo sritį — lietuvių kalbos tarmių tyrinėjimą, kuriam nutiesė mokslinius pagrindus, ant kurių stato jo mokiniai ir mokinių mokiniai dabartinėje Lietuvoje. Dr. Juozas Girnius paskaita apie J. Brazaičio lietuvių literatūros tyrinėjimus nebuvo taip koncentruota, bet ryškiai pateikta klausytojams. Ji kondensuotai išgildeno literatūrinį velionies įnašą.

Abu mirusieji liuanistai buvo labai originaliai ir išpildingai pagerbti. Prie jų paveikslų ant lietuviškosios staltiesės padengtų stalų buvo su mažytėmis apeigomis padėtos gėlių puokštės ir uždegtos žvakės. Apeigas lydėjo pritaikyti muzikos garsai. Apčiuopiamas LKMA darbų įvertinimas išryškėjo uždaromajame posėdyje, kai JAV Lietuvių Fondo atstovas įteikė Akademijos pirmininkui prof. A. Liuiam \$2000 čekį. Su nemažomis aukomis atėjo ir kiti suvažiavimo dalyviai. Lietuvių Fondo sveikintojas ir dovanos įteikėjas dr. K. Ambrozaitis, tarp ko kita, pareiškė, kad LKMA leidiniai pripildo lietuvių skaitytojų knygolentynas. Iš tikrųjų, nė viena

mūsų kultūros institucija nėra išleidusi tiek mokslinių (humanitarinių) veikalų, kaip LKMA. Rankraščiuose ji turi ir daugiau darbų, tik laukia tam reikalui remėjų.

Kas žino, gal LKMA valdyba savo dabartinėje būstinėje Romoje deda pagrindus įžymiam būsimam lietuvių kultūros židiniui. Ten ji globoja jos pačios įsigytą prof. Z. Ivinskio mokslinį palikimą. O jis brangus kultūrinis turtas ypač labai gausiais iš Vatikano archyvo ir gal dar iš kitur išrinktais šaltiniais, liečiančiais Lietuvos istoriją. Ši liuanistinė medžiaga jau dabar būtų vertingas studijų objektas. Nors toliau ateitis ir neapramoma, tačiau leistina spėlioti apie ją, turint galvoje Ivinskio palikimą Romoje. Šiame amžiname mieste įvairios tautos valstybės, didelės ir mažos, turi įsisteigusios institutus savo praeities šaltiniais įieškoti bei tyrinėti. Siandien tai atrodo svajonė, bet svajonė kartais tampa tikrove. Ir genialusis Goethe savo „Fauste“ eiliavo: „Alles Vergaengliche ist nur ein Gleichnis, das Unzulängliche hier wird Ereignis“. (Visa, kas praena, tampa įvykiu).

Italijos lietuviai

Vienuoliai marjonai Romoje 1976 m. gruodžio 8 d. iškilmingai šventė savo Globėjos Nekaltai Pradėtosios Marijos šventę. Eucelabrines Mišias, vadovaujant Europos lietuvių vyskupui A. Deksnui, atnaušo 15 kunigų, kurių tarpe du lietuviai prelatai — L. Tulaba ir P. Celiešius. Pamokslą italų kalba pasakė prel. L. Tulaba. Iškilmės dalyvavo Lodzės vysk. pagalb. B. Beje, Vatikano sekretoriato užsienio reikalų tarnybos referentas prel. A. Bačkis ir nemaža kviestinių svečių.

Sv. Kazimiero lietuvių kolegijos Romoje rektorius prel. L. Tulaba baigė versti Sv. Rašto Naujojo Testamento evangelijas su plačiais komentarais. Vertimas baigiamas parengti spaudai ir ateinančiais metais bus išleistas atskiru tomu.

Papiežiškojo gregorinio universiteto spaustuvė jau surinko prof. Zenono Ivinskio „Lietuvos istorijos“ I-ji tomą. Veikla spaudai parengė prel. dr. P. Jutulius. Leidėjas — Lietuvių Katalikų Mokslo Akademija.

Iš pavergtos Lietuvos lankėsi Vilniaus arkivyskupijos kancleris kun. Deksnys ir Jonavos klebonas kun. Aidai, mėnesinis kultūros žurnalas, 1976 m. 7 nr. Šiame nr. išspausdinti straipsniai: Antano Pakštas, Dvasinis Vakarų lūžis; Antano L. Rubšio, Vilties teologija; eschatologinė Dievo karalystė; Vlodo Jakubeno, Trys originalios operos; Algio Simkaus, Juodojo laivo prie- saika gintaro žemei. Poezijos duoda K. Grigaitytė, beletristikos R. Spalis. Platus skyrius „Iš minties gyvenimo“, knygų recenzijos, iliustra-

Pronckietis. Taip pat Romoje buvo sustojęs Vilniaus universiteto profesorius med. dr. Rugienius, kuris iš medicinos srities skaitė paskaitą Paduvos universitete.

Italų spauda plačiai paminėjo tragišką kino ir televizijos artistės Alianos Zaleskos mirtį praėjusį rudenį Romoje. A. Zaleska žuvo tragiškai savo buto gaisre. Italų spauda pažymi, kad ji buvo kilusi iš Lietuvos, vienintelė duklė didikės motinos, kuri atvykusi į Italiją apsigyveno Alasio mieste. 1958 m. Alina Zaleska buvo išrinkta grožio karalienė ir turėjo nemažą pasisekimo artistinėje karjeroje.

Iliustruotas italų žurnalas „Domestica del Corriere“ vieno savo numerio viršelį papuošė lietuviškos antropologės Birutės Galdikaitės nuotrauka. Žurnalas pasiuntė specialų korespondentą į Borneo salą Indonezijoje, kur Birutė Galdikaitė jau penkeri metai studijuoja orangutanų gyvenimą. Keturių puslapių straipsnis, iliustruotas spalvotomis nuotraukomis, Birutės Galdikaitės vadina „Orangutanų karalienė“ ir iškelia jos pasiekus tyrimų rezultatus.

PASAULIO LIETUVIS nr. 26(89), 1976 m. spalio. PLB valdybos biuletenis, redaguojamas Br. Nainio. Gaunamas pas administratorių St. Dziugą, 7240 So. Mozart St., Chicago, Ill. 60629, USA.

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

DR. HERMANN BUDDENSIEG, klasikines lietuvių literatūros vertėjas, mirė V. Vokietijoje 1976 m. gruodžio 12 d., sulaukęs 83 metų amžiaus. Velionis nuo 1956 m. leido keturmėnesinį žurnalą „Mickiewicz-Blaetter“, populiarinusi lenkų literatūrą. Išvertė į vokiečių kalbą „Pona Tada“. K. Donelaičio „Metais“ susidomėję I. D. karo laikotarpyje, kai jam su vokiečių kariuomenės daliniu teko ilgą laiką praleisti Lietuvoje. Imtis „Metų“ vertimo dr. H. Buddensiege 1964 m. paskatino Berlyno Humboldto universiteto prof. V. Falkenhahn. Pažodinių vertimą iš Vilniaus parūpino E. Astramskas, o V. Vokietijoje talkino F. Bajoras, V. Banaitis ir E. Kavolis. K. Donelaičio „Die Jahreszeiten“ atskira knyga pasirodė 1966 m. Muenchene. Vėliau dr. H. Buddensiege su E. Kavolio talka išvertė D. Poškos „Mužiką“ ir vysk. A. Baranauko „Anykščių šilėlį“, talkinamas E. Astramsko. Šiuos mūsų klasikų kūrinius — „Der Muschik Szemaitens und Litauens“, „Der Hain von Anykščiai“ — išleido ta pati V. Fink leidykla Muenchene. Žurnale „Mickiewicz-Blaetter“ yra paskelbus ir kitų lietuvių rašytojų kūrinių.

METINĖJE DRUMMOYNE MENO DRAUGIJOS PARODOJE Austrijoje dviguba laureate tapo lietuvių dail. Eva Kubbos. Iš pateiktų 600 įvairaus žanro darbų parodai buvo atrinkta apie 200. Jie buvo su-skirstyti į penkis skyrius, kurių kiekviename buvo premijuojami geriausiai. Dail. E. Kubbos laimėjo pirmąją \$300 premiją modernaus meno skyriuje. Vėliau buvo renkamas geriausias visos parodos kūrinyš iš skyriuose pirmųjų premijų susilaikiusių darbų. Vertintojų komisija ir vėl pirmąją premiją paskyrė dail. E. Kubbos. Dviguba premija įvertinta kūrinių nupirkto „Caltex“ firma, parodos mecenatas. Modernaus meno skyriuje pagyrimo sulaukė ir dail. H. Salkauskas už savo darbą „South of Taree No. 4“. Parodoje taipgi dalyvavo ir jaunoji dail. Diana Keraitytė.

KOMPOZ. VLADAS JAKUBENAS, sulaukęs 72 metų amžiaus, mirė Čikagoje 1976 m. gruodžio 13 d. Velionis buvo biržietis, kompozicija ir fortepijono studijavęs Rygos konservatorijoje, kompozicijos studijas gilinęs augštojoje akademinėje Berlyno muzikos mokykloje. 1932-43 m. Kauno konservatorijoje dėstė solfid, instrumentaciją, augstesnį fortepijono kursą ir kompoziciją. Jo muzikini palikimą sudaro trys simfonijos, rapsodija, suita „Miško šventė“ iš beletos „Vaivos juosta“, B. Brazdžio žodžiais sukurta kantata „De profundis“, gausus pluoštas dainų chorams bei solistams. Gilius savo pėdsakus velionis yra palikęs kaip muzikos kritikas ir Lietuvoje, ir ypač išeivijoje. Palaidotas gruodžio 18 d.

JUOZO VILKUTAIČIO-KETURAKIO vaiku vardu dail. B. Vilkutaitytė-Gedvilienė praneša spaudai, kad bus išleisti jo užsilėję rankraščiai bei dokumentais paremta gyvenimo istorija. Šiuo žingsniu tikimasi užbaigti komedijos „Amerika pirtyje“ autorystės ginčą. Jis šiol Keturakio slapvaidžiui pasirašyta komedija, pirmą kartą suvaizdinta 1899 m. rugpjūčio 20 d. Palangoje, daugiausia buvo laikoma Juozo Vilkutaičio kūriniu. Kartais bėgti atsiranda nuomonų, teigiančių, kad „Amerikos pirtyje“ autorius yra Juozas brolis Antanas Vilkutaitis. Lietuvių Rašytojų Draugija savo garbės nariu yra paskelbusi J. Vilkutaitį.

LIETUVIŲ RASYTOJŲ DRAUGIJA, paskelbusi konkursą vysk. M. Valančiaus tema, gavo vieną romaną, dvi dramas ir penkis noveles.

LIETUVISKOS KNYGOS KLUBAS Čikagoje netrukus išleis Jurgio Jankaus penkių novelių rinkinį „Ir nebeapsimatom“.

SEPTYNIJŲ AMERIKIEČIŲ TAPTYTOJŲ PARODOJ Manhattan, Njujork, su Kennedypunkto pažūrio krizažais dalyvavo dail. Vida Krizlaitytė.

LIUDVIKO G. M. REZOS dviejų šimtų gimimo sukaktį čikagiečiai prisiminė Pedagoginio Lituanistikos Instituto ir M. Lietuvos Draugijos surengtu minėjimu Jaunimo Centre. Sukaktuviniuko poetinę ir mokslinę veiklą nušvietė dr. V. Maciūnas, tautosaką ir kalbinę — dr. P. Jonikas. Programą atliko skaitovas G. A. Lėkštas, pianistas A. Kaminskas, evliuteronų „Tėviškės“ parapijos choras su vadovu J. Lampsaučiu.

1976 METŲ VYDENO FONDO PREMIJĄ už pavyzdinę darbą su jaunimu, vadovavimą chorams laimėjo čikagietis mus. Faustas Strolia.

REZISORIUS J. JURASAS šiuo metu dėsto vaidybą bei režisūrą prie Stamford, Conn., teatro įsteigtoje mokykloje. Jon atvažiuoja dukart į savaitę.

ATEITININKŲ FEDERACIJA paskirs \$1000 premiją už religinio turinio veikalą, išleista 1976 m., paraišytą lietuvių kalba. Premijos mecenatas — kun. dr. J. Prunskis. Komisiją premijai skirti sudaro: A. Liūlevičius, Pr. Razminas, kun. V. Rimšelis, MIC, L. Sidrys ir A. Skrupskelienė. Kandidatus galima siųlyti iki š.m. sausio 20 d. šiuo adresu: Ateitininkų Federacija, 6336 So. Kilbourn Ave., Chicago, Ill. 60629, USA.

LIETUVIŲ RASYTOJŲ SAJUNGOS Kauno skyrius turi 16 narių ir dvigubai didesnį būrį jaunųjų rašytojų. Ataskaitinį dvejų metų susirinkimą įvadiniu žodžiu pradėjo Juozas Grušas, pranešimą padarė atsakingasis sekr. Vytautas Martinkus. Siame laikotarpyje kauniečiai rašytojai skaitytojams yra pateikę 12 poezijos, dramaturgijos, prozos ir publicistikos knygų. Atsakinguoju skyriaus sekretorium vėl išrinktas V. Martinkus. Jaunųjų rašytojų pirminku išrinktas R. Norkus, jo pavaduotoja — G. Cieškaite.

VILNIAUS MENO DARBUOTOJŲ RŪMUOSE įvykusi paroda vilniečius supažindino su dail. Valerijono Jucio knygženkliais, kuriems yra būdingas autorius paprastumas, nuoširdumas, darni minties, turinio ir šrifto jungtis.

LIETUVOS ISTORIJOJ IR ETNOGRAFIJOS MUZEJUS Vilniuje surengė XVIII š. pabaigą — XX š. pradžią austų žemaitiškų lovatiesių parodą. Įvairiems raštams, spalvoms, pynimo būdams atstovavo 56 muzėjaus rinkinio rodiniai.

PRANCŪZŲ KOMPOZ. O. MES-SIAENO fortepijono ciklo „Dvidešimt žvilgsnių į Kūdikių Jėzų“ koncertus Kaune, Klaipėdoje ir Vilniuje surengė Vilniaus konservatorijos fortepijono katedros dėstytoja M. Azizbekova. Ciklo atlikėjas buvo jos dabartiniai studentai J. Krėpštas, I. Belotelova, S. Okruško, Z. Plavinas, T. Radovič ir A. Slastaus. Jiems talkino dvi buvusios M. Azizbekovos mokinės — konservatorijos mokytojos L. Adamovič ir B. Vainilūnaitė. Pastaroji neseniai yra grįžusi iš Paryžiaus, kur gilino fortepijono studijas.

KULTURINĖS PREMIIJOS kasmet įvertinami geriausiai kūrinių meno saviveikliai. 1976 m. B. Daugievičio premijos paskirtos: I — R. Samulevičius už daugiaveiksmes pjeses „Kaip vėjas laukaus“ ir „Paukštis, ateik čia“, II — E. Ignatavičius už vienaveiksmes pjeses „Namu vagis“ ir „Sidabrinės skrybės“, III — J. Skliutauskui ir M. Jackevičiui už daugiaveiksmę pjesę „Aš girdžiu muziką“. S. Simkaus pirmasias premijas laimėjo kompoz. E. Balsys ir poetas E. Matuzevičius už kantatą „Leninui šlovė“, antrąją — kompoz. V. Montvila už kantatą „Čiurlionis“, trečiąsias — kompoz. V. Juozapaitis ir poetas P. Gaulė už vokalinę choreografinę suita „Ode darbiui“. J. Svedo premijų su-silaikė kompozitoriai: I premijos — L. Povilaitis už „Sutartinę“ liaudies instrumentų orkestrui, II — B. Kutavičius už pjesę kanklių ansambliui „Mėtaujėla meilei“, III — A. Raudonikis už „Moksliejišką suita“ ir „Linksmuosius dūdiorus“ pučiamųjų orkestrui. Choreografinės premijos buvo skiriamos choreografams ir kompozitoriams už šokius. Pirmoji premija teko choreografei T. Kalibataitei už „Sapnagių polką“, antroji — šio šokio kompoz. V. Juozapaitiui. Antrąją premiją įvertinti choreografo J. Gudavičiaus šokiai „Apaščios polka“ ir „Priegalvelis“, trečiąją — choreografas D. Radvilaičienės ir kompoz. V. Baumišo šokis „Svirtele“. Liaudies meistrų grupėje I premija I. Užkurniui, S. Rūbui, S. Karanauksui, J. Paulauskui ir V. Jaručiui laimėjo juo skulptūros bei stogastulpiai „Čiurlionio ke-liui“, II — L. Meskaitytė jos akvarelų miniatiūras, III — K. Gudonytei tekstilės darbai.

RESPUBLIKINĖ VILNIAUS BIBLIOTEKA dr. J. Basanavičiaus 125-ji gimtadienį paminėjo specialia paroda, supažindinančia lankytojus su jo istorijos bei folkloristikos darbais. Tarp sulauktų knygų buvo „Ožkabalių dainos“, „Lietuviškos pasakos“. Žurnalų straipsniai atskleidė nemažą dr. J. Basanavičiaus duklę kalbotyrą, archeologiją, mitologiją, mediciną. Paroda pagyveno nuotraukos ir portretai.

KLAIPĖDOS DRAMOS TEATRAS atšventė veiklos trisdešimtmetį. Su nuveiktais darbais šventės dalyvius supažindino teatro direktorius B. Juškevičius. Pirmąjam spektakliui buvo pasirinkta K. Jarašiūno inscenizacija „Eglė žalčių karalienė“. Per 30 metų pastatų apie 200 dramų veikalų, daug gastroliuota. Sukakties proga teatro sveikino Lietuvos Teatro Draugijos pirm. sol. V. Noreika, kitų teatrų bei kurybinių organizacijų atstovai, latviai teatralai iš Liepojos. Po gausių sveikinimų pirmą kartą buvo suvaizdinta naujoji Justino Marcinkevičiaus dviejų dalių drama-giesmė „Mažvydas“. Premjerinio spektaklio kūrėjai — vyr. rež. Povilas Gaidys, dail. Vytautas Kalinauskas, kompoz. Bronius Kutavičius, J. Marcinkevičiaus „Mažvydas“ užbaigia trilogiją, pradėtą „Mindaugu“ ir „Katedra“.

CENTRINUOSE DAILES PARODŲ RŪMUOSE Vilniuje buvo surengta paroda, skirta šimtajam dail. A. Žmuidzinavičiaus gimtadieniui. Jai buvo sulaukta daugiau kaip 100 velionies tapybos darbų iš Kauno ir Vilniaus dailes muzėjų. Apie A. Žmuidzinavičiaus kūrybinį palikimą bei jo nuopelnus Lietuvos dailei kalbėjo Dailininkų Sąjungos valdybos pirm. J. Kuzminkis. Prisiminimais dalijosi Vilniaus dailes instituto docentas J. Mackonis, buvęs A. Žmuidzinavičiaus mokinyš.

V. Kst.

LIETUVIO SAVININKO VAISTINĖ

MARGIS Drug Store

JOHN V. MARGIS, Phm. B.

408 Roncesvalles Ave. Tel. 535-1944

PRIMA "ONTARIO DRUG BENEFIT" RECEPTUS.
VAISTAI, KOSMETIKOS PREKĖS IR KT.

NEMOKAMAS PRISTATYMAS I NAMUS

S. Amerikos lietuvių sporto klubų atstovų suvažiavimo dalyviai Toronte praėjusį rudenį, kur buvo nutarta rengti lietuvių olimpiadą 1978 m. Toronte

Prisikėlimo Parapijos Kredito Kooperatyvas

999 College St., Toronto, Ont. • Tel. 532-3400
M6H 1A8

AKTYVAI — virš 10 milijonų

KASOS VALANDOS:	MOKA UŽ:	
Pirmadieniais 10-3	term. indėlius 2 metų	9½%
Antradieniais 10-3	term. indėlius 1 metų	9%
Trečiadieniais uždaryta	pensijų ir namų s-tas	9%
Ketvirtadieniais 10-8	taupomąsias s-tas	7½%
Penktadieniais 10-8	depozitų - čekių s-tas	6%
Šeštadieniais 9-1	DUODA PASKOLAS:	
Sekmdieniais 9.30-1	asmenines	9½%
	nekiln. turto	9½%
	investicines	11%

Skyrius ANAPILYJE veikia sekmdieniais —
9.30 v.r. iki 1 v.p.p.

Nemokama visų narių gyvybės drauda pagal santaupų dydį iki \$2,000, asmeninių paskolų, mirties ir invalidumo atvejais — iki \$10,000. Parduodame "American Express" kelionių čekius ir pinigines perlaides. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas. • Mūsų tikslas — ne PELNAS, bet sąžiningas PATARNAVIMAS lietuviams.

Autorite Sales and SERVICE

Telefonas 531-1305

1636 Dundas St. W.

ir Bloor Autorite Garage, 296 Brock Ave.
(tarp Dundas ir College)

- Sąžiningas ir patikimas patarnavimas.
- Visi automobilių mechaniniai taisymai.
- Snieginės ir paprastos padangos, Michelin, B. F. Goodrich, Radial ir kt.

Sav. FRANK PETTIT

Simon's TELEVISION

Savininkas — V. SIMINKEVIČIUS

2385 Dundas St. W., Toronto Tel. 532-8772

Netoli Lietuvių Namų prie Bloor-Dundas požeminio.

Nuomojam, taisom, parduodam televizijas ADMIRAL, "stereo" ir kitos rūšies aparatus.

Ar turite sunkumų suprasti ką reiškia gyvybės drauda?

Klauskite mane apie:

- pajamų mokesčių atskaitas
- pensijų planus
- RRSP — registruotą pensijų planą
- invalidumo pajamas
- nuosavybių draudą
- šeimos apsaugą
- Studentų draudus
- fondus mokslui eiti

Juozas Eimis Ramas, 2 Carlton St., suite 714
District Manager of Canadian Premier Life
Namai: 766-5857
Raštinė: 363-7881

P. ir T. SERVICE CENTRE garažas

(1862 Mattawa Ave., Mississauga, L4X 1K1, tel. 279-4371)

Važiuoti į vakarus Dundas St. W. nuo 427 kelio 1 mylių, sukti kairėn prie pirmųjų šviesų (į pietus) Wharton Way, važiuoti Wharton Glen gatve tiesiog į garažą.

- Sąžiningai atliktame visus automobilių mechaniskus pataisymus.
- Savininkai: A. Paškevičius ir J. Tamošiūnas

Dufferin RADIO AND TV

SALES AND SERVICE

Taisomi televizijos, HI-FI ir radijo aparatai. • Parduodamos lempos ir baterijos. • Prietęs specialistas su ilga praktika.

1000 College St. • LE 1-3074 • Sav. P. Užbalis

STEPHAN'S Furs

406 Roncesvalles Ave.
tel. 536-5936

Parduodami kailiniai opsiastai ir įvairaus kailio kepurės. Priimami užsakymai. Daromi pataisymai bei persiuvimai.

TIM'S AUTO BODY LTD.

Visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas bei dažymas (bake oven) ir visi mechaniniai taisymai. Parduodu vartotus automobilius.

24-28 Howard Park Ave. (arti Dundas St. W.)

Toronto, Ont., M6R 1V5

FILTSOS BROS

Telefonai 533-8451, 533-8452

A & B ELECTRIC CO.

įveda elektrą į pramonės, prekybos pastatus ir gyvenamuosius namus

ALBINAS ARTICKONIS GINTAS ARTICKONIS

Miesto leidimas E-1079

Skambinti (collect)

Nemokamas įkainojimas

Tel. 1-936-4612

Kanados įvykiai

(Atkelta iš 1-mo psl.)

Ekonominė problema kvebekiečių partijos valdomam Kvebekui gali sudaryti investicinis užsienio kapitalas. Montrealio Lavalio rajonas bandė parduoti JAV \$13 milijonų vertės paskolos lakštus. Si operacija buvo patikėta Montrealyje veikiančiai bendrovei "First Boston Canada Ltd." Lavalio burmistrui L. Paiementui bendrovė pranešė, kad niekas tų lakštų nenori pirkti, matyt, dėl separatistinės kvebekiečių partijos laimėjimo ir neaiškios Kvebeko ateities. Ontario pramonės ministeris C. Bennetas taigi pritarė, kad jo ministerija yra gavusi daug pasiteiravimų iš kvebekiečių pramonininkų apie įmonių perkėlimą į Ontarią. Pasak C. Bennetto, jeigu seniau per tam tikrą laikotarpį tokių pasiteiravimų būdavo gaunama 10-12, tai dabar jų jau susilaukiama 30-40. Ontarijo vyriausybė betgi pabrėžia, kad ji, suteikdama informaciją, sąmoningai vengia skatinti įmonių perkėlimą, nenorėdama įtampos su Kvebeku.

Kvebekiečių partija specialiu provincinio parlamento potvarkiu privertė Montrealio burmistrą J. Drapeau išjungti ir pasaulinės olimpiados deficitą padengimą. Deficitas siekia apie bilijoną dolerių. Šios sumos \$214 milijonų turės padengti Montrealis. Priešingu atveju premjero R. Levesque vyriausybė sustabdytų tas lėšas, kurias Montrealis gauna iš prekybos mokesčio už jo ribose parduodamas įvairias prekes. Burmistras J. Drapeau lig šiol griežtai atsisakinėjo prisidėti prie deficito išlyginimo, nors iš tikrųjų jis pats kelis kartus peržengė iš anksto priimtą olimpiados samatą. Dabar jis jau įieško paskolų Amerikoje. Olimpiadai įrenginių reikalavimus tvarkantis ministeris C. Charronas pranešė, kad J. Drapeau bus išbrauktas iš patariamųjų komiteto olimpiniam reikalams. Jo perdidelis asmeninis įsivėlimas į olimpiados reikalus trukdytų objektyvius ir bešališkus komiteto sprendimus. Komitetas Montrealis turės paskirti kitą savo atstovą.

Kanados spauda pasiekė neoficialūs pranešimai apie įvairias studijas pašto paslaugoms paspartinti. Juos patvirtino pašto ministeris J. J. Blais, prisipažindamas, kad yra įieškoma būdų pašto tarnybai pagerinti. Yra pasiūlymų atsisakyti 1971 m. pradėtose decentralizavimo programos. Pašto pertvarkymas į keturias pagrindines zonas — Kanados vakarų provincijų, Ontarijo, Kvebeko ir Atlanto provincijų tik padidino biurokratizmą, sulėtino patarnavimus dėl blogų ryšių tarp tų centrų ir pagrindinės pašto įstaigos. Bramptono miestelio Ontarijo provincijoje prekybos taryba pasiūlė raštą pašto ministeriui J. J. Blais, reikalaujanti uždrausti paštininkų streikus, kurie padaro didelės žalos prekybininkams. Pasak tarybos, paštas šiandien daro gėdą visai Kanadai dėl labai blogų paslaugų. Dienraštis "Toronto Sun" specialiu vedamuoju priminė skaitytojams, kad viena batų gamykla Sherbrooke, Kvebeko provincijoje, kreipėsi į teismą ir pareikalavo kompensacijos iš paštininkų unijos vado J. Davidsono už 1974 m. nelegalių streikų padarytus nuostolius. Teismas J. Davidsoną pripažino kaltu ir įsakė sumokėti batų gamyklai nedidelę dolerių sumą. Besaikius streikus mėgstantis J. Davidsonas dabar kreipėsi į apeliacinį teismą. Tokių bandymų buvo ir anksčiau, bet juos laimėdavo J. Davidsonas. Dienraščio nuomone, paskirti nedidelę kompensaciją gali turėti labai didelės reikšmės ateitai, jeigu panašius sprendimus pradės daryti ir kiti teismai. Lig šiol paštininkų unija nėra susi-

laukusi jokios bausdos už dažnai skelbtus nelegalius streikus.

Dienraštis "Toronto Sun" vedamuoju ir atskiru rašiniu pajudino kanadiečių pensijų problemą. Iš 10 milijonų dirbančių kanadiečių 3,4 milijono turi pensijų fondus darbovietėse. Maždaug ketvirtadalis tokių kanadiečių yra valdžios tarnautojai, kuriems pensijos nesumažėjimą užtikrina jos metinis padidėjimas pagal infliacijos nuostatus. Kiti tokio papildomo neturi arba jis yra nepakankamas. Tokiu atveju kanadiečiai, 1972 m. pradėję gauti metinę \$6.000 pensiją, dabar iš tikrųjų tegautina apie \$4.000. Taip pensijos

vertė yra sumažėjusi infliacija. Blogiausia, kad 6,6 milijono dirbančių kanadiečių jokios pensijos iš savo darbovietių negauna. Jie turi tenkintis vien tik Kanados pensija, kuri tebėra nepakankama. Prieš 1972 m. parlamento rinkimus premjeras P. E. Trudeau buvo pažadėjęs išspręsti pensijų problemą, bet lig šiol nėra padaręs jokių pertvarkymų. Dienraštis taigai pabrėžia, kad darbovietės pensijų neturintys kanadiečiai iš tikrųjų finansuoja kitų darboviečių pensijų planus, pirkdami tokių įmonių gaminius. Jų kainas padidina ir jas įtraukiamos pensijų plano išlaidas. Kiekvieną kartą, kai unija išsikovoja savo nariams augštesnes pensijas, įmonė lėšų šioms išlaidoms įieško gaminių pabranginime.

Pašto ženklai ir filatelija

Gyvenimo sąlygoms gerėjant, žmonės vis daugiau ir daugiau turi laisvo laiko, kurį įvairiai sunaudoja. Pašto ženklų rinkimas yra labiausiai paplitęs laisvo laiko užsiėmimas, angliškai vadinamas "hobby", nes jis prieinamas visiems. Žymesnių filatelistų tarpe randame karalių, prezidentų, kardinolų, profesorius, daktarus. Gal dar didesni susidomėjimą pašto ženklais matome tarnautojų, darbininkų, gimnazistų ir net pradžios mokyklos mokinių tarpe.

Surinkti viso pasaulio pašto ženklus neįmanoma, todėl filatelistai stengiasi surinkti vieno kurio žemyno ar vienos valstybės. Kiti domisi tik tokiais pašto ženklais, kurie liečia architektūrą, aviaciją, laivininkystę, muziką, religiją, transportą, gėles ir t.t. Kiekvienas renka, kas jam patinka, ir pagal savo išgales.

Angliškai pašto ženklas vadinamas "postage stamp". Šis terminas kilęs iš tų laikų, kai pasiuntiniai gabendavo laiškus iš vieno punkto iki kito. "Postage" būdavo atlyginimas nešėjui už laiško pristatymą. Žodis "stamp" kilo iš to fakto, kad laišškai buvo antspauduojami minkštu vašku, įspaudžiami siuntėjo žiedo inicialai ar tiesiog panaudojamas antspaudas, tuo pažymint laiško siuntėją.

Šių laikų pašto ženklai buvo pradėti naudoti 1840 m. gegužės 6 d., kai Anglija išleido pirmąjį pašto ženklą. Susidomėjimas pašto ženklais ir jų rinkimas prasidėjo tuoj pat, ir atsirado žodis "filatelija". Pirmieji pašto ženklų rinkėjai buvo daugiausia prancūzai, todėl jie iš pradžių buvo vadinami pašto ženklų manijakais (timbrenianais).

Turtingas ir uolus pašto ženklų rinkėjas prancūzas Georges Herpin 1864 m. sugalvojo geresnį žodį. Jis sakė nesąs pašto ženklų manijakas, bet mylėtojas. Jis žinojo graikų žodį mylėtojas — "philos", bet nežinojo graikiško žodžio pašto ženklui. Jei pastarasis užklijuotas ant voko, tai reiškia, kad mokesčio už laiško pristatymą jau sumokėtas. Jis argumentavo tuo, kad laiškas su pašto ženklu antrą kartą jau neapmokėtinamas. Siam faktui jis rado graikišką žodį "ateleia" ir jį panaudojo kaip sinonimą pašto

ženklui. Sujungus tuos du žodžius, atsirado "filatelija".

Iš pradžių pašto ženklų rinkimą buvo žiūrima kaip į vaikų žaislą, tačiau jau 1863 m. filatelija pritraukė daug suaugusių žmonių. Pradėjo kurtis filatelistų organizacijos ir pasirodė pirmieji filatelistų laikraščiai. Lietuvoje pirmas laikraštis apie filateliją "Lietuvos Filatelistas" pasirodė 1924 m. rugpjūčio 31 d. Jis buvo knygos formato, leidžiamas Lietuvos filatelistų draugijos Kaune.

JAV, Niujorke, turime stiprią lietuvių filatelistų draugiją (įsteigta 1954. IV. 4), kuri leidžia laikraštį "Lietuvių Filatelistų Biuletenis New York". Dabar rūpinasi išleisti pilną Lietuvos pašto ženklų katalogą. Kiek senesnis filatelistų draugija Čikagoje (įsteigta 1946. X. 20) taip pat leidžia biuletinį "Lietuva". Pažymėtina veikla kasmet rengiamos "Litpex" parodos ir išleidžiami gražūs vokai su kaštetėmis.

Nuo pirmojo pašto ženklo išleidimo iki 1862 m. buvo išleista 1200 skirtingų ženklų. Praėjus 100 metų, jų buvo išleista apie 150.000. Dabar kasmet išleidžiama apie 3000 naujų pašto ženklų.

"Tėviškės Ziburiuose" Toronto lietuvių filatelistų draugija stengsis teikti daugiau žinių apie filateliją, apie Lietuvos pašto ženklus ir jų rinkimo galimybes. K. K.

VYČIO ŽINIOS

Netekus vieno pirmųjų lietuviškos pokario išeivijos sporto naujakiurių bei kūrėjų — Jono Bulionio, jo šeimai reiškiamė gili užuojauta ir liūdimė kartu su Hamiltono lietuvių sporto klubo Kovas.

Taip pat reiškiamė gilią užuojautą iškiliam Vyčio sportininkui Romui Preišaičiui, netekus mylimo tėvelio. Praėjusių metų pabaigoje buvo sužalotas dvejos CYO lygos krepšinio rungtynės. Jauniai A (18), papildyti jaunesniais žaidėjais, nugalėjo University Settlement 46:29. Žaidė: Arlauskas 24, Krawczyk 14, Zenkevičius 6, Augaitis 2, Radzevičius, Stočkus, Banelis, Kišonas, Petronis.

Jauniai B (16) tos pačios lygos pirmenybėse pralaimėjo St. Brigid komandai 29:50. Žaidė: Stočkus 13, Augaitis 4, E. Slapys 4, Zenkevičius 2, Banelis 2, J. Karpis 4, Kišonas, Radzevičius. A. S.

AUSROS ŽINIOS

Vyrų tinklinio komanda gruodžio 19 d. žaidė su Mississauga 15:13, 12:15 ir 15:10, su Brampton 15:7, 15:10 ir 15:4, su Quinte (Laurier College) 15:9, 15:13 ir 15:10. Pirmieji skaičiai reiškia Ausros klubo komandos laimėjimus.

Tinklinio komandoje žaidė: Arūnas Gataveckas, Arūnas Kalinauskas, Andrius Mackevičius, Algis Kairys, Edrim Niedra ir Rollan Grangs. Komanda treniruoja Mindaugas Leknickas. Tą dieną ir jis žaidė. Sekančios rungtynės bus sausio 16 d., 12 v., Western College salėje. V. M.

HAMILTONO KOVAS

Nuoširdi padėka Hamiltono lietuvių bankeliui "Talka" už \$1.000 paramą Hamiltono sportuojančiam jaunimui. Mūsų bankas kiekvienais metais skiria šią sumą, tuo palaikydama sportinę veiklą Hamiltono lietuvių kolonijoje. Ačiū ir Kanados Lietuvių Fondui už \$150 paramą K.B.

Alfonsas A. Garbenis

Alfonsas Wm. Garbenis, B.A.

AL GARBENS

REAL ESTATE

Kanados, Ontario ir Toronto Real Estate narys

Telefonai: 536-2738 • 536-2664 • 1611 BLOOR St. West

PARDUODAMI NAMAI HIGH PARK RAJONE IR

NETOLI LIETUVIŲ NAMŲ

BERESFORD - BLOOR, atskiras plytų namas, 8 kambariai per 2 augštus, pakeistas dviem šeimomis; pilnai užbaigtas rūsys, įvaziavimas ir garažas; įmokėti apie \$15.000.

INDIAN RD., 19 kambarių, didelis gražus namas, legaliai pakeistas; 5 butai, rūsys, naujas šildymas; didelis sklypas, platus privatus įvaziavimas, mūrinis garažas dviem mašinoms; reikia parduoti; palikimas; papiginta kaina.

INDIAN RD. - BLOOR, atskiras plytų namas, 13 kambarių per 3 augštus, 4 virtuvės, 3 prausyklos; 2 mūriniai garažai, geras pelningas namas; įmokėti \$10.000.

BOUSTEAD, atskiras tributas, 13 kambarių per 3 augštus, vandeniu apšildomas; gilus sklypas, privatus įvaziavimas, 2 garažai; arti Lietuvių Namų ir požeminio.

KLAUSKITE KITŲ PARDAVIMŲ HIGH PARK RAJONE

DUFFERIN - BLOOR, atskiras rupių plytų namas, 10 kambarių per 2 augštus; vandeniu apšildomas; privatus įvaziavimas ir "Lane", palikimas; apie \$10.000 įmokėti; prašo \$72.900.

HIGH PARK GATVĖ, atskiras 7 kambarių namas, pilnai modernizuotas, 2 prausyklos, 2 virtuvės, rūsys, vandeniu šildomas, privatus įvaziavimas ir garažas.

MARGARETA GATVĖ, atskiras 6 kambarių namas, 2 virtuvės, 2 prausyklos, 2 mūriniai garažai, mažas įmokėjimas; arti Bloor gatvės.

WESTON RD., naujas vienaauštis (bungalow), 3 miegamųjų; prijungtas garažas; statybininkai turi parduoti; įmokėti apie \$15.000.

JANE - ST. CLAIR, atskiras medinis namas, 6 kambariai, 2 virtuvės, 2 prausyklos, privatus įvaziavimas; pigus pirkiny; įmokėti \$5.000.

ETOBICOKE KRAUTUVĖ, apyaujus pastatas, nuoma \$300 i mėnesį; nuomininkas viską apmoka, išskyrus mokesčius; morkičius be nuosimčių; prašo \$55.000. Geras investavimas.

WASAGA BEACH (PASONEJE), naujas, vienaauštis 3-jų miegamųjų namas su gerasiis pastatais; 86 akrų derlingos žemės, teka mažas upelis; visiškai artai Netavasaugai; asfaltuotas kelias. Savininkai ima vieną morkičių. Geras pirkiny.

VAKARAIŠ SKAMBINKITE I NAMUS

Alfonsas A.

GARBENIS

489-1543

Alfonsas Wm.

GARBENIS

769-0656

Stasys

DARGIS

766-3925

Taupyk ir skolinkis

Pirmutiniame ir didžiausiame
TORONTO LIETUVIŲ
KREDITO KOOPERATYVE**PARAMA**

MOKA:
9¼% už 2 m. term. dep.
9% už 1 m. term. dep.
9% už pensijų ir namų planą
8% už spec. taupymo sąsk.
7½% už taupymo s-tas
6% už čekių s-tas (dep.)

IMA:
9½% už asm. paskolas
9½% už morkičius

AKTYVAI virš 14 milijonų dolerių

Asmenines paskolas duodame iki \$10,000 ir morkičius iki 75% įkainoto turto. Visų narių gyvybė apdrausta santaupų dydye, bet nedaugiau \$2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki \$10,000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas — pinigines perlaides, kelionės čekiai (American Express) Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antrieji morkičiai.

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais — nuo 10 val. ryto iki 3 val. po pietų; ketvirtadieniais ir penktadieniais — nuo 10 val. ryto iki 8 val. vakaro; šeštadieniais — nuo 9 val. ryto iki 1 val. po pietų (liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta)

BOSTINĖ: Lietuvių Namai — 1573 Bloor Street West,
Telefonai: 532-8723 Toronto, Ontarijo
ir 532-1149 M6P 1A6

R. CHOLKAN & CO. LTD.
REALTOR
REAL ESTATE —
GENERAL INSURANCE

BLOOR — DOVERCOURT, atskiras 10 kambarių namas; 4 kambariai ir prausykla pirmame augšte; didelis mūrinis garažas su labai plačiu įvaziavimu; ekstra sklypas daržovėms pasisodinti; netoli Bloor; apie \$15.000 įmokėti ir viena skola; neaušta kaina dėl skubaus pardavimo.

JANE — BLOOR, gražus 6 kambarių "English Tudor" atskiras namas; didžiulis židinis salone, moderni virtuvė su pusryčių kambariu; garažas su privačiu įvaziavimu; puikioje gatvelėje, netoli Bloor.

RUNNYMEDE — BLOOR, 7 didelių kambarių rupių plytų atskiras namas; kvadratinis planas; 2 prausyklos, užbaigtas rūsys; didelis kiemas, dvigubas garažas su plačiu įvaziavimu; netoli požeminio traukinio stoties; viena skola.

SWANSEA, atskiras 5 kambarių mūrinis vienaauštis (bungalow); didžiulis kiemas, garažas su privačiu įvaziavimu; reikalingas remontas; prašoma kaina \$63.900.

BLOOR — PRINCE EDWARD DR., apie \$15.000 įmokėti; 6 kambarių vienaauštis (bungalow); užbaigtas rūsys; garažas su privačiu įvaziavimu; arti susisiekimo.

JANE — RUNNYMEDE, visai naujas 6 kambarių atskiras namas, gerai pastatytas bei įrengtas; garažas; atviras židinis rūsyje; apie \$12.000 įmokėti; greitas užėjimas.

P. KERBERIS,

2336 Bloor Street West

tel. 763-5555

namų 535-1584

ADVANCE REAL ESTATE Ltd.

Toronto Real Estate Board narys

1055 Bloor Street West

A. (Blue) Bliūdžius

Telefonai 534-9246, namų 537-2291

- ★ rezidenciniai
- ★ komerciniai
- ★ investacijos
- ★ morkičiai
- ★ įkainojimas
- ★ namų drauda

Čikagos lietuvių horizonte

VLADAS RAMOJUS

LIETUVIS PRIEŠ LIETUVI

Nemalonių šiemet buvo prieškalėdžio nuotaikos Čikagos lietuvių gyvenime. Gal ryškiau nei betkada išryškėjo lietuvių kova prieš lietuvi, išsiveržusi ir vieša Jaunimo Centro piketavimą ir net užpuolimą kunigo prie altoriaus. Priėjome prie to, kad sekmdienį, gruodžio 12 d., Jaunimo Centra turėjo saugoti Čikagos miesto policija ir vėliau net įieškoti jame tariai padėtos bombos.

Kur gi buvo kibirkštis, įžiebusi nemažą gaisrą Čikagos lietuvių tarpe? Atrodė, ji buvo labai paprasta. Du jaunuoliai, jų tarpe Petras Bernotas, besidomintys filmais, paprasė Jaunimo Centro direktorių kun. A. Kežį išnuomoti jiems salę trimis okup. Lietuvoje paruoštiems filmams parodyti. Kaikas net minėjo, kad tie filmai buvo rodyti Kanadoje. Apie būsimąjį filmų rodymą porą apmokamų skelbimų įdėjo ir "Draugas". Filmus buvo numatyta rodyti gruodžio 12 d. Jaunimo Centre.

Gruodžio pradžioje kun. A. Kežiui telefonais pradėjo grąsinti Reorganizuotos Lietuvių Bendruomenės, Spaudos Klubo ir net Šaulių Sąjungos žmonės, reikalaujanti, kad filmai iš okup. Lietuvos Jaunimo Centre nebūtų rodomi. Tuo tarpu kita visuomenės dalis, ypač jaunimo organizacijų atstovai, kaip tik norėjo pamatyti tuos filmus, vėliau juos pakritikuoti, nes filmus privičia matę pasakojo, kad jie toli atsielia nuo vakarų pasaulio, ypač JAV pasiektos technikos.

UŽPUOLIMAS PRIE ALTORIAUS

Gruodžio 5, sekmdienio rytą, nuvykę į Mišias liet. jėzuitų koplyčioje, užbėgę į Jaunimo Centrą. Ten radau keliolika jaunesnės kartos žmonių, giliai sujaudintų. Po kelių minučių atėjo ir kun. A. Kežys. Vietoj tradicinio šypsnio jo veide matėsi kažkoks rūpestis ir skaudesnio pergyvenimo šėšėliai. Bematant viskas paaiškėjo.

Kiekviena sekmdienį 9.30 v. r. kun. A. Kežys laiko jaunimui Mišias Jaunimo Centre esančioje Ciurlionio galerijoje. Taip ir tą sekmdienį, gruodžio 5, į Mišias rinkosi jaunimas, skautų vadovai, tėvai. Kai kun. A. Kežys dėstė ant altoriaus liturginius reikmenis, staiga į galeriją suėjo apie 10 vyrų, beveik visi vyresnio amžiaus, apsupti kuniga ir rūsčiai pradėjo reikalauti, kad filmai iš okup. Lietuvos nebūtų rodomi. Kun. A. Kežys atsakinėjo savo asprumtais, bet atvykusieji jų nesuprato ar nenorėjo suprasti. Pokalbis darėsi vis piktesnis ir pagaliau kone apstumdymta prie altoriaus, paruošto Mišių aukai. Į Mišias susirinkę skautų vadovai ir tėvai, pamatę, kad kilęs samysis gali prieiti iki muštynių, sudarė frontą kun. A. Kežiui ginti.

Tada atvykusieji pagrasinę, kad Jaunimo Centrai gali būti išdužyti langai, išvyko. Kun. A. Kežys buvo tiek sujaudintas, kad Mišių metu nebegalėjo sakyti pamokslą.

Tą patį vakarą po šio nemalonaus įvykio įvyko metinė Jaunimo Centro vakarienė. Nors bilietas asmeniui kainavo \$25, bet į vakarienę susirinko apie 400 lietuvių visuomenės — kultūrininkų, visuomenininkų, įvairių organizacijų vadovų ir jų atstovų, didelis būrys jaunimo. Visi jie kaip vienas pabrėžė, kad pilnai remia Jaunimo Centrą ir jo veiklą. Jaunimo Centro statytojus lietuvių jėzuitus ir Jaunimo Centro vadovus. Žurn. J. Janušaitis, "Mūsų Žiniose" aprašydamas vakarienę, pastebėjo: "Gal kas piktesniu žodžiu palydės jėzuitų pastangas. Bet juk ir gerąjį Ganytoją kalė prie kryžiaus ne už blogus, bet tik už geruosius darbus..."

Jaunimo Centro direktorius išnuomos salės filmų seansui neatšaukė, bet paprasė, kad vietoj filmo apie tautinių šokių šventę okup. Lietuvoje būtų parodytas filmas apie Maironį, nes yra žinių, kad už to filmo tautiškumą kaikiurie lietuviai okup. Lietuvoje net nukentėjo. Filmai buvo rodomi gruodžio 12, sekmdienį, 6 v. v. Po visų grąsinimų ir išsiskimų iš nedidelės dalies lietuvių tarpo Jaunimo Centro apsaugai filmų rodymo metu buvo pakviesta budėti Čikagos miesto policija. Kaip buvo tikėtasi, atvyko ir demonstrantų būrys. Jų galėjo būti apie 50. Jie vaikščiojo šilagatviu apie Jaunimo Centrą iškelė plakatus, kurių viename kun. Kežys, kun. Vaisnys buvo palyginti net su Brežnevu. Kai fotografas V. Jasinevičius bandė demonstrantus ir jų plakatus, skaudžiai niekinančius lietuvių kunigus patiriotus, nufotografuoti, gavo per galvą. Mūsų kiamis piketuotojams į pagalbą atsukubėjo ir Čikagos naciai... Taigi, broliai lietuviai, prie ko priėjome!

Pro demonstrantų eiles ar ankščiau į Jaunimo Centrą filmų pasiūlyti susirinko per 200. Jei nebūtų kilę šios audros, gal būtų atėjo 20-30 žmonių. Dabar žmonės rinkosi specialiai pademonstruoti solidarumo mažos dalies lietuvių visuomenės skaudžiai niekinamiems lietuviams jėzuitams ir lietuviškos gyvybės židiniui Jaunimo Centrai.

Kita diena Jaunimo Centro dir. kun. A. Kežys čia rasančiam papasakojo, kad policija turėjo peržiūrėti visą Jaunimo Centrą, nes gavo perspėjimą apie Jaunimo Centre padėtą bombą. Ir už ką? Ar už tai, kad Jaunimo Centro salėje buvo parodytas filmas apie didįjį tautos dainių Maironį, paruoštas drąsių brolių lietuvių, gyvenančių okup. tėvynėje?

Demonstracija 1976. XII. 12 prie Lietuvių Jaunimo Centro Čikagoje, kur buvo rodomi okupuotoje Lietuvoje pagaminti filmai — "Poetas", "Sintamečių gados" ir "Kol nevelu". Demonstracijoje matyti ir nacionalistų ženklas — svastika

TORONTONT

Lietuvių Profesionalių ir Verslininkų Sąjunga 1976 m. lapkričio 27 d. Toronto Lietuvių Namuose suruošė vakarienę savo nariams ir draugams. Dalyvavo Ontario sveikatos min. Frank Miller, Toronto miesto tarybos narys Tony O'Donohue, Ukrainiečių Verslo Sąjungos atstovas Ed. Negridge, Estų Verslininkų Sąjungos pirm. Ervin Hopp ir Latvių Verslininkų Sąjungos pirm. Aleksandras Budrevičs. Pagrindiniu vakaro kalbėtoju buvo sveikatos ministeris Frank Miller. Jis papasakojo apie save ir pasisakė esąs taip pat verslininkas, bet nutaręs tapti politiku, nes jautęs, kad tik tokiu būdu galės įnešti į valdžią praktišką ir verslininkams artimą pažiūrą, kaip turėtų būti tvarkomi Ontario provincijos reikalai. Ministeris kalbėjo apie sveikatos ministerijos veiklą ir pakartotinai skatino dalyvius žiūrėti savo sveikatos, t. y. laikytis tam tikros dietos ir neužmiršti mankštos. Ministeris yra pats turėjęs širdies priepuolį ir dabar griežtai laikosi gydytojų nustatytų taisyklių. Buvo įdomu išgirsti iš p. Miller lūpų priešastis, kodėl valdžia nutarė uždaryti kaikiurias ligonines. Jo kalba buvo pilna humoro ir labai patiko dalyviams.

Gaila, kad nevisi Sąjungos nariai dalyvavo vakarienėje. Progos asmeniškai susipažinti su augštais valdžios pareigūnais nėra dažnos, ir mes turėtume jomis pasinaudoti. Dar daug lietuvių profesionalų ir verslininkų, ypač vidurinės kartos, nėra Sąjungos nariai. Mes turėtume imti pavyzdį iš estų ir latvių. Jų verslo sąjungos yra gausios

nariais ir turi didelį svorį visuomenėje.

Ypatinga padėka valdybos nariams — p. p. Janušauskui ir Ramui, be kurių pasiaukojimo vakarienė nebūtų buvusi tokia sėkminga. G. B.

"Darbininkas", savaitraštis, gruodžio 10 d. išspausdino muz. J. Stankūno rašinį apie kanadiečių solistų koncertą Niujorke lietuvių pranciškonų 25-rių metų veiklos sukakties minėjime 1976 m. lapkričio 20 d. Rašinio autorius gražiai atsiliepia apie sol. R. Strimaitį, tenorą, turintį gerą balsinę medžiagą ir darančių pažangą. Apie sol. V. Verikaitį rašo, esą jis yra "spiritus movens" muzikiniame lietuvių gyvenime, vadovauja pagarsėjusiam Hamiltono mergaičių "Aidoo" chorui. "Kaip solistas, turi paruošęs daugiau kaip šimto solo dainų repertuarą. Pirmąją vietos ruošiamose dainų šventėse ir jose dirguoja. Jo akademinis pasiruošimas jį įgalina būti tuo autoritetu visuose Kanados lietuvių muzikiniuose klausimuose." Autorius gražiai atsiliepia ir apie "Varpo" choro dirigentą pianistą J. Govėdą: "Jis turi gerą, švarią techniką, tikslus ritmuose, jautrus dinamikoj, gerai seka, turi visus akompaniatoriaus privalumus. Ryškaus talento muzikas, jautiamai vystosi, ir jo muzikiniai horizontai plėsis."

Ontario Arts Council vykdomasis direktorius L. Applebaum praneša, kad šios tarybos literatūros ir filmų skyriaus pareigūnu paskirtas Steve Stevanovic, kilme jugoslavas.

Vienam iš Hamiltono šaulių kuopos steigėjų ir DLK Algirdo kuopos vėliavos krikšto tėvui šauliui inž.

a.a. Jurgiui Preikšaičiui

mirus, žmoną MARIJĄ, sūnus ALFONŠĄ ir ROMĄ giliai užjaučiame bei kartu liūdime —

DLK Algirdo šaulių kuopos valdyba, broliai šauliai ir sesės šaulės

HETHERINGTON

KELIONIŲ AGENTŪROJE visus kelionių reikalus į betkurį šalį sutvarkys
Marius Rusinas (9 v.r. — 5.30 v.v.) **Tel. 531-4674**
1651 BLOOR STREET WEST, TORONTO, ONTARIO

DRAUDA

Balio Maskeliūno įstaiga

Tel. 251-4864 arba 251-4025 • Namų tel. 277-0814
2405 Lakeshore Boulevard West, Suite 403
Toronto, Ontario M8V 1C6

VISŲ RŪŠIŲ DRAUDA • 20 METŲ PATIRTIS

• ĮVAIRIŲ DRAUDOS BENDROVIŲ ATSTOVYBĖ •

V. BAČĖNAS

All Seasons Travel, B.D.

2224 Dundas Street W.,
Toronto, Ontario M6R 1X3

Visais kelionių reikalais betkur pasaulyje skambinti

tel. 533-3531

nuo 11 v. r. iki 7 v. v.

MYLIMAI MAMYTEI

A+A

MARIJAI MELNYKIENEI

mirus Lietuvoje, sūnui VLADUI MELNYKUI ir jo šeimai Toronte bei giminėms Lietuvoje reiškiamo gilių užuojautą —

V. O. Marcinkevičiai

B. K. Poškai

A. J. Pūkai

P. L. Murauskai

J. M. Radzevičiai

S. V. Vaitkai

V. V. Nausėdai

J. J. Šarūnai

MELNYKĄ VLADĄ ir jo šeimą,

mielai MAMYTEI

Lietuvoje mirus, giliai užjaučiame —

B. ir N. Batraks

S. ir A. Dilka

R. ir E. Venslovičiai

POVILĄ ir STASĮ RACIŪNUS bei jų šeimą, jų BROLIUI Lietuvoje mirus, giliai užjaučia —

S. ir A. Dilka

V. Prūsaitis

K. ir A. Dobilai

A. ir V. Dobilai

A. ir Z. Dobilai

K. ir J. Dobilai

ir jų šeimos

A+A

JONUI BULIONIUI

amžinybėn iškeliavus, jo žmoną RUTĄ, sūnų PETRĄ, seseris Bostone, Massachusetts, Lietuvoje nuoširdžiai užjaučia ir kartu liūdi —

Jovita, Vytautas, Raimundas ir Algis Strikai

MONTREALŲ

(Atkelta iš 10-to psl.)
Lauksime pavasario ir jų 25 metų sukakties. Montrealiečiai bus proga pamatyti garsiąją Klevelando "Grandinėle", A. A.

Metinis KLB Montrealio apylinkės susirinkimas įvyko 1976 m. gruodžio 5 d. AV par. salėje. Susirinkimą pradėjo pirm. J. Šiaučius, pakviesdamas pirmininkauti A. Klėčiui, sekr. — S. Piečiūnė. Praėjusios susirinkimo protokolą perskaitė A. Klėčius. Pranešimą apie XXII L. Dieną padarė J. Šiaučius, o apie kultūrinę veiklą etnininių grupių tarpe — Ir. Lukoševičienė, kultūros komisijos vadovė. "Baltijos" stovyklavietės reikalą kalbėjo k-to pirm. A. Klėčius, lešų klausimu — J. Šiaučius. Norima "Baltijos" stovyklavietę perimti visišką nuosavybėn. Tam telkiamos lėšos. Salpos Fondo pranešimą, paruoštą M. Kasperavičienės, perskaitė J. Šiaučius. Per trejus metus Suvalkų trikampio lietuviams išsiusta 116 siuntinių. Išde yra \$600. Apie Tautos Fondo veiklą kalbėjo Ig. Petrauskas, jaunimo sekcijos — R. Lukoševičiūtė, apylinkės valdybos išda — J. Adomonis (turima apie \$3000). Praėjusios L. Dienos apyskaitą pateikė rengėjų k-to išd. P. Klezas. Revizijos komisijos pranešimą, viską radusį tvarkoje, padarė jos pirm. Br. Niedvaras.

Naujos valdybos rinkimai praėjo sklandžiai, nes buvo nominacijų komisijos paruošti. Pirmajame posėdyje išrinktieji pasiskirstė pareigoms: pirm. A. Klėčius, I vicepirm. R. Otto, II vicepirm. J. Šiaučius, reikalų vedėja A. Jonelytė, sekr. A. Drešerienė, išd. K. Toliušis, pareigimų reikalams Br. Niedvaras, ryšiams su etninėmis grupėmis M. Beniušienė, narys Br. Daugirdas, jaunimo reikalams R. Lukoševičiūtė ir K. Markauskienė, kultūriniams reikalams Ir. Lukoševičienė. Revizijos komisija: J. Adamonis, P. Adamonis ir St. Kęsgaila. Susirinkimas, užtrukęs tik pusantros valandos, baigtas Tautos himnu ir buvusio pirm. J. Šiaučiaus padėkos žodžiu. Po to buvo kava bei užkandžiai. J. Šiaučius

ARIZONOJE parduodama puiki rezidencija — vasarvietė

Arizonos kalnuose, Pine, apie 100 mylių į šiaurę nuo Phoenixo, pušyne ant dviejų sklypų parduodamas gražiai įrengtas dviejų miegamųjų namas, kuriame galima gyventi ištisus metus, nes turi visus įrengimus. Namas yra ketverių metų senumo. Prie namo — erdvi veranda ir į kiemą puošnūs įvažiavimas. Kaina — \$29.500. Kreiptis:

Justinas Šaulys, 9831 N. 2nd Way,
Phoenix, Arizona 85020, USA.

Telefonas
997-0809

Telefonai:

743-0100 arba 233-3323

Užmiesčio nuosavybės: ūkiai, sklypai, žemės investacijos

FRANK BARAUSKAS, F.R.I., R.P.A.

FRANK BARAUSKAS LIMITED, Realtor
3828 Bloor Street West • Islington, Ontario

DRESHER-BARAUSKAS INSURANCE AGENCY LTD. ir

W. G. DRESHER REAL ESTATE • REALTOR

233-3334 — 231-2661 — 231-6226

3830 B BLOOR STREET WEST - ISLINGTON, ONTARIO M9B 1K8

Lietuvių kalba patarnauja — V. Drešeris ir A. Mikšienė
Darbo valandos: 9 v.r. — 5 v.p.p. ir 6.30 v.v. — 8 v.v., šeštadieniais — 9 v.r. — 12 v.p.p.

Narys "Better Business" Biuro

OKULISTAS

L. LUNSKY, R.O.
M. LUNSKY, O.D., M.S.C.
470 COLLEGE ST., TORONTO
Tel. 921-3924

Darbo valandos 9.30 v.r. - 6 v.v.
Dėl priėmimo skambinti telefonu

Okulistas

S. Brogowski, O.D.
412 Roncevalles Ave.
(prie Howard Park Ave.)
Kabineto telefonas
531-4251
Pacientai priimami susitarus telefonu

INSURANCE

533-1121 Walter Dauginis 822-8480
1613 Bloor Street West, Toronto, Ontario

* Namų — Gyvybės
* Automobilių
* Komerciniai

YONGE MEMORIALS LTD.
2019 YONGE ST., Toronto 7 (tarp Davisville ir Eglinton)
Tel. 487-2147, vakarais 445-8955
Meistriškas darbas, puikūs lietuviški projektai
ESTŲ PAMINKLŲ BENDROVĖ

ED. KONDRATAS, siuvėjas
Individualūs užsakymai, pasiūtos eilutės, sportiniai švarkai ir kelnės (slacks) iš šių medžiagų: vilnonių, aškinės vilnos (mohair), megztinės (double knit), sintetinės medžiagos (Fortrel, Terylene)
1113 Dundas St. W., Toronto 3, Ontario **Tel. 533-5454** Lietuviams daroma NUOLAIDA

Lietuviška maisto gaminių krautuvė
PARKSIDE MEAT MARKET
335 Roncevalles Ave., Toronto, Ontario **Telefonas 535-1258**
• Užsakymai priimami telefonu • Nemokamas pristatymas •

BALTIC EXPORTING CO.
SIUNTINIAI Į BALTIJOS KRAŠTUS IR SOV. SĄJUNGĄ
• Priimame užsakymus ir maisto siuntinių iš Danijos.
• Turime įvairių medžiagų ir kitų prekių, tinkamų siuntimui.
Darbo valandos: 9 v.r. — 6.30 v.v.; šeštadieniais 9 v.r. — 4.30 v.p.p.; trečiadieniais uždaryta.
482 Roncevalles Ave., Toronto, Ont. M6R 2N5 **Telefonas 531-3098** S. ir F. Janavičiai

TORONTONT

Anapilio žinios

Telefonas 277-1270

Kalėdų pamaldų metu tikintieji buvo supažindinti su Lietuvos Kan-
kinių šventovės statyba. Aukėjo \$700
dr. A. V. Mickus (Renfrew, Ont.);
po \$500: J. A. Budriai, A. R. Klem-
kos, J. V. Demikiai, K. K. Moterų Dr.
jos parapijos skyrė; po \$200:
V. S. Aušrotai, A. Z. Pacevičiai, K. O.
Ivanauskai, J. S. Andriuliai, J. M.
Uleckai; po \$150: S. L. Vytes, N.
Balčiūnienė; po \$100: J. B. Barysai,
K. Lembergas, R. J. Vaštoka (Peter-
borough, Ont.), J. M. Seferiai, P. O.
Dabkai, A. I. Reščiai, J. J. Zen-
kevičiai, S. Puvaskis, V. G. Balčiū-
nai; po \$50: A. Stadienė, A. Kirvai-
tis. Adv. H. Steponaitis pažadėjo sta-
tybą prasidėjus paaukoti \$5000. Vi-
siems geradariams šventovės staty-
bos komiteto vardu nuosirdi padė-
ka.

Gražių kalėdinių giesmių reper-
tuarą atliko parapijos choras ir sol.
R. Strimaitis. Nuosirdi padėka.

Gražiai praėjo Anapilio salėje
N. M. sutikimas, kuriame vyravo jau-
nimas. Ispūdingai buvo išpuosta sa-
lės vadovaujant dr. S. Kazlauskui,
par. komiteto parengimui vadovui.

1976 m. parapijoje pakrikštyta
22, sutuokta 14 porų, palaidota Sv.
Jono lietuvių kapinėse 58 (iš šios
parapijos 17). Kalėdų švenčių metu
lietuvių kapinėse palaidoti a. a. As-
tanas Vengraitis iš Detroito ir a. a.
Ona Sermukšnytė. Velionių artimie-
siams nuosirdi užuojauta.

Tikybės pamokos vaikams, be-
sirengiantiems pirmajai Komunijai,
prasidėdavo 11 v. r. klebonijoje.

Vokeliai sekmadienėmis au-
koms padėti Anapilio salės prieangy-
je (sekmadieniais).

KLK Moterų Draugijos šios pa-
rapijos skyrė valdyba savo pose-
dyje svarstė būdus, kaip prisidėti
prie šventovės statybos. Buvo keltas
vakarienes klausimas. Statybos fon-
dų įteikta \$500 auka. Ateityje drau-
gija žada užsakyti vitražą.

Anapilio moterų būrelio šeim-
niniai pietūs įvyks sausio 23 d.

Pamaldos: šį sekmadienį, 10 v.
r., už a. a. Antaną Vengraitį, 11 v. r.
už a. a. Barbora Žilienę, a. a. Kazi-
miera ir Valeriją Uogintus.

Pakrikštyta: Mercedes-Michelle
Ormos.

Lietuvių evangelikų liuteronų

Išganytoja parapijos žinios

Telefonas 277-2148

Sekmadienį, 9.30 v. r., Trijų Iš-
minčių šventės pamaldos su šv. Ko-
munija bei sekmadienio mokykla.
Prašome pasiimti 1977 m. kalendo-
rių, aukų vokelius, 1977 m. pasi-
dėjimų korteles. Po pamaldų Emos
Sturmenės namuose, 75 Indian Gro-
ve, įvyks moterų draugijos susirinki-
mas.

Prašome atkreipti dėmesį į 1977
m. gėlių kalendorių, t. y. altoriaus
puošimą.

Kun. Alg. Žilinskas reiskia nuo
širdžių padėką visiems kaimynams,
šeimoms draugams — neparapijie-
čiams ir parapijiečiams, kurie jam
sergant vienai ar kitai padėjo jo
šeimai. Padėka Petriui Sturmui už
pamaldų pravedimą bei koordinavi-
mą, choristams, tarybos nariams ir
visiems parapijiečiams, kurie prisie-
dė prie pamaldų bei bendros para-
pijos veiklos testinimo. Ypatinga pa-
dėka sup. kun. P. Diliui už pamaldų
atlikimą švenčių metu, senj. kun. A.
Trakiui už laidotuvių apeigų atli-
kimą a. a. J. Preikšaitį į amžinybę iš-
lydint. Padėka broliams lietuviams
kunigams Toronte, visiems parapijie-
čiams bei pažįstamiems, kurie žodžiu,
kortele, dovanėle arba lankymu iš-
reiškė savo linkėjimus. Padėka mo-
terų draugijai už gėles bei kalėdinę
dovaną, parapijos tarybai už atsiųstą
vaisių krepšį. „Jūsų nuosirdumas
nebus Rutos bei mano pamirštas“
(A. Z.).

NATŪRALAUS GYDYMO SVEIKA-
TOS KLINIKA, 460 Roncevalles
Ave., Toronto, Ont. M6R 2N5. Tel.
533-8008. Bernardas Naujalis, R.M.
Npt. R.N.A.

GALIU PRIZIŪRETI savo namuose
(Parkdale rajone) vaikus. Skambinti
tel. 533-5589 Toronte.

JIESKAU IŠSINUOMOTI kambario
ir virtuvės. Skambinti tel. 531-8381
Toronte.

JONAS BANYLIS atlieka visus sta-
tybos remontus, naujus pristatymus,
prašyčių keramikos, sienų ir grindų
darbus. Skambinti po 5 v.p.p. telefo-
nu 535-4329.

HIGH PARK RAJONE išnuomojami
du kambariai, virtuvė ir prašykla
pirmame aukšte bei baldų. Virtuvėje
yra virimo krosnis ir šaldytuvas.
Skambinti tel. 622-5903.

MIKOLAIS VALTERIS atlieka
stalius, plytelių dėjimą, vonių, tua-
letų ir prašyčių įrengimo darbus už
priemamą kainą. Skambinti 769-5024,
Toronte.

GELEŠ IVAIRIOM PROGOM (pagal
susitarimą), ypač vestuvėms — jau-
naisi, pamergės, stalų papuošimui,
korsazams ir kt. Skambinti V. Simi-
kevičienei, telefonu 763-6256 po 6 v.v.
Toronte.

Prisikėlimo parapijos žinios

Ona Sermukšnytė, 42 m.
amžiaus, palaidota gruodžio 30 d. Sv.
Jono lietuvių kapinėse. Giliai užjau-
čiame jos tėvus bei artimuosius.
Nuosirdi užuojauta: Juozui Olekui,
jo pusseseri Onai Sabaitėi ir pusbro-
liui Leonui Stupurui mirus Lietuvo-
je; Teklei Sekonienėi, jos broliui
Mykolui Vališiui žuvus Lietuvoje.

Pirmasis mėnesio penktadienis
— sausio 7 d. Ligoniai ir seneliai
lankomi namuose iš anksto susitarus.
— Religinei pokalbiai suaugusiems
prasidės vasario 9 d. Parodų salėje.

Tikybės pamokos jaunimui ir
Mišios bus sausio 30, sekmadienį, 10
v. r., Parodų salėje.

Pirmosios Komunijos pamokos
prasidės sausio 9 d. po 10 v. Mišių
seselių namuose, 57 Sylvan Ave.

Pensininkų pobūviai Parodų sa-
lėje nuo sausio 5 d. vyksta kiekviena
trečiadienį 4 v. p. p.

1977 m. kalendorius, knygos
formato, gaunamas pas St. Prapaką.

Rinkliavų vokeliai parapijie-
čiams išsiuntinėti. Jei kas nebūtų ga-
vęs ar pakietęs adresą, malonėte
paskambinti į klebonijos raštinę tel.
533-0621.

Choro repetitijos — ketvirta-
dieniais, 7.30 v. v., muzikos studio-
joje.

Katalikų moterų skyrius ren-
gia dail. Romo Viesulo parodą balan-
džio 23—24 d. d.

Knygų kioskas ir parapijos bib-
lioteka veikia įprasta tvarka.

Mišios šeštadienį: 8 v. r. už Jo-
ną ir Petrą Naujokus, už B. F. Ro-
zevičią; 8.30 v. už Kazimierą Truską,
už P. N. Pečiulytę; 9 v. už Antaną,
Juozą ir Stanislovą, už P. J. Mor-
kūną; sekmadienį: 8 v. r. už Steponą
Juodkaitį, už P. V. Gvaldą; 9 v. už
Elzbieta Šimkienę, už P. Staniū-
lių šeimą; 10 v. už Povilą Preibį,
už P. N. Preibį; 11.30 v. už pa-
rapiją; 7 v. v. už Simą ir Oną Les-
niauskus, už P. A. Ranonienę.

Berniukų choro repetitijos —
trečiadieniais, 7 v. v., muzikos studio-
joje. Kurie negali trečiadieniais,
devyktą sekmadieniais 9.30 v. r.
Kviečiame berniukus nuo 7 iki 13
metų amžiaus įsijungti į šį gražų
vienetą. Vadovauja sol. V. Verikai-
tis.

Pakrikštyta: Brigita-Jūra, Arū-
no ir Rutos Sleikių dukrelė.

Lietuvių Namų žinios

Kūčių vakarieneje dalyvavo
apie 300 asmenų. Ji buvo pradėta
kalėdinėmis giesmėmis, vad. sol. V.
Verikaitiui. Moterų būrelio atstovė
T. Zaleskienė paskaitė Kūčių mo-
nų degtę kalbą. Vidutė Dirmantaitė už-
rašė simbolinę žvakę. Kun. P. Ažu-
balis tarė žodį ir palaiminus Kūčių
stalą, pradėta pati vakariene.

N. Metų sutikime dalyvavo 370
tautiečių. Minėtinas ypač gražiai iš-
puostas šaltų užkandžių bufetas.

1977 m. pirmojo sekmadienio
popietėje dalyvavo 220 tautiečių.
Svečių knygoje pasirašė: L. Kontau-
nietis iš S. Bostono ir A. Rūta iš
Chatham, Ont.

LN tikrintojas (auditorius) yra
išsiuntinėjęs laiškus LN paskolos
laktų savininkams, kad pasirašytų
jų paskolos laktą balansą. Jei kas
turi neaiškumų, tesikreipia į LN
knygneid Aldoną. Dargytė-Byszkiewicz
tel. 533-9030 arba į sekmadienio
popietės būdą.

Autoakštės ir kaikiuriams LN
remonto darbam reikia darbininkų.
Bus gerai atlyginama. Jei oras leis,
darbai prasidės šį mėnesį. Prašoma
nedelsiant registruotis LN raštinėje,
nes gali būti pervelu.

Sausio 9, sekmadienį, 4 v. p. p.,
Vyt. D. menėje — LN Vyrų Būrelio
susirinkimas. Bus renkama valdyba
ir aptarti metinio renginio reikalai.
Kviečiami visi vyrai dalyvauti, o na-
riai — įpareigojami.

LN vyrai ruošia linksmavakari-
us programą ir šokiais Mindaugo me-
nėje sausio 29, sekmadienį, 7 v. v.

Ignas Urbonas esąs palikęs
pluoštą nuotraukų bei negatyvų iš
kelionės į Lietuvą. Jei kas rado, pra-
šoma perduoti LN raštinėje arba pen-
sininkų klubo pareigūnui.

Kalendoriai. „Paramos“, Pri-
sikėlimo, Hamiltono „Talkos“ ir
Montrealio „Lito“ kredito ko-
operatyvai N. Metų proga išlei-
dino gražius sieninius kalendo-
rius su spalvotais vaizdais. To-
ronto Prisikėlimo parapijos eko-
nominė sekcija išleidinėjo kny-
ginio formato kalendorių, pa-
ruošė Stasio Prapaką. Panašus
kalendorius buvo išleistas ir
pernai. Siemet jis yra didesnis,
pasizymi skelbimų gausa, bet
turinio ir technikos požiūriu pa-
žangos mažai tepadarėta.

KLK Toronto apyl. valdybos
posėdis — sausio 4 d. Anapily-
je. Ruošiama programa Vasa-
rio 16 minėjimui. Pagrindi-
niu kalbėtoju lietuviškosios pro-
gramos dalyje yra pakviestas
dail. Vaclovas Žilius, neseniai
atvykęs iš okup. Lietuvos. Ta
proga dailininkas turės parodą
mažojeje Anapilio salėje.

Praėjusių švenčių proga „T.
Žiburiams“ paaukojo \$100 prof.
Romas Vaštoka, po \$25 — Ani-
cetas Prialgaukas ir KLB Win-
nipego apylinkės valdyba. Nuo-
širdus ačiū rėmėjams.

KLK Toronto apyl. valdybos
posėdis — sausio 4 d. Anapily-
je. Ruošiama programa Vasa-
rio 16 minėjimui. Pagrindi-
niu kalbėtoju lietuviškosios pro-
gramos dalyje yra pakviestas
dail. Vaclovas Žilius, neseniai
atvykęs iš okup. Lietuvos. Ta
proga dailininkas turės parodą
mažojeje Anapilio salėje.

Praėjusių švenčių proga „T.
Žiburiams“ paaukojo \$100 prof.
Romas Vaštoka, po \$25 — Ani-
cetas Prialgaukas ir KLB Win-
nipego apylinkės valdyba. Nuo-
širdus ačiū rėmėjams.

KLK Toronto apyl. valdybos
posėdis — sausio 4 d. Anapily-
je. Ruošiama programa Vasa-
rio 16 minėjimui. Pagrindi-
niu kalbėtoju lietuviškosios pro-
gramos dalyje yra pakviestas
dail. Vaclovas Žilius, neseniai
atvykęs iš okup. Lietuvos. Ta
proga dailininkas turės parodą
mažojeje Anapilio salėje.

Praėjusių švenčių proga „T.
Žiburiams“ paaukojo \$100 prof.
Romas Vaštoka, po \$25 — Ani-
cetas Prialgaukas ir KLB Win-
nipego apylinkės valdyba. Nuo-
širdus ačiū rėmėjams.

KLK Toronto apyl. valdybos
posėdis — sausio 4 d. Anapily-
je. Ruošiama programa Vasa-
rio 16 minėjimui. Pagrindi-
niu kalbėtoju lietuviškosios pro-
gramos dalyje yra pakviestas
dail. Vaclovas Žilius, neseniai
atvykęs iš okup. Lietuvos. Ta
proga dailininkas turės parodą
mažojeje Anapilio salėje.

Praėjusių švenčių proga „T.
Žiburiams“ paaukojo \$100 prof.
Romas Vaštoka, po \$25 — Ani-
cetas Prialgaukas ir KLB Win-
nipego apylinkės valdyba. Nuo-
širdus ačiū rėmėjams.

KLK Toronto apyl. valdybos
posėdis — sausio 4 d. Anapily-
je. Ruošiama programa Vasa-
rio 16 minėjimui. Pagrindi-
niu kalbėtoju lietuviškosios pro-
gramos dalyje yra pakviestas
dail. Vaclovas Žilius, neseniai
atvykęs iš okup. Lietuvos. Ta
proga dailininkas turės parodą
mažojeje Anapilio salėje.

Praėjusių švenčių proga „T.
Žiburiams“ paaukojo \$100 prof.
Romas Vaštoka, po \$25 — Ani-
cetas Prialgaukas ir KLB Win-
nipego apylinkės valdyba. Nuo-
širdus ačiū rėmėjams.

KLK Toronto apyl. valdybos
posėdis — sausio 4 d. Anapily-
je. Ruošiama programa Vasa-
rio 16 minėjimui. Pagrindi-
niu kalbėtoju lietuviškosios pro-
gramos dalyje yra pakviestas
dail. Vaclovas Žilius, neseniai
atvykęs iš okup. Lietuvos. Ta
proga dailininkas turės parodą
mažojeje Anapilio salėje.

Praėjusių švenčių proga „T.
Žiburiams“ paaukojo \$100 prof.
Romas Vaštoka, po \$25 — Ani-
cetas Prialgaukas ir KLB Win-
nipego apylinkės valdyba. Nuo-
širdus ačiū rėmėjams.

KLK Toronto apyl. valdybos
posėdis — sausio 4 d. Anapily-
je. Ruošiama programa Vasa-
rio 16 minėjimui. Pagrindi-
niu kalbėtoju lietuviškosios pro-
gramos dalyje yra pakviestas
dail. Vaclovas Žilius, neseniai
atvykęs iš okup. Lietuvos. Ta
proga dailininkas turės parodą
mažojeje Anapilio salėje.

Praėjusių švenčių proga „T.
Žiburiams“ paaukojo \$100 prof.
Romas Vaštoka, po \$25 — Ani-
cetas Prialgaukas ir KLB Win-
nipego apylinkės valdyba. Nuo-
širdus ačiū rėmėjams.

KLK Toronto apyl. valdybos
posėdis — sausio 4 d. Anapily-
je. Ruošiama programa Vasa-
rio 16 minėjimui. Pagrindi-
niu kalbėtoju lietuviškosios pro-
gramos dalyje yra pakviestas
dail. Vaclovas Žilius, neseniai
atvykęs iš okup. Lietuvos. Ta
proga dailininkas turės parodą
mažojeje Anapilio salėje.

Praėjusių švenčių proga „T.
Žiburiams“ paaukojo \$100 prof.
Romas Vaštoka, po \$25 — Ani-
cetas Prialgaukas ir KLB Win-
nipego apylinkės valdyba. Nuo-
širdus ačiū rėmėjams.

KLK Toronto apyl. valdybos
posėdis — sausio 4 d. Anapily-
je. Ruošiama programa Vasa-
rio 16 minėjimui. Pagrindi-
niu kalbėtoju lietuviškosios pro-
gramos dalyje yra pakviestas
dail. Vaclovas Žilius, neseniai
atvykęs iš okup. Lietuvos. Ta
proga dailininkas turės parodą
mažojeje Anapilio salėje.

Praėjusių švenčių proga „T.
Žiburiams“ paaukojo \$100 prof.
Romas Vaštoka, po \$25 — Ani-
cetas Prialgaukas ir KLB Win-
nipego apylinkės valdyba. Nuo-
širdus ačiū rėmėjams.

KLK Toronto apyl. valdybos
posėdis — sausio 4 d. Anapily-
je. Ruošiama programa Vasa-
rio 16 minėjimui. Pagrindi-
niu kalbėtoju lietuviškosios pro-
gramos dalyje yra pakviestas
dail. Vaclovas Žilius, neseniai
atvykęs iš okup. Lietuvos. Ta
proga dailininkas turės parodą
mažojeje Anapilio salėje.

Praėjusių švenčių proga „T.
Žiburiams“ paaukojo \$100 prof.
Romas Vaštoka, po \$25 — Ani-
cetas Prialgaukas ir KLB Win-
nipego apylinkės valdyba. Nuo-
širdus ačiū rėmėjams.

KLK Toronto apyl. valdybos
posėdis — sausio 4 d. Anapily-
je. Ruošiama programa Vasa-
rio 16 minėjimui. Pagrindi-
niu kalbėtoju lietuviškosios pro-
gramos dalyje yra pakviestas
dail. Vaclovas Žilius, neseniai
atvykęs iš okup. Lietuvos. Ta
proga dailininkas turės parodą
mažojeje Anapilio salėje.

Praėjusių švenčių proga „T.
Žiburiams“ paaukojo \$100 prof.
Romas Vaštoka, po \$25 — Ani-
cetas Prialgaukas ir KLB Win-
nipego apylinkės valdyba. Nuo-
širdus ačiū rėmėjams.

KLK Toronto apyl. valdybos
posėdis — sausio 4 d. Anapily-
je. Ruošiama programa Vasa-
rio 16 minėjimui. Pagrindi-
niu kalbėtoju lietuviškosios pro-
gramos dalyje yra pakviestas
dail. Vaclovas Žilius, neseniai
atvykęs iš okup. Lietuvos. Ta
proga dailininkas turės parodą
mažojeje Anapilio salėje.

Praėjusių švenčių proga „T.
Žiburiams“ paaukojo \$100 prof.
Romas Vaštoka, po \$25 — Ani-
cetas Prialgaukas ir KLB Win-
nipego apylinkės valdyba. Nuo-
širdus ačiū rėmėjams.

KLK Toronto apyl. valdybos
posėdis — sausio 4 d. Anapily-
je. Ruošiama programa Vasa-
rio 16 minėjimui. Pagrindi-
niu kalbėtoju lietuviškosios pro-
gramos dalyje yra pakviestas
dail. Vaclovas Žilius, neseniai
atvykęs iš okup. Lietuvos. Ta
proga dailininkas turės parodą
mažojeje Anapilio salėje.

Praėjusių švenčių proga „T.
Žiburiams“ paaukojo \$100 prof.
Romas Vaštoka, po \$25 — Ani-
cetas Prialgaukas ir KLB Win-
nipego apylinkės valdyba. Nuo-
širdus ačiū rėmėjams.

KLK Toronto apyl. valdybos
posėdis — sausio 4 d. Anapily-
je. Ruošiama programa Vasa-
rio 16 minėjimui. Pagrindi-
niu kalbėtoju lietuviškosios pro-
gramos dalyje yra pakviestas
dail. Vaclovas Žilius, neseniai
atvykęs iš okup. Lietuvos. Ta
proga dailininkas turės parodą
mažojeje Anapilio salėje.

Praėjusių švenčių proga „T.
Žiburiams“ paaukojo \$100 prof.
Romas Vaštoka, po \$25 — Ani-
cetas Prialgaukas ir KLB Win-
nipego apylinkės valdyba. Nuo-
širdus ačiū rėmėjams.

KLK Toronto apyl. valdybos
posėdis — sausio 4 d. Anapily-
je. Ruošiama programa Vasa-
rio 16 minėjimui. Pagrindi-
niu kalbėtoju lietuviškosios pro-
gramos dalyje yra pakviestas
dail. Vaclovas Žilius, neseniai
atvykęs iš okup. Lietuvos. Ta
proga dailininkas turės parodą
mažojeje Anapilio salėje.

Praėjusių švenčių proga „T.
Žiburiams“ paaukojo \$100 prof.
Romas Vaštoka, po \$25 — Ani-
cetas Prialgaukas ir KLB Win-
nipego apylinkės valdyba. Nuo-
širdus ačiū rėmėjams.

KLK Toronto apyl. valdybos
posėdis — sausio 4 d. Anapily-
je. Ruošiama programa Vasa-
rio 16 minėjimui. Pagrindi-
niu kalbėtoju lietuviškosios pro-
gramos dalyje yra pakviestas
dail. Vaclovas Žilius, neseniai
atvykęs iš okup. Lietuvos. Ta
proga dailininkas turės parodą
mažojeje Anapilio salėje.

Praėjusių švenčių proga „T.
Žiburiams“ paaukojo \$100 prof.
Romas Vaštoka, po \$25 — Ani-
cetas Prialgaukas ir KLB Win-
nipego apylinkės valdyba. Nuo-
širdus ačiū rėmėjams.

KLK Toronto apyl. valdybos
posėdis — sausio 4 d. Anapily-
je. Ruošiama programa Vasa-
rio 16 minėjimui. Pagrindi-
niu kalbėtoju lietuviškosios pro-
gramos dalyje yra pakviestas
dail. Vaclovas Žilius, neseniai
atvykęs iš okup. Lietuvos. Ta
proga dailininkas turės parodą
mažojeje Anapilio salėje.

Praėjusių švenčių proga „T.
Žiburiams“ paaukojo \$100 prof.
Romas Vaštoka, po \$25 — Ani-
cetas Prialgaukas ir KLB Win-
nipego apylinkės valdyba. Nuo-
širdus ačiū rėmėjams.

KLK Toronto apyl. valdybos
posėdis — sausio 4 d. Anapily-
je. Ruošiama programa Vasa-
rio 16 minėjimui. Pagrindi-
niu kalbėtoju lietuviškosios pro-
gramos dalyje yra pakviestas
dail. Vaclovas Žilius, neseniai
atvykęs iš okup. Lietuvos. Ta
proga dailininkas turės parodą
mažojeje Anapilio salėje.

Praėjusių švenčių proga „T.
Žiburiams“ paaukojo \$100 prof.
Romas Vaštoka, po \$25 — Ani-
cetas Prialgaukas ir KLB Win-
nipego apylinkės valdyba. Nuo-
širdus ačiū rėmėjams.

KLK Toronto apyl. valdybos
posėdis — sausio 4 d. Anapily-
je. Ruošiama programa Vasa-
rio 16 minėjimui. Pagrindi-
niu kalbėtoju lietuviškosios pro-
gramos dalyje yra pakviestas
dail. Vaclovas Žilius, neseniai
atvykęs iš okup. Lietuvos. Ta
proga dailininkas turės parodą
mažojeje Anapilio salėje.

Praėjusių švenčių proga „T.
Žiburiams“ paaukojo \$100 prof.
Romas Vaštoka, po \$25 — Ani-
cetas Prialgaukas ir KLB Win-
nipego apylinkės valdyba. Nuo-
širdus ačiū rėmėjams.

KLK Toronto apyl. valdybos
posėdis — sausio 4 d. Anapily-
je. Ruošiama programa Vasa-
rio 16 minėjimui. Pagrindi-
niu kalbėtoju lietuviškosios pro-
gramos dalyje yra pakviestas
dail. Vaclovas Žilius, neseniai
atvykęs iš okup. Lietuvos. Ta
proga dailininkas turės parodą
mažojeje Anapilio salėje.

Praėjusių švenčių proga „T.
Žiburiams“ paaukojo \$100 prof.
Romas Vaštoka, po \$25 — Ani-
cetas Prialgaukas ir KLB Win-
nipego apylinkės valdyba. Nuo-
širdus ačiū rėmėjams.

KLK Toronto apyl. valdybos
posėdis — sausio 4 d. Anapily-
je. Ruošiama programa Vasa-
rio 16 minėjimui. Pagrindi-
niu kalbėtoju lietuviškosios pro-
gramos dalyje yra pakviestas
dail. Vaclovas Žilius, neseniai
atvykęs iš okup. Lietuvos. Ta
proga dailininkas turės parodą
mažojeje Anapilio salėje.

Praėjusių švenčių proga „T.
Žiburiams“ paaukojo \$100 prof.
Romas Vaštoka, po \$25 — Ani-
cetas Prialgaukas ir KLB Win-
nipego apylinkės valdyba. Nuo-
širdus ačiū rėmėjams.

KLK Toronto apyl. valdybos
posėdis — sausio 4 d. Anapily-
je. Ruošiama programa Vasa-
rio 16 minėjimui. Pagrindi-
niu kalbėtoju lietuviškosios pro-
gramos dalyje yra pakviestas
dail. Vaclovas Žilius, neseniai
atvykęs iš okup. Lietuvos. Ta
proga dailininkas turės parodą
mažojeje Anapilio salėje.

Praėjusių švenčių proga „T.
Žiburiams“ paaukojo \$100 prof.
Romas Vaštoka, po \$25 — Ani-
cetas Prialgaukas ir KLB Win-
nipego apylinkės valdyba. Nuo-
širdus ačiū rėmėjams.

KLK Toronto apyl. valdybos
posėdis — sausio 4 d. Anapily-
je. Ruošiama programa Vasa-
rio 16 minėjimui. Pagrindi-